Ο “Μαυροκόκκινος Δεκέμβρης”: μια συζήτηση με τον Δημοσθένη Παπαδάτο

τη συνέντευξη επιμελήθηκαν ο Μιχάλης Κούλουθρος και ο Στέφανος Μπατσής

Ο Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος είναι πολιτικός επιστήμονας, ενώ υπήρξε υπεύθυνος σύνταξης της ιστοσελίδας RedNotebook. Το 2018 εκδόθηκε από τις εκδόσεις Τόπος το βιβλίο του “Ο μαυροκόκκινος Δεκέμβρης. Άκρα και Κέντρο στην εξέγερση του 2008 (πλήθος, ηγεμονία, στρατηγική)”, στο οποίο στοχάζεται πάνω στην ίδια την εξέγερση αλλά και στο πολιτικό περιβάλλον που προηγείται και έπεται αυτής.

Βαβυλωνία: Παρότι έχουν γραφτεί πολλές σελίδες για την εξέγερση του Δεκέμβρη, πολύ συχνά είναι λίγο ασαφές τι ακριβώς εννοούμε όταν μιλάμε για αυτήν. Θα ήταν ωφέλιμο να εντοπίζαμε κάποια από τα χαρακτηριστικά του Δεκέμβρη που τον κάνουν να είναι «εξέγερση».

Δημοσθένης Παπαδάτος-Αναγνωστόπουλος: Δυο λόγια, πρώτα για την ασάφεια της λέξης «εξέγερση»: Ο Δεκέμβρης δεν ήταν επαναστατική κρίση. Αλλά ακόμα και οι αντίπαλοί του αναγνώρισαν ότι δεν επρόκειτο για «επεισόδια» ή «τυφλή» βία. Τυφλή βία είναι να βάζεις βόμβα σε πλατεία ή σε χώρο διασκέδασης – όχι οι επιθέσεις στην αστυνομία και σε τράπεζες.

Εξέγερση, λοιπόν, με τα εξής χαρακτηριστικά: Καταρχάς εξάπλωση των συγκρούσεων, γεωγραφική και κοινωνική: Εξάρχεια, Ρόδος και Κομοτηνή – πρεκάριοι και κινηματίες της Μεταπολίτευσης, μαθητές των Βορείων Προαστίων, Τσιγγάνοι στο Ζεφύρι και «χωρίς χαρτιά» στην Αθήνα.

Έπειτα ένταση: όχι μόνο βία, αλλά και συνθήματα όπως «Λαϊκή εξέγερση, όλοι στους δρόμους», «Βάρκιζα τέλος», «No Control».

Διάρκεια: αργά το βράδυ της 6ης Δεκέμβρη καταλαμβάνονται Πολυτεχνείο και Νομική, ξεκινούν οι πρώτες συγκρούσεις – και κρατούν ως τις 24 Δεκεμβρίου. Πολύπλευρη στόχευση: επιθέσεις σε καταστήματα, τράπεζες, αστυνομικά τμήματα, επιχειρήσεις ΜΜΕ. Τέλεια αδυναμία όλων των «μηχανισμών» να συγκρατήσουν τη δυναμική: η οικογένεια, το σχολείο, τα κόμματα, τα συνδικάτα, τα ΜΜΕ, σε έναν βαθμό και η αστυνομία, είναι αδύνατο να το «μαζέψουν». Εξέγερση βεβαιώνουν και οι εντυπώσεις των αντιπάλων: «από τα Δεκεμβριανά του 1944 είχαμε να δούμε παρόμοιες επιθέσεις εναντίον αστυνομικών τμημάτων» (Ελεύθερος, 8.12.2008)· «Δεκεμβριανά, 64 χρόνια μετά» (Άλφα Ένα, 13.12.2008). Γι’ αυτό και η βία της «αμυνόμενης» αστυνομίας, ο κίτρινος συναγερμός σε στρατόπεδα, οι επιθέσεις από τον ΛΑΟΣ ως το ΚΚΕ, οι κρατικοί διανοούμενοι στα άκρα, τα ΜΜΕ να προβάλλουν τους φασίστες. Ο διεθνής αντίκτυπος, τέλος, ακριβώς μια εξέγερση χαιρετίζει: οι Ζαπατίστας, οι συγκεντρώσεις αλληλεγγύης στα Βαλκάνια, αλληλέγγυοι από τη Ρωσία ως την Αυστραλία.

Γι’ αυτό και οι συμμετέχοντες καταλαβαίνουν τους εαυτούς τους ως εξεγερμένους: όταν νομίζουμε ότι συμμετέχουμε σε εξέγερση, συμπεριφερόμαστε ως εξεγερμένοι, και έτσι μας αντιμετωπίζουν και οι αντίπαλοι.

Β.: Ακόμη πιο ασαφής, και πολύ σπάνια διαπραγματευόμενη, είναι η προσπάθεια χρονολόγησής της. Πώς μπορούμε να τον οριοθετήσουμε χρονικά σε ένα πρώτο επίπεδο; Ποιο είναι το σημείο, μετά το οποίο θεωρούμε ότι η εξέγερση έχει τελειώσει; Και πέρα από αυτό, μπορούμε να διακρίνουμε διαφορετικές χρονικά φάσεις εντός της εξέγερσης;

Δ.Π.Α.: Ως προς τις περιοδολογήσεις, να πούμε καταρχάς ότι δεν έχουν τίποτα το «αντικειμενικό». Θα διέκρινα τρεις φάσεις: Μια πρώτη, μεταξύ 6 και 9 Δεκεμβρίου, από τη δολοφονία δηλαδή του Γρηγορόπουλου και τις πρώτες συγκρούσεις, μέχρι τη συνάντηση του πρωθυπουργού με τους αρχηγούς των κομμάτων και την κηδεία του Αλέξη. Πρόκειται για τις μέρες των πλέον βίαιων συγκρούσεων, της «αμυντικής» στάσης (που δεν αναιρεί την βία)

της αστυνομίας, των σεναρίων περί ανάμειξης του στρατού, της άθλιας στάσης του ΚΚΕ.

Μια δεύτερη φάση είναι αυτή μεταξύ 9 και 17 Δεκεμβρίου. Δεν απουσιάζει η βία, αλλά οι κινητοποιήσεις είναι πιο «κοινωνικές»: πανό στην Ακρόπολη και στη ΝΕΤ, πιο ενεργοί οι φοιτητικοί σύλλογοι – και, την ίδια στιγμή, απενοχοποίηση της αστυνομίας.

Η τελευταία φάση είναι, νομίζω, μεταξύ 17 και 24 Δεκεμβρίου: ο πυροβολισμός ελεύθερου σκοπευτή εναντίον μαθητή στο Περιστέρι και η δίωξη μαθητών με τον αντιτρομοκρατικό στη Λάρισα, το βιτριόλι στην Κούνεβα, η επίθεση εναντίον οχήματος της αστυνομίας στην Πανεπιστημιούπολη, και τελικά το κλείσιμο των καταλήψεων.

Β.: Στο βιβλίο σου διαβάζουμε για τη συγκρότηση του στρατοπέδου της αντι-εξέγερσης. Με ποιον τρόπο επηρέασε η εξέγερση του Δεκέμβρη τον κυρίαρχο λόγο κατά τα χρόνια που ακολούθησαν, χρόνια που σημαδεύτηκαν από πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές αναταραχές και μεταβολές;

Δ.Π.Α.: Θέλω πρώτα να πω πως η αντι-εξέγερση δεν είναι μόνο λόγος. Καταρχάς είναι βία, που ασκεί ένας «αναδιπλασιασμένος» τιμωρητικός μηχανισμός: το κράτος και οι φασίστες μαζί, όπως γίνεται συνήθως απέναντι στις εξεγέρσεις. Ήδη από τον Δεκέμβρη –με τη συμπαράταξη καταστηματαρχών και νεοναζί, ή νεοναζί πίσω από τα ΜΑΤ–, και όπως θα συμβαίνει επανειλημμένα έκτοτε, το κράτος ανασυγκροτείται με τη συνδρομή της Ακροδεξιάς. Αυτό συμβαίνει στο δρόμο, σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο, και σε ιδεολογικό επίπεδο, στον δημόσιο λόγο. Ο Καρτζαφέρης προτείνει –και η κυβέρνηση υιοθετεί– το σύνθημα της «εθνικής ενότητας», εννοώντας, δύο πράγματα: πρώτον, ανάσχεση της εξέγερσης και, δεύτερον, συμμαχία για τη διαχείριση της κρίσης με μέτρα λιτότητας. Ένα τμήμα διανοουμένων, κεντροαριστερών και κεντροδεξιών, συγκλίνει ήδη από τότε σε μια θέση που, από τον Δεκέμβρη και μετά, λέμε «Ακραίο Κέντρο»:

Ο χώρος αυτός γεφυρώνει τις αποστάσεις Κέντρου και Ακροδεξιάς ξαναγράφοντας την ιστορία της Δημοκρατίας της Βαϊμάρης, της Αντίστασης και του ελληνικού εμφυλίου, της ιταλικής «στρατηγικής της έντασης» και της Μεταπολίτευσης, ιδίως της δεκαετίας του ’80. Δεν το κάνει σε όλες τις περιπτώσεις «με σχέδιο»· δεν πιστεύω, όμως, ότι λειτουργεί μόνο ενστικτωδώς. Εκ του αποτελέσματος, πάντως, το κάνει ως «αντι-δεκεμβριανή» συσπείρωση κοινωνικών και πολιτικών δυνάμεων.

Πόσο καλά τα καταφέρνουν, φαίνεται στη σύνθεση της «ανίερης» τρικομματικής κυβέρνησης του 2011, με τη συμπερίληψη του ΛΑΟΣ· στη σύνθεση ΝΔ-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ υπό τον Σαμαρά το 2012-2013, που άφησε ασύδοτη τη Χρυσή Αυγή· στην ομοφωνία τόσων διαφορετικών εντύπων και ηλεκτρονικών μέσων υπέρ των μνημονίων και εναντίον του αντιεξουσιαστικού χώρου και της Αριστεράς· κι εντέλει στο πεζοδρόμιο των συγκεντρώσεων του «ΝΑΙ», το καλοκαίρι του 2015.

Β.: Ποιες αλλαγές έφερε η εξέγερση του Δεκέμβρη στον λόγο και τις μορφές δράσης των κινημάτων και των ριζοσπαστικών πολιτικών χώρων;

Δ.Π.Α.: Ένα απ΄ αυτά που χρωστάμε στον Δεκέμβρη, ιδίως όσοι είμαστε στην Αριστερά, είναι ότι έδειξε τα όρια της προπαγανδιστικής πολιτικής – ή, πιο θετικά, τη σημασία της άμεσης δράσης. Στον Δεκέμβρη, και στα πιο μαχητικά τμήματά του, χρωστάμε τις αντιφασιστικές περιπολίες, τη διασπορά των καταλήψεων ως κέντρων αγώνα, την έκρηξη των δικτύων αλληλεγγύης, τον πολλαπλασιασμό πρωτοβάθμιων σωματείων στους χώρους της επισφαλούς εργασίας, τον αστερισμό ιστοσελίδων αντιπληροφόρησης και ιδεολογικής παρέμβασης. Όταν ξεκινάγαμε το RedNotebook, το 2010, θέλαμε να γράφει ο κόσμος του Δεκέμβρη, όπου κι αν ανήκε πολιτικά. Αυτή η αλληλεγγύη, με ρίζες στο κίνημα του 2006-2007, είχε μεγάλη σημασία. Όταν φεύγαμε από τον ΣΥΡΙΖΑ, το 2015, νιώθαμε ότι έξω θα βρούμε φίλους και συντρόφους από τον Δεκέμβρη.

Β.: Ποια είναι η σύνδεση του Δεκέμβρη με το Κίνημα των Πλατειών, αλλά και με το ευρύτερο κίνημα που τον ακολούθησε;

Δ.Π.Α.: Ο Δεκέμβρης ξεκινά μειοψηφικός (αν και αποκτά ταχύτατα πλειοψηφική απεύθυνση), είναι εξαρχής βίαιος και κατεξοχήν αντικρατικός. Στον αντίποδα, οι πλατείες είναι μαζικότερες, πιο λαϊκές, δεν ξεκινούν από το μαύρο και το κόκκινο αλλά κρατούν τη γαλανόλευκη (ευτυχώς, στη διαδρομή το αλλάζουν αυτό…), μιλούν για «πραγματική δημοκρατία» αλλά και για το χρέος, και τα πάνε καλύτερα με τις λαϊκές συνελεύσεις. Το 2011 υπερέχει το κοινωνικό ζήτημα, υπάρχει η σκέψη «πώς θα γίνει να κρατήσει περισσότερο», και να «πάει παραπέρα», μπαίνει ως αίτημα το «πραγματική δημοκρατία. Σε καμιά από τις δύο στιγμές δεν κατονομάζεται η καπιταλιστική εξουσία. Σε καμιά δεν υπάρχουν (ούτε τίθεται στα σοβαρά τέτοιο ζήτημα), οι όροι για στρατιωτική αντιπαράθεση με το κράτος, όπως συμβαίνει λ.χ. το Δεκέμβρη του 1944. Και στις δύο στιγμές, στο σημείο εισόδου δηλαδή στην κρίση (2008) και στο αποκορύφωμά της (2011), το κράτος βεβαιώνει πως κινείται στον ίδιο παρονομαστή: όχι πια οργανωτής της κοινωνικής ειρήνης, αλλά επιτελείο του κοινωνικού πολέμου «από τα πάνω».

Β.: Ο Δεκέμβρης εντάσσεται από πολλούς σε έναν δεκαετή κύκλο αγώνων και εξεγέρσεων, εγχώριων και διεθνών. Ωστόσο θα θέλαμε να εντοπίσουμε και τα χαρακτηριστικά που τον διαφοροποιούν από αυτόν τον κύκλο, όχι υπό το πρίσμα της φετιχοποίησης και του ρομαντισμού, αλλά υπό το φως της πολιτικής επιστήμης. Ποια είναι, με λίγα λόγια, η ιδιαιτερότητά του ως γεγονός;

Δ.Π.Α.: Ο Δεκέμβρης δεν είναι «Αραβική Άνοιξη»: δεν μπαίνουμε σε αυτόν έπειτα από δεκαετίες καθεστώτων μπααθικού τύπου, δεν έχουμε δεξιά και ακροδεξιά στο πρότυπο των Αδελφών Μουσουλμάνων, το καθεστώς στην Ελλάδα είναι ακόμα σε θέση να απορροφήσει τους κραδασμούς χωρίς να εξαπολύσει τη βία στην κλίμακα που το κάνει στον αραβικό κόσμο. Ο Δεκέμβρης δεν είναι παρισινά προάστια: η συμμετοχή του παλιού ΣΥΡΙΖΑ, με πολλές αντιφάσεις έστω, είναι «ασπίδα» για την εξέγερση. Το ελληνικό 2008 δεν είναι αγγλικό 2011: η βία, κι ευρύτερα η συμμετοχή, στην Ελλάδα δεν εξαντλούνται στη μητρόπολη. Και, πολύ κρίσιμο, στην Ελλάδα υπάρχει σοβαρή, ποιοτικά και ποσοτικά, αναρχία και

Αριστερά – με τη δεύτερη (όχι μόνη) να συμβάλλει σημαντικά στην «κοινωνικοποίηση» της εξέγερσης.

Η πολιτική επιστήμη διχάζεται. Οι φιλελεύθεροι (στην ουσία: οι κρατικοί) πολιτικοί επιστήμονες κραδαίνουν τον μπαμπούλα της πολιτικής βίας, κάνοντας ανυπόστατες, δημοσιογραφικού τύπου, αναλογίες με την Ιταλία του ’60-’70 και την ένοπλη άκρα Αριστερά της εποχής. Ή αναμασούν αριστοκρατικές κοινοτοπίες περί «λαϊκισμού», «ολοκληρωτισμού» και «άκρων» που συγκλίνουν. Μπορεί η Ακροδεξιά να βρίσκει πρόσβαση στους κρατικούς μηχανισμούς ευκολότερα από το απέναντι «άκρο», μπορεί να μην υπάρχει ολοκληρωτισμός χωρίς κρατικό κέντρο, μπορεί οι επικλήσεις στον «λαό» να ζητούν (μάταια) τον εκδημοκρατισμό ενός καπιταλισμού σε κρίση, και συχνά να μην υπερβαίνουν τα όρια του πολιτικού φιλελευθερισμού. Τέτοιες «λεπτομέρειες», ωστόσο, φαίνεται να μην απασχολούν.

Β.: Έχεις εποπτεία της παραγωγής ακαδημαϊκού -εν στενή ή ευρύτερη εννοία- λόγου σχετικά με την εξέγερση του Δεκέμβρη. Δεν είσαι ο μόνος που έγραψες για την εξέγερση, αλλά δεν είστε και πολλοί. Πώς θα μπορούσαμε να αναμετρηθούμε με αυτή την παραγωγή; Πέρα απ’ το γενικόλογο, ότι το διάβασμα μας κάνει σοφότερους, πόσο σοφότεροι μπορούμε όντως να γίνουμε αναφορικά με τα γεγονότα και τον αντίκτυπο του 2008 ανατρέχοντας στην υπαρκτή σχετική βιβλιογραφία ή στο σύνολο των σχετικών δημοσιεύσεων σε περιοδικά και επιθεωρήσεις;

Δ.Π.Α.: Οι Σωτήρης, Μαρκίδης, Σίμος και Γαβριηλίδης –όπως νωρίτερα, μέσα στον Δεκέμβρη, οι Στανγκανέλλης και Τάκου– ανέδειξαν το ρόλο των κρατικών διανοούμενων. Οι Σταυρίδης, Βραδής, Δαλάκογλου και Τσαββάρογλου συνέδεσαν εξέγερση και κρίση με τη διάσταση του χώρου. Οι Κιουπκιολής και Κατσαμπέκης ασχολήθηκαν με το ζήτημα της ηγεμονίας: ο Δεκέμβρης ήταν «λαός» ή «πλήθος» – και τι σήμαινε η (μη) σχέση του με το κράτος και τις κοινωνικές τάξεις για τις δυνατότητές του; Οι Κανελλόπουλος, Κοτρωνάκη, Σεφεριάδης, Παπανικολόπουλος στάθηκαν στα «ρεπερτόρια σύγκρουσης», στην κρισιμότητα των σχέσεων πάνω στις οποίες πάτησε η εξέγερση, στην ιδιαίτερη

συμβολή του αντιεξουσιαστικού χώρου και στη στάση του ΣΥΡΙΖΑ τότε.

Όλες αυτές οι προσεγγίσεις μού έμαθαν πράγματα – και από κάποιες πήρα ιδέες για κεφάλαια ολόκληρα. Δεν χτίζουμε από το μηδέν όταν γράφουμε. Από την άλλη, πολλές από τις προσεγγίσεις αυτές –είτε λόγω ροπής στο θετικισμό, είτε λόγω εμμονής σε μια τεχνική γλώσσα και επιχειρηματολογία, που νομίζω αποστέωνε την εξέγερση–, μου έδωσαν ιδέες τι να αποφύγω. Γενικά, ο Δεκέμβρης μου ενίσχυσε μια «αντιακαδημαϊκή» στάση. Δεν εννοώ ενάντια στους πανεπιστημιακούς γενικά. Λέω για τους «επίκουρους», που ειρωνευόταν ένας σημαντικός διανοούμενος της Αριστεράς, ο Άγγελος Ελεφάντης, γιατί δεν τους άρεσε να είναι (όπως ήταν εκείνος) «οργανικοί».

Δέκα χρόνια πέρασαν κι άλλο ένα μετά – Για την κατάληψη της Λυρικής

της Μ.Τ.

Φτου ξελευτεριά στη Λυρική. Την Παρασκευή 30/01/09 πάρθηκε το κτίριο της Λυρικής Σκηνής από τα χέρια των ιδιωτών και μετατράπηκε σε έναν ανοιχτό, αληθινά δημόσιο χώρο. Έναν χώρο χωρίς εισιτήριο, χωρίς ειδικότητες και δασκάλους, χωρίς σκηνοθέτες. Γιατί η τέχνη του καπιταλισμού κοιμάται. Δεν είναι σε εγρήγορση, δεν έρχεται σε ρήξη με τις δομές που την καταστρέφουν. Το κεφάλαιο, ο αποικιοκράτης της ζωής μας, έρχεται να επαναοικειοποιηθεί -κλέβοντάς τα- όλα τα νοήματα που δίνουμε στις πράξεις μας.

Δέκα χρόνια πέρασαν κι άλλο ένα μετά, και να ‘μαι δω να γράφω

για τότε που μου φαίνεται σαν τώρα. Μου φαίνεται ότι σε λίγο θα με πάρει η μάνα μου – δεν τα 'μαθες; Η αστυνομία σκότωσε παιδί. Και μετά θα σηκωθώ απ' όπου και θα τρέξω, να ενωθώ, να χωριστώ στα δύο, να χάσω το κινητό και την όποια ταυτότητα φέρω μέχρι τώρα, να γίνω κάποια που δεν ήξερα ότι είμαι και να το δω στα μάτια του διπλανού που μου το φωνάζει με όλο του το είναι, όταν πετάει αντικείμενα στον αέρα, ότι κι αυτός είναι άλλος πια. Ήμασταν όλοι άλλοι κι όλες αλλιώτικες και τίποτα πια δεν ήταν όπως πριν. Τίποτα δε σήμαινε το ίδιο και οι σημαίνοντες έγιναν ασήμαντοι και οι άσημοι ασημένιοι υψώθηκαν, ενώ όσοι παρέμειναν μόνο καλλιτέχνες κάγκελο έμειναν.

Έτσι ευτυχώς άδειασε λίγο ο χώρος για να μπορέσουμε να δούμε τη θέση μας, την κίνηση μας στο διάστημα –κόντευε μήνας μα κράτησε για πάντα ή έτσι τουλάχιστον νομίζαμε όταν αποφασίζαμε να καταλάβουμε δημόσιο κτήριο. Τι ξέραμε 'μεις; Τι δουλειά είχαμε λέει με εξωκαλλιτεχνικούς κύκλους; Γιατί δεν κάναμε λέει μια παράσταση για το θάνατο του Γρηγορόπουλου; Έλα όμως που δε μας καθόριζε η δουλειά μας, έλα που δεν μας καθόριζε η τέχνη μας, έλα που γελάσαμε και θυμώσαμε και γράψαμε κείμενα για να μας βάλουμε εκεί που εμείς ορίζαμε. Κι είχαμε την τόλμη να ξεστομίσουμε μια τρελή φαντασία εν είδει μιας μαλακίας έτσι στην πλάκα – ρε γιατί δεν κλείνουμε τη Λυρική; Κι είχαμε την τύχη να (ξανα)συναντηθούμε –χορεύτριες, χορογράφοι, σκηνοθέτες, φυσικοί, μουσικοί, συνεργιάδες, ηθοποιοί, φωτογράφοι, άνεργες, ερασιτέχνες, τεχνίτες πολεμικοί, ποιητές και υπάλληλοι, όλοι και όλες– άνθρωποι μόνο, με όλες τις ιδιότητες του κόσμου στο τσεπάκι. Δίπλα στην προκήρυξη για την Κούνεβα. Γιατί να ξέρετε ότι και γι αυτό κατελήφθη η Λυρική. Για την Κούνεβα και τους συλληφθέντες, να κάνουμε πράγματα, να μαζέψουμε λεφτά. Όχι μόνο επειδή, εν μέσω τέτοιων κοινωνικών ρήξεων, ο οργανισμός της Λυρικής συνέχιζε ακάθεκτος με Ζιζέλ κι έτσι αποτελούσε ιδανικό στόχο για να συμβολοποιηθεί το αίτημα των ημερών.

Στα υπόλοιπα αυτοσχεδιάσαμε. Εννιά μέρες αυτοσχεδιάζαμε. Τι θα πούμε στο θυρωρό στις 8 το πρωί που πήγαμε; – Γεια σας,

συγγνώμη ήρθαμε να κάνουμε κατάληψη. Έχετε την καλοσύνη να εγκαταλείψετε το κτήριο; – Άντε και μπήκαμε – δεν το πιστεύουμε-, τώρα τι κάνουμε; Συνέλευση. Πρόγραμμα επανοικειοποίησης της Ελεύθερης Λυρικής Σκηνής. Ή μήπως Ελεύθερης Λαϊκής Σκηνής; θα δούμε. –Εγώ πάντως θα γράψω κείμενο – Εμείς πάμε για πανό, πώς ανεβαίνουμε ταράτσα; – Blog πρέπει να φτιάξουμε άμεσα – Έφερε ηχεία! Το Bolero στη διαπασών 8 το πρωί στην Ακαδημίας, πάρτι ενίσχυσης ρε παιδιά, – όχι, μαθήματα χορού επί λυρικής σκηνής – ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ. Κουκλοθέατρο, και τα παιδιά μας στο παιχνίδι. Είχαμε ραδιόφωνο.

> *Εξεγερμένα μπαλέτα στο δρόμο, ζωγραφική στο δρόμο, μουσική στο δρόμο, παιχνίδια στο δρόμο, οι δρόμοι μας ανήκουν –έστω η Ακαδημίας και λίγο η Χαριλάου κλεισμένη με βελούδινο μπορντό σκοινί με χρυσά κρόσσια.*

Εξακόσια άτομα συνέλευση στην κεντρική σκηνή. Ειπώθηκαν τα πάντα. Πέρασαν οι πάντες. Να δουν τι γίνεται, να ξεκουραστούν από την αγωνία του Δεκέμβρη, να αφήσουν κάποιον άλλο να τρέξει αντί για αυτούς, να γκομενίσουν, να χορέψουν, να ψάξουν τα παιδιά τους, να μιλήσουν πολιτικά, για την τέχνη τους ή και όχι, να νιώσουν επικίνδυνα, να ενηλικιωθούν πολιτικά, να προτείνουν, να αναλάβουν, να τσαντιστούν και να αποχωρήσουν, να σκεφτούν μα γιατί δεν το ‘χαμε κάνει νωρίτερα ή μπορεί και να σκεφτούν τι δουλειά έχω ‘γω εδώ. Κάποιες μπορεί να σκέφτηκαν το «και μετά», κάποιοι την «κληρονομιά». Θέλαμε να έχει σημασία κι ας μην είχε μετά. Εννιά μέρες κι εννιά νύχτες αυτονομίας, ελευθερίας, δημιουργίας κι αυτοοργάνωσης στην πράξη, με το κομμάτι της τέχνης που εμείς αγαπάμε να μπαίνει σε πρώτο πλάνο.

Λυσσάξαμε, το ζήσαμε διονυσιακά, το είδαμε καταστασιακά, το συζητήσαμε ταξικά, το θέσαμε εργασιακά – ίσως και συντεχνιακά. Όμως το ζήσαμε, το χορέψαμε, το τραγουδήσαμε, το βγάλαμε από μέσα το κακό που μας είχε βρει και βάλαμε στη θέση του πολιτικά υποκείμενα – γιατί: Τι θα το κάναμε όλο αυτό που

ζήστηκε το Δεκέμβρη; – Και το αφήσαμε παρακαταθήκη, όποιος θέλει να το χρησιμοποιήσει , να το επικαλεστεί, να το απορρίψει. Στη χειρότερη, να γίνει μια ανάμνηση για να κάνουμε τις καμπόσες στα παιδιά μας όταν κλαίμε κρυφά τα βράδια και τους έξυπνους σε άρθρα και στις παρέες όταν φτάσουμε μεγάλοι. Λίγο το 'χεις;

Θα ξαναβρεθούμε όμως νωρίτερα… σας θέλω fit.

Κολομβία: Μία κοινωνία σε απεργία

Η αναταραχή στην Λατινική Αμερική όχι μόνο δεν κοπάζει, αλλά αντίθετα εξαπλώνεται. Μετά τις διαδηλώσεις στην Χιλή που συντάραξαν το πολιτικό σύστημα, ακολουθεί η Κολομβία, η χώρα που χρησιμοποιήθηκε σαν προκεχωρημένο φυλάκιο των ΗΠΑ στην προσπάθεια ανατροπής του Μαδούρο στην Βενεζουέλα. Όπως και στην Χιλή, έτσι και στην Κολομβία, χιλιάδες κόσμου κατέβηκε στους δρόμους αμφισβητώντας την κρατική καταστολή για να διαδηλώσει συνολικά ενάντια στο νεοφιλελεύθερο μοντέλο που είναι υπεύθυνο για την εξαθλίωση σημαντικών κομματιών του πληθυσμού καθώς και την καταπίεση των Ιθαγενών. Η κορύφωση των κινητοποιήσεων σημειώθηκε στις 21 Νοέμβρη, όταν χιλιάδες κόσμου διαδήλωσε σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κολομβίας, ενώ στις συγκρούσεις που ακολούθησαν τέσσερις άνθρωποι έχασαν την ζωή τους από τις δυνάμεις καταστολής. Το παρακάτω άρθρο δημοσιεύτηκε στις 26/11 στο ROAR Magazine. Ο συντάκτης του άρθρου, José Antonio Gutiérrez D. ακτιβιστής και συγγραφέας μας μεταφέρει την εικόνα από τους δρόμους της Κολομβίας. Οι διαδηλώσεις στην Κολομβία συνεχίζονται από τότε, με τον κόσμο να κατεβαίνει στους δρόμους και την 1η Δεκέμβρη, ενώ ο «Εθνικός Διάλογος» που πρότεινε ο Ντούκε μοιάζει ήδη να έχει ναυαγήσει.

Μετάφραση του Βασίλη Γεωργάκη

Η Γενική Πολιτική Απεργία στην Κολομβία ανοίγει τον δρόμο για μια συμμαχία ανάμεσα στην πόλη και την ύπαιθρο, σε διαδηλωτές και κινήματα που μαζί μπορούν να ανατρέψουν την ακροδεξιά κυβέρνηση του Προέδρου Ντούκε.

Ένα φάντασμα πλανάται πάνω από τη Λατινική Αμερική – το φάντασμα της ταξικής πάλης. Από την Αϊτή, στο Εκουαδόρ, το Περού και την Χιλή –οάσεις της νεοφιλελεύθερης διακυβέρνησης μέχρι πριν ένα μήνα– οι δρόμοι καταλήφθηκαν από διαδηλωτές. **Ο θυμός τους δεν κατευθύνεται μόνο εναντίον των κυβερνήσεων, αλλά, ακόμη περισσότερο, εναντίον ενός συστήματος που προκαλεί ανείπωτες δυσκολίες για τους περισσότερους, ενώ ταυτόχρονα προκαλεί απίστευτα κέρδη για λίγους.** Άνθρωποι κουρασμένοι από την απίστευτη ανισότητα που με τα βίας επιβιώνουν, σε χώρες που σύμφωνα με όλους τους οικονομικούς δείκτες, τα πάνε φαινομενικά καλά.

Αυτές οι διαδηλώσεις θέτουν μία ανυπέρβλητη πρόκληση στην δεκαετή κυριαρχία του νεο-συντηρητισμού και του νεοφιλελευθερισμού στην περιοχή. Οι κυβερνήσεις Μπολσονάρο στη Βραζιλία, η de facto πρόεδρος και πραξικοπηματίας Ζανίν Ανιέζ στη Βολιβία, ο Λένιν Μορένο στο Εκουαδόρ, ο Σεμπάστιαν Πινιέρα στην Χιλή και ο Ιβάν Ντούκε στην Κολομβία είναι όλοι τους μέρος αυτής της τεχνοκρατικής και νεοφιλελεύθερης ακροδεξιάς που φλερτάρει με το αυταρχικό ζήλο της παλιάς ακροδεξιάς.

Ο ρατσισμός, ο μισογυνισμός, η ομοφοβία, ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός, η εύνοια προς το κεφάλαιο, η δηλητηριώδης αντι-σοσιαλιστική ρητορική και μία επιρρεπής σε διαφθορά διαχείριση της διακυβέρνησης, όλα αυτά είναι χαρακτηριστικά αυτών των καθεστώτων. Όλοι ανήκουν σε μία λέσχη ανταλλαγής συμβουλατόρων, σε μία επιθετική σταυροφορία κατά του «λαϊκισμού», και είναι πλήρως υποταγμένοι στις επιταγές των ΗΠΑ. Ανίκανοι να καταθέσουν νέες ιδέες. Αναμασούν το ίδιο τροπάρι μέρα-νύχτα: ιδιοκτησία, πατριαρχική οικογένεια, θρησκεία, πατρίδα και άλλες ανοησίες.

Ιβάν Ντούκε: Ένας ανίκανος στην ηγεσία

Υπάρχουν σημάδια ωστόσο πως η κατάσταση γυρίζει! Σε όλη την περιοχή υπάρχει έξαρση διαδηλώσεων κατά του νεοφιλελευθερισμού, οι οποίες ασκούν πίεση στα αυταρχικά αυτά ανδρείκελα. Ακόμα κι αν η ακροδεξιά έχει διατηρήσει την ορμή της στη Βολιβία και τη Βενεζουέλα, ενισχυμένη από τους πατρόνες της στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, έχει σίγουρα χάσει το μομέντουμ της.

Τώρα είναι η σειρά της κολομβιανής κυβέρνησης να αντιμετωπίσει την οργή του κόσμου. Απολυταρχικός, καταπιεστικός, διεφθαρμένος και πάνω απ' όλα ανίκανος, ο πρόεδρος Ιβάν Ντούκε κατάφερε μέσα σε έναν μόλις χρόνο να γίνει ένας από του πιο –αν όχι ο περισσότερο– αντιπαθής πρόεδρος στην ιστορία της Κολομβίας, απορριπτόμενος από το 70% του πληθυσμού. Εκπληκτικό κατόρθωμα σε μία χώρα, η ιστορία της οποίας είναι γεμάτη με προέδρους που έθεσαν τον πήχη της μη-δημοφιλίας πολύ ψηλά.

> *Ο Ντούκε εκλέχθηκε το 2018 ως διάδοχος του πρώην προέδρου Αλβάρο Ουρίμπε – άλλος ένας δυσάρεστος ακροδεξιός, μπλεγμένος σε σκάνδαλα.*

Η καμπάνια του Ντούκε στηρίχθηκε στον φόβο: φόβος για τη Βενεζουέλα, τους περιθωριοποιημένους και την Αριστερά. Κέρδισε την υποστήριξη των πλέον συντηρητικών και αντιδραστικών στοιχείων μιας κοινωνίας έκθετης σε συνεχή προπαγάνδα κατά της Βενεζουέλας και της Αριστεράς.

Απ' όταν ανέλαβε την εξουσία, είναι ένας εριστικός νταής που επιτίθεται στη Βενεζουέλα (την ίδια εβδομάδα που συνέβη το περιστατικό με το κομβόι ανθρωπιστικής βοήθειας τον Φεβρουάριο, η κυβέρνηση της Κολομβίας αρνήθηκε ανθρωπιστική βοήθεια στους αφρο-κολομβιανούς που επλήγησαν από πλημμύρες στην φτωχή επαρχία Σοκό). Διέκοψε μονομερώς τις ειρηνευτικές συνομιλίες με τον ELN, το δεύτερο μεγαλύτερο αντάρτικο κίνημα στην Κολομβία και υπονομεύει συστηματικά την συνθήκη ειρήνης με τους πρώην αντάρτες του FARC-EP.

Ο Ντούκε επανέφερε τις ένοπλες συρράξεις μέσω στρατιωτικών επιχειρήσεων εναντίων ανταρτών με καταστροφικές συνέπειες για τους κατοίκους – είναι υπεύθυνος για τις δολοφονίες παιδιών, καθώς παρείχε οικονομικά κίνητρα για την εξόντωση ανταρτών· αυτές του οι αποφάσεις οδήγησαν τον υπουργό Εθνικής Άμυνας σε παραίτηση. Επιπλέον, αναβίωσε την παλιά τακτική αντιμετώπισης των *cocaleros* (καλλιεργητές κοκαΐνης) σαν εγκληματίες, παρά τις –ανεκπλήρωτες– υποσχέσεις για διαχείριση με άλλο τρόπο του ζητήματος των παράνομων φυτειών, όπως αυτές είχαν συμπεριληφθεί στην συνθήκη ειρήνης του 2016.

Όλα αυτά συμβαίνουν εν μέσω υψηλού ποσοστού ανεργίας, κατακόρυφης αύξησης του κόστους ζωής και δολοφονιών μελών της αντιπολίτευσης και βετεράνων ανταρτών. Μετά από μόλις έναν χρόνο, τα πεπραγμένα του Ντούκε, που δεν ήταν παρά σοκαριστικά, φυσιολογικά εξάντλησαν τις αντοχές του κόσμου.

21 Νοεμβρίου: Οργή και Καταπίεση

Στις 21 Νοεμβρίου καλέστηκε Γενική Πολιτική Απεργία (*paro cívico*) σε ένδειξη διαμαρτυρίας απέναντι σε κάποιες προτάσεις του Ντούκε, όπως οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις στον χώρο της εργασίας που θα μείωναν το ήδη ανεπαρκές ελάχιστο εισόδημα και θα ιδιωτικοποιούσαν το ασφαλιστικό σύστημα. Η πολιτική απεργία αποτελεί μία μορφή διαμαρτυρίας σε μία χώρα όπου η πλειοψηφία του πληθυσμού δεν εργάζεται επίσημα και συνεπώς δεν μπορεί να συμμετάσχει σε συλλογικές διαδικασίες σε χώρους εργασίας. Όλοι βγαίνουν στους δρόμους για να διαμαρτυρηθούν με όποιον τρόπο μπορούν: οι εργάτες απεργούν, οι μαθητές και φοιτητές απέχουν από τα μαθήματα, οι άνθρωποι των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων κλείνουν τους δρόμους κλπ.

Η Εθνική Επιτροπή για την Πολιτική Απεργία (*Comité Nacional de Paro)*, μία οργάνωση ομπρέλα για τις οργανώσεις των Ιθαγενών, των αγροτών, των πολιτών και των εργατών, κάλεσε τον Οκτώβριο σε διαδηλώσεις κατά της διαφθοράς, του κόστους ζωής και των εισοδηματικών πολιτικών· με ευρεία κοινωνική υποστήριξη,

κάλεσαν για την υπεράσπιση του δικαιώματος στην κοινωνική διαμαρτυρία και για το τέλος της καταπίεσης και στρατιωτικοποίησης, αλλά και σε μέτρα κατά της ανεργίας που έφτανε το 11%, χωρίς να συνυπολογίζεται η υποαπασχόληση και η μαύρη εργασία που εμπλέκουν το 50% της εργατικής δύναμης.

> *Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως τα περισσότερα κόμματα της Αριστεράς, συμπεριλαμβανομένου του FARC, έχουν διατηρήσει μία χλιαρή στάση απέναντι στην απεργία. Πιθανότατα όντες απασχολημένοι με τις προηγούμενες εκλογές του Οκτωβρίου, απέτυχαν να αντιληφθούν την σημασία αυτού του (μετεκλογικού) κινήματος που γεννάται στους δρόμους.*

Πριν καν ξεκινήσει η απεργία, οι αρχές εισέβαλαν σε σπίτια διοργανωτών και πραγματοποίησαν συλλήψεις. Ανίδεος για το βάθος της λαϊκής οργής και αγανάκτησης, ο Ντούκε βρήκε τον μπαμπούλα που αναζητούσε, κατηγορώντας «ξένους αναρχικούς» για τις διαδηλώσεις, και συγκεκριμένα το São Paulo Forum. Ένας απόστρατος αντάρτης του FARC-EP εξήγησε στο ROAR:

> *Οι άνθρωποι έχουν πραγματικά φτάσει στα όριά τους: οι φοιτητές και οι εργάτες δεν μπορούν να αντέξουν άλλο, αλλά η κυβέρνηση δεν μπορεί να πει κάτι άλλο, παρά πως αντάρτες και μέλη ναρκομαφιών διεισδύουν σε αυτές τις συγκεντρώσεις. Φοβούνται, οπότε επινοούν τον δικό τους μπαμπούλα για να καταπιέσουν, δυσφημίσουν και αγνοήσουν τους διαδηλωτές.*

Η κυβέρνηση έκλεισε τα σύνορα, στρατιωτικοποίησε τις πόλεις και απείλησε τους διοργανωτές. Απαγόρευσε ακόμη κι ένα φυλλάδιο που εξέδωσε μία φοιτητική συλλογικότητα που έδινε συμβουλές για την αντιμετώπιση αυθαιρεσιών από την ESMAD, τα αντίστοιχα ΜΑΤ της Κολομβίας.

Πολύ σύντομα, ο πρόεδρος αναγνώρισε αδέξια πως οι διαδηλωτές είχαν ένα ή δύο δίκαια αιτήματα. Πολύ λίγα, πολύ αργά: από τότε, το μείγμα από μέτρα καταπίεσης και αλαζονείας είχε ήδη εξαγριώσει μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Ο Ντούκε άρχισε, τότε,

να ψεύδεται ξεδιάντροπα, αρνούμενος πως σχεδίαζε μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος ή μείωση του κατώτερου μισθού.

Σε αυτό το στάδιο, ωστόσο, ο κύβος έχει ριφθεί. Παρά τις τρομοκρατικές μεθόδους που η κυβέρνηση χρησιμοποιεί και το κλίμα φόβου που αυτές δημιουργούν, εκατοντάδες χιλιάδες αν όχι εκατομμύρια, από όλη την χώρα βγαίνουν στους δρόμους για να διαδηλώσουν, όχι μόνο με συγκεκριμένα αιτήματα, αλλά ακόμη περισσότερο επειδή έχουν αγανακτήσει με το νεοφιλελεύθερο καπιταλιστικό σύστημα και την άρχουσα τάξη της Κολομβίας που επωφελείται από αυτό.

Αντίθετα με τις διαδηλώσεις της προηγούμενης δεκαετίας, που κυριαρχούνταν από την αναστάτωση στον αγροτικό χώρο, η πολιτική εθνική απεργία ήταν κατά βάση αστικό φαινόμενο, αν και υπάρχει συμμετοχή και αγροτικών συλλογικοτήτων.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η καταστολή ήρθε άμεσα. Η συνδυασμένη δράση της ESMAD και του στρατού άφησε τρεις νεκρούς στην κοιλάδα Καούκα στις 21 Νοέμβρη, συν εκατοντάδες συλλήψεις και τραυματισμούς σε όλη τη χώρα. Οι συγκρούσεις στην στην πόλη Κάλι ήταν ιδιαίτερα σφοδρές. Σε απάντηση, στις γειτονιές La Macarena και Candelaria στην Μπογκοτά έγιναν αυθόρμητες *cacerolazos* (διαμαρτυρίες με κατσαρόλες, ιδιαίτερα συνηθισμένες στην Λατινική Αμερική), που εξαπλώθηκαν σε όλη την πόλη και την υπόλοιπη χώρα.

Την επόμενη μέρα, οι διαδηλώσεις και τα οδοφράγματα συνεχίστηκαν και η ESMAD συγκρούστηκε με διαδηλωτές στις εργατικές συνοικίες των σημαντικότερων πόλεων. Υποστηρικτές της κυβέρνησης ξεκίνησαν μία καμπάνια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με σκοπό να προκαλέσουν πανικό, υποστηρίζοντας πως βάνδαλοι επιτίθενται σε σπίτια, για να αποθαρρύνουν τον κόσμο από το να κατέβει στις πορείες, ενώ παράλληλα σημάδευαν σπίτια διαδηλωτών σαν αυτόκλητοι προστάτες του νόμου.

Η απάντηση της κυβέρνησης ήταν η πλήρης κινητοποίηση του στρατού στην πρωτεύουσα – άρματα μάχης και 4.000 στρατιώτες

περιπολούσαν στους δρόμους της Μπογκοτά, επιβάλλοντας απαγόρευση κυκλοφορίας από τις 21.00 έως τις 6.00 το πρωί της Παρασκευής.

Οι άνθρωποι αγνόησαν την απαγόρευση *en masse* και πραγματοποίησαν το βράδυ *cacerolazos,* ενώ έστησαν χορούς στους δρόμους. Ωστόσο η καταστολή συνεχίστηκε, ιδιαίτερα στις εργατικές συνοικίες. Όμως, όπως εξήγησε στο ROAR ο Ζιλμπέρτο Μαρτίνεζ, μέλος της εκτελεστικής επιτροπής του CUT Colombia (*Central Unitaria de Trabajadores*, το μεγαλύτερο εργατικό συνδικάτο της χώρας): *«Οι άνθρωποι δεν φοβούνται πια, γι' αυτό αντιμετώπισαν και απάντησαν στην επίθεση, οι άνθρωποι αντιμετώπισαν την ESMAD, συγκεντρώνονται στους δρόμους»*.

Η κλιμάκωση των αγροτικών διαμαρτυριών

Από την μία πλευρά υπάρχει μία τάση –ορθά– να εξετάζονται τα πρόσφατα γεγονότα στην Κολομβία στο πλαίσιο των παγκόσμιων αγώνων ενάντια στο κόστος ζωής, τη διαφθορά και τη νεοφιλελεύθερη λιτότητα της τελευταίας δεκαετίας· αυτοί οι αγώνες, όμως, είναι επίσης μέρος ενός εσωτερικού κύκλου αγώνων που άρχισαν στην Κολομβία το 2008.

Εκείνη τη χρονιά, εργάτες γης σε καλλιέργειες ζαχαρότευτλων στην νοτιοδυτική Κολομβία απήργησαν για τρεις μήνες, ενώ ακολούθησε μαζική κινητοποίηση των κοινοτήτων των Ιθαγενών, γνωστές ως *minga* («συλλογική προσπάθεια» σε διάφορες γλώσσες ιθαγενών). Από τότε, αυξήθηκαν οι διαμαρτυρίες και οι λαϊκές κινητοποιήσεις, ειδικά στις αγροτικές περιοχές. Οι αστικές διαμαρτυρίες περιορίστηκαν σε γιγαντιαίες διαδηλώσεις των φοιτητών το 2011 και κάποιους ηρωικούς αλλά απομονωμένους αγώνες συνδικάτων, οι οποίοι συχνά χτυπήθηκαν από μπράβους και «αποσπάσματα θανάτου» (death squads), με αποτέλεσμα η Κολομβία να έχει την παγκόσμια πρωτιά στις δολοφονίες συνδικαλιστών.

Με τα αγροτικά σωματεία και τις κοινότητες Ιθαγενών στην πρώτη γραμμή, η ύπαιθρος γνώρισε μία περίοδο μαζικών κινητοποιήσεων που αντιστάθηκαν στη στρατιωτικοποίηση της υπαίθρου,

αντιτιθέμενες –ανεπιτυχώς– σε διάφορες εμπορικές συμφωνίες με τις ΗΠΑ και την ΕΕ και, κυρίως, αντιπαρατέθηκαν με την πραγματοποίηση γιγαντιαίων πρότζεκτ στον αγροτικό και τον εξορυκτικό τομέα.

> *Ήταν αυτή η αντίσταση, την οποία μπορεί κανείς να δει με τον καλύτερο τρόπο στους αγώνες των κοινοτήτων Tolima, ενάντια στην εταιρεία-γίγαντα των εξορύξεων χρυσού, την Anglo Gold Ashanti, που ένωσε τους αγρότες με τις μάζες των πόλεων μέσω οικολογικών κινημάτων.*

Η κλιμάκωση των αγροτικών κινητοποιήσεων, μαζί με τις όλο και πιο αποτελεσματικές επιθέσεις ανταρτών εναντίον του στρατού, ειδικά του FARC-EP, δημιούργησαν το υπόβαθρο για την έναρξη ειρηνευτικών συνομιλιών ανάμεσα στο επαναστατικό κίνημα και την κυβέρνηση της Κολομβίας στα τέλη του 2012. Δυστυχώς, οι δυνατότητες μετασχηματισμού διαλύθηκαν εξαιτίας της απομόνωσης του πληθυσμού από τις διαπραγματεύσεις που έλαβαν χώρα στην Κούβα, της μη επιμονής στην ευρύτερη δυνατή λαϊκή συμμετοχή καθώς και εξαιτίας της έμφασης που δόθηκε σε αιτήματα που συμπεριελάμβανε το Σύνταγμα ούτως ή άλλως, εφόσον η εμμονή της Κυβέρνησης να μην θιχτεί το οικονομικό μοντέλο έγινε ανεκτή από την διαπραγματευτική ομάδα του FARC-EP.

Τελικά, η διστακτικότητα της κυβέρνησης να εφαρμόσει την οποιαδήποτε ουσιώδη αλλαγή, σε συνδυασμό με ένα αντάρτικο κίνημα που έβλεπε οποιαδήποτε μαζική συμμετοχή στις διαπραγματεύσεις σαν απειλή στην «κυριότητα» της διαδικασίας, κατέληξε σε μία περιορισμένη, μη μεταρρυθμιστική, συνθήκη ειρήνης το 2016.

Το 2013, μία σειρά αγροτικών διαδηλώσεων –που ξεκίνησαν από καλλιεργητές καφέ τον Μάρτιο και ακολουθήθηκαν από κινητοποιήσεις καλλιεργητών κοκαΐνης στις παραμεθόριες περιοχές με την Βενεζουέλα– οδήγησαν σε μαζική αγροτική απεργία ενάντια στην συνθήκη ελεύθερου εμπορίου που είχαν υπογραφεί με τις ΗΠΑ το προηγούμενο έτος. Αυτή η αγροτική

διαμαρτυρία έβγαλε εκατομμύρια κόσμου στους δρόμους και συγκέντρωσε μία δίχως προηγούμενο υποστήριξη στα αστικά κέντρα. Αφού 25 άνθρωποι σκοτώθηκαν και εκατοντάδες τραυματίστηκαν και συνελήφθησαν, η κυβέρνηση συμφώνησε να διαπραγματευτεί με τα αγροτικά συνδικάτα ξεχωριστά, αναλόγως τον κλάδο και την περιοχή.

Κατ’ αυτό τον τρόπο, η συλλογική δύναμη που είχε συσσωρευθεί μέσα σε ένα μήνα διαδηλώσεων, κατακερματίστηκε και περιορίστηκε επιτυχημένα. Η παραδοσιακή αριστερά και τα κινήματα της, θορυβημένη πιθανώς από την ανεξαρτησία του κινήματος, επέλεξε να απέχει από τις διαδηλώσεις, δυσφημίζοντας την άμεση δράση ως «υπονομευτική» για την κυβέρνηση Σάντος και συνεπώς για την ειρηνευτική διαδικασία. Αντιθέτως, επικεντρώθηκαν σε μία μάταιη εκλογική στρατηγική, που απέφερε τα φτωχότερα αποτελέσματα την επόμενη χρονιά. **Δεν κατάλαβαν ότι η οργή στους δρόμους σπάνια διοχετεύεται μέσα από τις κάλπες.**

Σε έναν βαθμό, η ειρηνευτική διαδικασία –η οποία είχε

περιγραφεί ως προσπάθεια «κατευνασμού» από αριστερούς επικριτές– μαζί με την εκλογοκεντρική στρατηγική της Αριστεράς έκαμψε την τάση για κλιμάκωση των κινητοποιήσεων την περίοδο 2008-2013. Αλλά αυτή η κατάσταση ήταν προσωρινή.

Και τώρα; Μαθαίνοντας από τα διδάγματα ενός πολύχρονου αγώνα

Οι σημερινές διαδηλώσεις είναι οι μεγαλύτερες από τον Σεπτέμβριο του 1977, όταν μία πολιτική απεργία ενάντια στο υψηλό κόστος ζωής, την καταστολή, την καταπίεση και τους χαμηλούς μισθός, καταπνίγηκε βίαια από το κράτος. Το Διάταγμα περί Ασφάλειας του 1978 έδωσε σημαντικές εξουσίες στον στρατό και τα στρατοδικεία, για να αντιμετωπίσουν κάθε αντίδραση. Αργότερα, παρακρατικοί μηχανισμοί –βλ. «αποσπάσματα θανάτου»– εξαπλώθηκαν, και η ειδεχθής πρακτική των απαγωγών–εξαφανίσεων ξεκίνησε.

Ένα τμήμα της Αριστεράς πίστεψε πως ένα αντάρτικο πόλεων θα αναδυόταν κατευθείαν μετά την εμφάνιση του αντάρτικου της υπαίθρου – μία εκτίμηση που, αν και αποδείχθηκε λανθασμένη, δεν ήταν τελείως αβάσιμη μετά τα γεγονότα στη Νικαράγουα. Πυρήνες ενόπλων πολλαπλασιάζονταν όσο το Διάταγμα περί Ασφάλειας και η ολομέτωπη καταπίεση που ακολούθησε την πολιτική απεργία του 1977, οδήγησε πολλούς στρατευμένους αριστερούς στον ένοπλο αγώνα, καθώς έβλεπαν πως τα περιθώρια πολιτικής αντιπαράθεσης συρρικνώνονταν.

Είναι γνωστό το μοτίβο στην Κολομβία, πως κάθε λαϊκή κινητοποίηση φέρνει κρατική καταπίεση και η καταπίεση οδηγεί σε μεγέθυνση τα αντάρτικα κινήματα. Τα αστικά κέντρα παρέμεναν, ωστόσο, κατά πολύ, απροσπέλαστα για τους αντάρτες. Η παραδοσιακή Αριστερά έβλεπε τα γεγονότα σαν ευκαιρία για να συγκεντρώσει ψήφους και ως σημάδι πως οι άνθρωποι στρέφονται προς αυτή. Ωστόσο, θα δοκίμαζαν μεγάλη απογοήτευση με τα εκλογικά τους αποτελέσματα το 1978.

Και τώρα; Καθώς ο αριθμός των ανταρτών που απορρίπτουν την συμφωνία του FARC-EP με την κυβέρνηση αυξάνεται, είναι φανερό

πως υπό τις παρούσες συνθήκες και δεδομένης της απροθυμίας της κυβέρνησης να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την συνθήκη, είναι ορατό το ενδεχόμενο αναζωπύρωσης του ένοπλου αγώνα στην ύπαιθρο.

> *Ωστόσο, τα αστικά κέντρα έχουν εντελώς διαφορετική δυναμική και η λογική του ένοπλου δεν φαίνεται πως μπορεί να φέρει τις αλλαγές εκείνες στις οποίες προσβλέπει η πλειοψηφία του πληθυσμού.*

Παρομοίως, οι άνθρωποι στην Κολομβία δεν εκφράζουν αναγκαστικά την οργή και την αγανάκτησή τους μέσω των εκλογών. Συνεπώς, τα συμπεράσματα από το 1977, τόσο από την ένοπλη Αριστερά όσο και από την παραδοσιακή, πιθανότατα δεν είναι εφαρμόσιμα στο παρόν.

Αν και θα ήταν εξαιρετικά κοντόφθαλμο το να αγνοήσουμε την δύναμη της ακροδεξιάς και του Ουριμπισμού (πολιτικό ρεύμα αναφερόμενο στον πρόεδρο της Κολομβίας την περίοδο 2002-2010, Αλβάρο Ουρίμπε), είναι ξεκάθαρο πως όποια νομιμοποίηση κι αν είχε αυτή, εξατμίστηκε για τον περισσότερο κόσμο. Αλλά, αν μία προοδευτική εναλλακτική δεν καλύψει το κενό, τότε ο δρόμος θα ανοίξει για μία απολυταρχική επίλυση στην κρίση ηγεμονίας, όπως ακριβώς έγινε το 1977-78. Όσον αφορά αυτό το ενδεχόμενο, ο Μαρτίνεζ του CUT δηλώνει πως:

Προσπαθούμε να συνεχίσουμε με διαρκείς δράσεις […] η 21η (εν. Νοέμβρη) ήταν μια εκπληκτική επίδειξη μαχητικού πνεύματος. Έγιναν cacerolazos σε όλη τη χώρα […] Οπότε η καταστολή πιθανότατα θα χειροτερέψει, γιατί έχουμε μία ακροδεξιά κυβέρνηση. Αλλά οι άνθρωποι δεν αντέχουν άλλο, όμως χωρίς σαφή κατεύθυνση οι άνθρωποι δεν ξέρουν προς τα που να βαδίσουν, αυτό θα συμβεί και πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι.

Δεδομένης της πρότερης εμπειρίας, θα ήταν επίσης ανόητο να βασιζόμαστε στις κάλπες για μία αρμόζουσα απάντηση στην κρίση. Το μαχητικό πνεύμα των ανθρώπων πρέπει να οργανωθεί ανεξάρτητα, γύρω από τα πιο άμεσα αιτήματα τους: επιτροπές

συνταξιούχων, νεολαίων, γυναικών, για τα μυριάδες αιτήματα. Πρέπει να οργανωθούν για να ασκήσουν πίεση και να εμπλακούν με άμεση δράση – το διακύβευμα που τέθηκε στους δρόμους θα κερδηθεί στους δρόμους. Θα πρέπει επίσης να δράσουν συλλογικά και κανένας ιδιαίτερος τομέας δεν θα πρέπει να εμπλακεί σε ξεχωριστές διαπραγματεύσεις όπως έγινε το 2014· το κλειδί είναι η ενότητα.

Το εργατικό κίνημα πρέπει να είναι δυνατό και να δώσει το παράδειγμα. Σε σχέση με το μέγεθος της κρίσης που αντιμετωπίζει το πολιτικό κατεστημένο, υπάρχει η ανάγκη να έρθει η δύναμη από τα κάτω. Μιλώντας στο ROAR, ένας ακτιβιστής από τις εργατικές συνοικίες του Κάλι σημείωσε τα εξής:

Η κατάσταση είναι θερμή. Οι άνθρωποι τώρα πιστεύουν ότι η κατάσταση μπορεί όντως να αλλάξει. Αλλά χρειάζεται να είμαστε σταθεροί και να απαιτήσουμε την άμεση παραίτηση του Ντούκε. Δεν μπαίνουμε σε καμία διαπραγμάτευση μαζί του. Και γιατί να μπούμε; Δεν τηρεί ποτέ τις υποσχέσεις του. Θα αξιοποιήσει τις διαπραγματεύσεις μόνο σαν αντιπερισπασμό, ώστε οι άνθρωποι να συναινέσουν με κάποια συμφωνία που δεν πρόκειται να τηρήσει. Αυτή η κυβέρνηση πρέπει να πέσει.

Αυτή η προειδοποίηση γίνεται όλο και πιο επίκαιρη τώρα που η κυβέρνηση καλεί σε εθνικό διάλογο, πιθανότατα για να φθείρει το κίνημα. Ένας αγρότης ακτιβιστής από το Πουτουμάγιο εξηγεί:

Πάντα υποστηρίζαμε πως είναι ένα κράτος–μαφία, αλλά όποτε μας καλούν να κάτσουμε μαζί τους για καφέ, τρέχουμε να παρουσιαστούμε και με αυτό τον τρόπο το νομιμοποιούμε. Χρειάζεται να είμαστε πιο συνεκτικοί.

Ο Μαρτίνεζ από το CUT επίσης τονίζει:

Την Τρίτη 26 [Νοεμβρίου], η Εκτελεστική Επιτροπή της πολιτικής απεργίας θα αποφασίσει σχετικά με την πρόταση. Η κυβέρνηση μιλάει για εθνική συμφωνία με τους δημαγωγούς, όχι με τις λαϊκές οργανώσεις στην πραγματικότητα. Δεν θέλουμε άλλες

υποσχέσεις. Ξέρουν τα αιτήματα μας: κοινωνική πρόνοια, εργατικά δικαιώματα. Ο διάλογος για την κυβέρνηση είναι ένας τρόπος να επιβάλλουν τις θέσεις τους, δεν πρέπει να είμαστε αφελείς ως προς αυτό.

Η τελευταία αυτή κρίση στην Κολομβία απέχει πολύ από το να επιλυθεί. Η πρόκληση για τις λαϊκές κινητοποιήσεις συνίσταται στη διατήρηση του μομέντουμ, στη μετατροπή της οργής σε οργάνωση, των σλόγκαν σε προτάσεις που θα πρέπει να κερδηθούν στον δρόμο, την ίδια στιγμή που πρέπει το κίνημα να παραμείνει ενωμένο και να αποφύγει τον κίνδυνο του κατακερματισμού.

Την ίδια ώρα, άσκοπες διαπραγματεύσεις, εν είδη μεταμέλειας πρέπει να αποφευχθούν, καθώς και οι προβοκάτσιες που μπορεί να στρέψουν μερίδες των διαδηλωτών να συγκρουστούν μεταξύ τους. Ένα κύμα αγροτικών ταραχών ετοιμάζεται για το επόμενο έτος, όταν θα ενωθεί με μία νέα γενιά εξεγερμένων των πόλεων, που έμαθαν το μάθημά τους με τον σκληρό τρόπο. Τότε θα υπάρξει η ευκαιρία να δοθεί το τελειωτικό χτύπημα στην ακροδεξιά. Αν οι ολιγάρχες της Κολομβίας πιστεύουν όντως πως αυτή είναι μία περαστική κατάσταση που θα συντριβεί μέσω παραπλάνησης και καταπίεσης, θα τα βρουν μπροστά τους.

Συνέντευξη με τα Μαύρα Γιλέκα: «Θα πάμε μέχρι το τέλος, δεν θα το βάλουμε

κάτω!»

συνέντευξη βασισμένη σε κείμενο του Verso Books

μετάφραση: Θεόφιλος Βανδώρος, επιμέλεια: Μιχάλης Κούλουθρος

Σε αυτή τη συνέντευξη για τη συλλογικότητα «Πλατφόρμα Αγωνιστικών Μελετών» (Plateforme Enquête Militante) το καλοκαίρι του 2019, μέλη των Μαύρων Γιλέκων και της συλλογικότητας που τους υποστηρίζει, «La Chapelle Debout», ανατρέχουν στην προέλευση του κινήματος, τις πρακτικές μορφές της οργάνωσης του και την προοπτική του.

Στις 4 π.μ. την Τετάρτη 29 Νοέμβρη, η αστυνομία εκδίωξε τους περίπου 200 κατοίκους από τον ξενώνα Foyer Bara. Το σύστημα με τους ξενώνες (ή και στέγες) στη Γαλλία ξεκίνησε κατά τον Πόλεμο της Αλγερίας ως ένα μέτρο στέγασης μεταναστών εργαζομένων στη χώρα και ο ξενώνας Μπαρά από τη δημιουργία του το 1962 ήταν ένα συμβολικό κέντρο αντίστασης ενάντια στα ενοίκια, τον ελεγχόμενο περιορισμό και τις αναξιοπρεπείς συνθήκες. Ο ξενώνας Μπαρά είχε ήδη εκκενωθεί και τον Σεπτέμβρη του 2018, όταν ο δήμαρχος επικαλέστηκε μία εντολή ανάκτησης πόρων για το διπλανό τετράγωνο που στέγαζε κτίριο με εγκαταλελειμμένα γραφεία. Τους τελευταίους 13 μήνες πολλοί από τους κατοίκους του ξενώνα Μπαρά κατοικούν σε αυτά τα ανακτημένα AFPA γραφεία, εκτός από εκείνους που ανησυχώντας για την ασφάλεια τους συνεχίζουν να παραμένουν στο ξενώνα και να πληρώνουν ενοίκιο στην εταιρεία που τον διαχειρίζεται (Coallia). Αυτή την Τετάρτη η αστυνομική διεύθυνση (όπου βρίσκεται και η Υπηρεσία Ασύλου), που λογοδοτεί στο κράτος, παραμερίζοντας την απόφαση του δημάρχου προχώρησε στην εκκένωση μετά από μία εβδομάδα απειλών και πιέσεων. Έκοψαν το νερό -με μία τουαλέτα για 200 κατοίκους- ενώ παράλληλα απαγορεύτηκαν όλες οι επισκέψεις ακόμα και από συγγενείς και τελικά οι κάτοικοι αντιλήφθηκαν πως οι κάρτες εισόδου είχαν ακυρωθεί. Το κτίριο προορίζεται να ξανανοίξει το 2024 ως ένα νέο διοικητικό δικαστήριο και εθνικό συμβούλιο για τα

δικαιώματα ασύλου.

Η μεγάλη πλειοψηφία εκείνων που δεν είχαν χαρτιά (sans-papiers) βρέθηκαν στο δρόμο.

Αυτές οι πρακτικές διχασμού -στα γαλλικά le trie- ανάμεσα στους μετανάστες με ή χωρίς χαρτιά, με ή χωρίς εργασία, με ή χωρίς στέγη, τον τελευταίο χρόνο έχουν επανειλημμένα έρθει στο φως από το κίνημα των Μαύρων Γιλέκων, που υπάρχει από τον Νοέμβρη του περασμένου χρόνου. Αυτές είναι οι τρεις πλευρές ενός ανύπαρκτου νομίσματος: χρειάζεται μία εργασία για να βγάλεις χαρτιά, χαρτιά για να βρεις εργασία ή και τα δύο για να βρεις στέγη και… όπερ έδη δείξαι.

> *Τα Μαύρα Γιλέκα έχουν συνδυάσει επιθετικές στρατηγικές σε συμβολικούς χώρους με στοχευμένες δράσεις σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς, που συνωμοτούν ώστε να προωθούνται και να διαιωνίζονται οι αρνητικές συνθήκες.*

Όλα αυτά είναι αποτέλεσμα της οργάνωσης συνελεύσεων και δικτύων μέσα από τους ίδιους τους ξενώνες. Οι παρεμβάσεις και οι δράσεις ξεκινάνε από την κατάληψη του κεντρικού αεροδρομίου του Παρισιού ώστε να καταγγελθεί ο ρόλος της AirFrance στις απελάσεις, μέχρι τη στόχευση της Elior, μιας εταιρείας εστίασης που συστηματικά προσλαμβάνει μετανάστες χωρίς χαρτιά, ώστε να μεγεθύνει την ανασφάλεια στους μισθούς και να ενδυναμώσει την εργοδοσία, ενώ εξίσου συστηματικά υπαναχωρεί στις υποσχέσεις της πως θα υποστηρίξει τις αιτήσεις των εργατών της για ρύθμιση εγγράφων μέσω εργασίας. Όλα αυτά και άλλες παρεμβάσεις και δράσεις έχουν αναδείξει το τριπλό αδιέξοδο της έλλειψης στέγης, εργασίας και εγγράφων που καθορίζει το νομικό καθεστώς των χωρίς-χαρτιά. Όμως οι δράσεις αυτές έχουν επίσης καταφέρει να αναδείξουν το γεγονός πως αυτό το καθεστώς διαρκώς αναπαράγεται, αλλά και αμφισβητείται.

Σε αυτή τη συνέντευξη από τη Πλατφόρμα Αγωνιστικών Μελετών (ΠΑΜ) το καλοκαίρι του 2019, μέλη των Μαύρων Γιλέκων και η συλλογικότητα που τους υποστηρίζει, La Chapelle Debout,

ανατρέχουν στην προέλευση του κινήματος, τις πρακτικές μορφές της οργάνωσης του και την προοπτική του.

ΠΑΜ: Μπορείτε να μας μιλήσετε για την προέλευση του κινήματος των Μαύρων Γιλέκων;

Β.: Τον Νοέμβρη του 2018, στις αρχές, κανείς δεν γνώριζε πως υπήρχαν τα Μαύρα Γιλέκα, αλλά το όλο πράγμα εξελίχθηκε γρήγορα. Ξεκινήσαμε με την ιδέα, να ξανανοίξουμε την πόρτα της αστυνομικής διεύθυνσης κι από εκεί συνεχίστηκε. Στις 23 Νοέμβρη στη διάρκεια μίας πρώτης παρέμβασης όπου καταλάβαμε το Εθνικό Μουσείο Ιστορίας της Μετανάστευσης, ήμασταν πολλοί περισσότεροι από όσο περιμέναμε. Πραγματοποιήσαμε, λοιπόν, μία δεύτερη δράση στην Comédie Française (Εθνικό θέατρο) στις 16 Δεκεμβρίου και καταφέραμε να κλείσουμε μία συνάντηση με την αστυνομική διεύθυνση*.

ΜΠ.: Αυτό μας έδειξε πως κάτι αρχίζει να χτίζεται. Φτιάξαμε ομάδες μέσα στους ξενώνες και εκλέξαμε αντιπροσώπους**, για να διευρύνουμε και να δομήσουμε την κινητοποίηση. Οι αντιπρόσωποι πήγαιναν από ξενώνα σε ξενώνα και μιλούσαν με ανθρώπους. Αυτή η επικοινωνία είναι σημαντική, επειδή εδώ όταν είσαι χωρίς-χαρτιά δεν ξέρεις ποια είναι τα δικαιώματα σου. Τώρα είμαστε τουλάχιστον 1500 άτομα. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης που καταφέραμε τον Δεκέμβριο του 2018, η αστυνομική διεύθυνση συμφώνησε να δέχεται κάθε μήνα τριάντα αιτήσεις νομιμοποίησης. Όμως αυτοί οι τριάντα φάκελοι εκκρεμούν ακόμα και δεν έχουμε καν αριθμό πρωτοκόλλου (récépissé), ως απόδειξη ότι άρχισε όντως η διαδικασία παροχής ασύλου. Η υπηρεσία μας εμπαίζει υποστηρίζοντας πως θα συναντηθούμε σε έναν μήνα, έπειτα σε τρείς, και καθυστερούν τη συνάντηση κάθε φορά που φτάνουμε στην ημερομηνία. Οπότε ο αγώνας συνεχίζεται.

Μετά από όλα αυτά γυρίσαμε στους ξενώνες, για να κινητοποιήσουμε περισσότερους ανθρώπους, κι έτσι έγινε η Πορεία Αλληλεγγύης στις 16 Μαρτίου. Προσωπικά δεν είχα οργανωθεί στο παρελθόν, επειδή, με δεδομένη την κατάσταση μου, φοβόμουν και δεν εμπιστευόμουν τους ανθρώπους. Όμως, από τότε

που γνώρισα τη συλλογικότητα La Chapelle Debout και από εκείνες τις κινητοποιήσεις, δεν φοβόμαστε πια και ούτε πρόκειται πλέον να χάσουμε.

> *Πάντα χάναμε στο παρελθόν, αλλά όχι από εδώ και στο εξής και οι κάτοικοι των ξενώνων μας έχουν εμπιστοσύνη. Δεν πρόκειται, λοιπόν, να το βάλουμε κάτω!*

Μπορούμε επίσης να προβάλουμε αιτήματα, αλλά τώρα αρχίζουμε να μαθαίνουμε τα δικαιώματά μας. Πριν ως χωρίς-χαρτιά δεν ήξερα καν αν είχα δικαίωμα σε υγειονομική περίθαλψη και η αστυνομία μπορούσε να με κάνει να πιστέψω το οτιδήποτε, αλλά τώρα γνωρίζω αυτά που δικαιούμαι: αλληλεγγύη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Πριν δεν αναζητούσα τίποτα, δεν ζητούσα βοήθεια από το κράτος, επειδή, αν και μιλάνε για τα «δικαιώματα του ανθρώπου», για όσους είναι χωρίς χαρτιά υπάρχει μόνο το δικαίωμα στη φυλακή. Όταν είσαι χωρίς-χαρτιά τα δικαιώματα του ανθρώπου δεν ισχύουν για σένα, ακόμα κι όταν συνεισφέρεις στην οικονομία και συμπεριφέρεσαι καλά. Όταν ζητάς άσυλο, παίρνεις για απάντηση μία Εντολή Εγκατάλειψης του Γαλλικού Εδάφους (OQTF), η οποία πρέπει να εκπληρωθεί μέσα σε 30 μέρες. Εδώ αν ζητήσεις άσυλο και απορριφθεί η αίτηση, σε στέλνουν πίσω στη χώρα σου.

NT.: Μετά την πρώτη συγκέντρωση στην αστυνομική διεύθυνση, καλέσαμε γενικές συνελεύσεις όπως στο Parole Errante στο Μοντρέιγ (προάστιο του Παρισιού), όπου μαζευτήκαμε 700. Η συνέλευση πραγματοποιήθηκε σε πέντε γλώσσες και προσπαθήσαμε να αποφασίσουμε για τη στρατηγική. Κάναμε συνελεύσεις σε όλους τους ξενώνες, ώστε οι αιτήσεις να υποβληθούν όλες μαζί, όχι με τα κριτήρια που είχε θέσει η αστυνομική διεύθυνση, αλλά μέσα από συλλογικές αποφάσεις. Θέλαμε για παράδειγμα μία αίτηση που είχε υποβληθεί πριν δύο μήνες να διεκπεραιωθεί με τον ίδιο τρόπο, όπως εκείνες που βρίσκονταν εκεί εδώ και 22 χρόνια. Στις 31 Ιανουαρίου, για να υποστηρίξουμε την αντιπροσωπεία, που στάλθηκε στην αστυνομική διεύθυνση και αποτελούνταν από δύο Μαύρα Γιλέκα και έναν από τη συλλογικότητα La Chapelle

Debout, οργανώσαμε μία μεγάλη διαδήλωση που ξεκίνησε από την Comédie Française και έφτασε μέχρι την αστυνομική διεύθυνση. Ήμασταν 1500 άτομα και τρέξαμε μέχρι την αστυνομική διεύθυνση, όπου ήταν τοποθετημένος και μας περίμενε ένας κλοιός από CRS (MAT), οι οποίοι πανικοβλήθηκαν και έκλεισαν την είσοδο από τις 3 ως τις 7 μ.μ. Με λίγα λόγια, στις 31 Ιανουαρίου 1500 άνθρωποι τρέξανε προς το αρχηγείο της αστυνομίας και κατάφεραν να το κλείσουν για τέσσερις ώρες. Στη διάρκεια αυτής της συνάντησης γράψαμε κείμενα όπου καταγγείλαμε τον κρατικό ρατσισμό και τις συνθήκες υποδοχής για τους μετανάστες γενικότερα. Αυτό έγινε για να ξεφύγουμε από το γραφειοκρατικό πλαίσιο και να εισάγουμε ένα πολιτικό περιεχόμενο.

Κ.: Η πρώτη μου επαφή με τη συλλογικότητα La Chapelle Debout ήταν στις 31 Ιανουαρίου, όταν η αστυνομική διεύθυνση έκλεισε στη συλλογικότητα συνάντηση, σύμφωνα με την υπόσχεση που μας είχαν δώσει: να διεκπεραιώνουν δηλαδή τριάντα ανθρώπους το μήνα. Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν έγινε. Η συλλογικότητα μας είχε προειδοποιήσει να «σφίξουμε τα δόντια» και να πολλαπλασιάσουμε τις παρεμβάσεις, τις διαδηλώσεις και τις καταλήψεις, για να υποχρεώσουμε την αστυνομική διεύθυνση να κρατήσει την υπόσχεση της. Αυτή ήταν η στιγμή που άρχισα να δραστηριοποιούμαι στη συλλογικότητα La Chapelle Debout και έγινα αντιπρόσωπος του ξενώνα μου. Είχα προσέξει στο παρελθόν πως υπήρχαν συλλογικότητες υποστήριξης για τους χωρίς-χαρτιά, είχα δει κάποιες αφίσες στον ξενώνα και υπήρχε και ένα γραφείο που άνοιγε τα Σάββατα το πρωί, αλλά ποτέ δεν είχα πάει. Όταν με προσέγγισαν άνθρωποι, για να οργανώσουμε συναντήσεις και να κινητοποιήσουμε τον ξενώνα, ήξερα πως μπορούσα να γίνω χρήσιμος για το κίνημα. Η πρώτη φορά που πραγματικά συμμετείχα, ήταν όταν πήγαμε στο αεροδρόμιο, για να εμποδίσουμε την απέλαση ενός Σουδανού: όταν το πετύχαμε, έγινε ξεκάθαρο σε μένα ότι πρέπει να «σφίξω τα δόντια». Δεν είχα ανάλογη (πολιτική) εμπειρία, ακόμα και πριν φτάσω στη Γαλλία. Πάντα απεχθανόμουν την πολιτική, επειδή στη χώρα μου οι πολιτικοί είναι πάντα ρατσιστές και οι καλοί ηγέτες καταλήγουν στη φυλακή.

Είτε το βουλώνεις και ακολουθείς τους πολιτικούς, είτε καταλήγεις στη φυλακή.

Ο ηγέτης της Μαυριτανίας αυτή την εποχή κατηγορείται για διαφθορά. Εδώ είναι διαφορετικά: στη χώρα των δικαιωμάτων του ανθρώπου, ακόμα κι αν δεν τιμούν τον λόγο τους, θα ντραπούν για όσα κάνουν. Χάρη στην ελευθερία της έκφρασης μπορώ κάλλιστα να πάω στο Ηλύσια Πεδία και να πω στον Μακρόν ό,τι σκέφτομαι χωρίς κίνδυνο να συλληφθώ (γέλια). Στα δικά μας μέρη, αν ανοίξεις το στόμα σου, σε βασανίζουν, οπότε δεν ρισκάρεις να βρεθείς αντίθετος με το καθεστώς, για να μην χάσεις τα πάντα. Κανείς δεν θα σε ακούσει και τελικά θα βρεθείς χαμένος. Εδώ αν γνωρίσεις τα δικαιώματά σου και τα διεκδικείς, έχεις μία ευκαιρία να κερδίσεις όσα σου χρωστάνε.

Β.: Μετά από την παρέμβαση στην αστυνομική διεύθυνση ένας φάκελος, ένας μοναδικός φάκελος έγινε δεκτός, ενός συντρόφου που βρίσκεται στη Γαλλία για 22 χρόνια, τον φάκελο του οποίου του είχαν ήδη αρνηθεί τρεις φορές στο παρελθόν να τον παραλάβουν στην υπηρεσία ασύλου. Αποφασίσαμε να στοχοποιήσουμε ανώτερες αρχές, κάτι που απαιτούσε μια πιο ολοκληρωμένη εσωτερική οργάνωση. Για κάποιους μήνες μάθαμε να εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλον οργανώνοντας και συνδέοντας «μικρές» ενέργειες, όπως διαμαρτυρίες ενάντια στις απελάσεις, συμμετοχή στη διαδήλωση ενάντια στον κρατικό ρατσισμό στις 16 Μάρτη και πορεία μπροστά από τις φυλακές για τους ξένους στο Mesnil-Amelot, κοντά στο αεροδρόμιο του Roissy. Ήταν απαραίτητο ώστε να μπορέσουμε στη συνέχεια να κάνουμε ενέργειες συγκεκριμένες, μαζικές, παράνομες και επιθετικές -θα μπορούσαμε να πούμε και βίαιες, γιατί η πολιτική αναμέτρηση δεν μπορεί να είναι μόνο το σπάσιμο βιτρινών. Το να μαζευτούν 500 χωρίς-χαρτιά και να καταλάβουν τους χώρους εκείνων που τους εκμεταλλεύονται, αυτό είναι σίγουρα μια επιθετική ενέργεια. Ξεκινήσαμε μία εκστρατεία με όνομα «Τα Μαύρα Γιλέκα αναζητούν τον Πρωθυπουργό». Η πρώτη δημόσια ενέργεια αυτής της εκστρατείας στις 19 Μάη 2019 στο αεροδρόμιο Roissy-Charles-de-Gaulles (στο Παρίσι) κυκλοφόρησε και πήρε μεγάλη δημοσιότητα.

Ήταν πολύ έντονο, να βλέπεις 500 άτομα χωρίς χαρτιά μέσα σε ένα αεροδρόμιο για να αγωνιστούν, και όχι για να καθαρίσουν. Συζητήσαμε πολύ για αυτό, έδωσε κουράγιο σε όλους εκείνους τους ανθρώπους, που βλέπουν το αεροδρόμιο σαν τη σκιά των συνόρων και τους δόθηκε η ευκαιρία να καταλάβουν και να οικειοποιηθούν το έδαφος με αποφασιστικότητα. Ο φόβος αρχίζει να εξαφανίζεται: ούτε μία σύλληψη και ένας επιτυχημένος αποκλεισμός του αεροδρομίου. Εσωτερικά το ζήτημα της εργασίας άρχισε επίσης να τίθεται, οπότε αποφασίσαμε να χτυπήσουμε και εκείνους που συμπλέουν με τον κρατικό ρατσισμό: τις εταιρίες που δουλεύουν στα κέντρα κράτησης και τις φυλακές.

ΑΜ : Πως είχατε οργανωθεί στη αρχή και πώς εξελίχθηκαν αυτές οι μορφές οργάνωσης;

Β.: Τα Μαύρα Γιλέκα δεν είναι συλλογικότητα, είναι ένα κίνημα. Μπορείς να είσαι σε μία συλλογικότητα και ταυτόχρονα μέσα στο κίνημα: η βασική ιδέα είναι απλά ο σεβασμός στον στρατηγικό προσανατολισμό και τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης (ΓΣ). Για παράδειγμα, στη ΓΣ του Εργατικού Επιμελητηρίου τον Ιανουάριο του 2019 αποφασίσαμε να σταματήσουμε να αναφερόμαστε άμεσα στις κατά τόπους υπηρεσίες, επειδή θέλαμε να στοχεύσουμε πιο ψηλά, και είχαμε την ιδέα να απευθυνθούμε στον

πρωθυπουργό. Στη ΓΣ ήμασταν 700, δεν υπήρχε χώρος μέσα στην αίθουσα και μάλιστα πολλοί δεν μπόρεσαν να μπουν μέσα!

Οι αποφάσεις για άμεσα ζητήματα σχετικά με την τακτική και την οργάνωση, λαμβάνονται σε συναντήσεις εκπροσώπων (50-60 άτομα) με δύο ή τρεις εκπροσώπους ανά ξενώνα, που μεταφέρουν τις πληροφορίες: ο εκπρόσωπος διοργανώνει συναντήσεις και συνελεύσεις στον ξενώνα του για να συζητηθεί η στρατηγική, έπειτα έρχεται στη συνέλευση των εκπροσώπων όπου συζητιούνται περαιτέρω οι αποφάσεις τακτικής και επιστρέφει στο ξενώνα για να ενημερώσει τους πάντες. Δεν είναι δυνατόν να κάνουμε πολύ συχνά ΓΣ με όλους παρόντες.

ΝΤ.: Όλα άλλαξαν πολύ γρήγορα. Τα Μαύρα Γιλέκα προέκυψαν κατά κάποιον τρόπο τυχαία. Στην αρχή η συλλογικότητα La Chapelle Debout ήθελε να δημιουργήσει υποδομή, ώστε να μπορούν να κερδηθούν διαπραγματεύσεις για τις συλλογικές ρυθμίσεις παραμονής, μαζί με άλλες συλλογικότητες των “χωρίς χαρτιά”. Τα μέλη της La Chapelle Debout άρχισαν να πηγαίνουν στους ξενώνες, για να οργανώσουν συναντήσεις και να προετοιμαστούν για την πορεία του Νοέμβρη ενάντια στον εγκλεισμό των ξένων, προσφύγων/μεταναστών κλπ. Σε εκείνο το σημείο είχαμε μία μοναδική συνέλευση, αλλά η μορφή της κινητοποίησης συγκέντρωσε πολύ γρήγορα πολύ κόσμο και αυτό ξεπέρασε το πλαίσιο των συλλογικοτήτων των «χωρίς χαρτιά» και μεταμορφώθηκε σε κίνημα. Συνεπώς, τώρα έχουμε επίσης συνελεύσεις ανά ξενώνα ή ανά ομάδα ξενώνων.

ΜΠ.: Τώρα είμαστε πάνω από 1000 και χρειαζόμαστε έναν εκπρόσωπο σε κάθε ξενώνα. Όταν οι εκπρόσωποι πηγαίνουν στους ξενώνες δεν απευθύνονται μόνο στους ακτιβιστές κατοίκους. Προσπαθούν να μιλήσουν με όλους τους “χωρίς χαρτιά”, πηγαίνοντας από πόρτα σε πόρτα και στέλνοντας μηνύματα για να ενημερώσουν εκ των προτέρων για τις συνελεύσεις. Στον δικό μας ξενώνα υπάρχουν ακόμα και μερικοί που έχουν χαρτιά, αλλά θέλουν να μας υποστηρίξουν επειδή εντυπωσιάστηκαν από τον αγώνα μας.

Κ.: Μετά την 31η Ιανουαρίου συνάντησα ανθρώπους της La Chapelle Debout και έγινα εκπρόσωπος. Από εκεί και μετά αποφάσισα πως έπρεπε να αναλάβω τις υποχρεώσεις μου. Οργανώνουμε λοιπόν κι άλλους ξενώνες και όταν πηγαίνουμε στη ΓΣ συμβουλεύουμε ο ένας τον άλλο. Προσπαθούμε να είμαστε πολύ διακριτικοί: οι τόποι των συναντήσεων πριν τις δράσεις παραμένουν πάντα κρυφοί μέχρι την τελευταία στιγμή. Και μετά ξεκινάει! Σε όποιον απογοητεύεται, προσπαθούμε να του εξηγήσουμε πως στον αγώνα δεν κερδίζουμε συνέχεια και πως πρέπει να μπορούμε να αντιστεκόμαστε και να υπομένουμε δύσκολες συνθήκες.

ΠΑΜ: Ο ξενώνας δηλαδή παίζει έναν κεντρικό ρόλο στην οργάνωση της πάλης;

ΝΤ.: Προσπαθούμε να επικεντρωνόμαστε στους ξενώνες, επειδή είναι τα μέρη στα οποία ζούνε οι άνθρωποι, επειδή στα μυαλά των «εμπόρων του ύπνου» (σ.μ.: στη Γαλλία οι ξενώνες είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις), δηλαδή εταιρειών όπως η Coallia, Adoma, ADF και όλες οι άλλες, ο ξενώνας είναι ο τόπος που μετά την ολοήμερη δουλειά, επιστρέφουμε σε ένα δωμάτιο απλά και μόνο για να κοιμηθούμε λίγο, αφού στριμωχτούμε ανά τέσσερα ή ακόμα και επτά άτομα, και την επομένη να ξαναπάμε να μας εκμεταλλευτούν. Ο στόχος συνεπώς είναι να κρατήσουμε αυτούς τους χώρους ως οργανωτική βάση, ώστε να τους μετατρέψουμε σε πολιτικούς χώρους ή καλύτερα να αναδείξουμε ό,τι πολιτικό περιέχουν.

> *Είναι αναμενόμενο πως οι διαχειριστές των ξενώνων προσπαθούν να σπάσουν το κίνημα, σε μία πρώτη φάση επιτρέποντας στην αστυνομία να εισέλθει για να κάνει συλλήψεις.*

Αυτό είναι ένα σοβαρό πρόβλημα που συμβαίνει συχνά: ένας σύντροφος που συνελήφθη στο δωμάτιο του βρίσκεται τώρα κέντρο κράτησης και έχει προγραμματιστεί να απελαθεί στη Σενεγάλη. Έχουν επίσης αρχίσει να ξεφορτώνονται όλους τους κοινόχρηστους χώρους των ξενώνων, είτε πρόκειται για κουζίνες, είτε για

αίθουσες συνάθροισης ή προσευχής. Ορισμένοι ξενώνες έλαβαν μία επιστολή από την εταιρεία Coallia, που απειλούσε πως θα καλέσουν την αστυνομία αν δεν σταματήσουν οι συναθροίσεις στην είσοδο. Ως εκ τούτου, το να κάνουμε συνελεύσεις σε αυτούς τους ξενώνες είναι μία μορφή άμεσης αντίστασης.

Κ.: Μερικές φορές μας απαγορεύουν να διαλέξουμε με ποιον θα ζούμε, με πρόφαση τον ισχυρισμό ότι δεν πρέπει να κατοικούμε περισσότεροι από ένας ανά δωμάτιο. Είπα σε αυτούς τους ανθρώπους: Φαντάσου να σου απαγορεύσουν να ζεις με το παιδί σου. Πληρώνω νοίκι και έχω το δικαίωμα να ζω με τον γονιό μου! Και δεν υπάρχει πλέον και δωμάτιο προσευχής!

Β.: Ο ξενώνας είναι μία ενοποιητική βάση οργάνωσης, αλλά δεν ξεχνάμε εκείνους που κοιμούνται στους δρόμους ή ανθρώπους από άλλες κοινότητες. Πολύ γρήγορα κυκλοφόρησε το σύνθημα «Ούτε στη φυλακή, ούτε στο δρόμο», ώστε να αναδειχθεί πως είναι ένας αγώνας για την αξιοπρεπή στέγαση, αλλά και για να καταγγείλουμε το γεγονός πως διαχειρίζονται αυτούς τους ξενώνες με λογικές εγκλεισμού.

ΠΑΜ: Έχετε υπονοήσει ότι η μορφή της οργάνωσης γίνεται όλο και πιο περίπλοκη, στο μέτρο που το κίνημα ισχυροποιείται. Πώς καταφέρνετε να διατηρήσετε την αποτελεσματικότητα και την οριζοντιότητα; Πως δομείται συγκεκριμένα η αυτονομία στο κίνημα;

ΜΠ.: Στον δικό μας ξενώνα εκείνοι που έχουν επιλεγεί ως εκπρόσωποι είναι απόλυτα ίσοι με τους υπόλοιπους. Αν μία πρόταση δεν οδηγεί σε συμφωνία, αποφασίζουμε μαζί να πράξουμε διαφορετικά. Κάποιοι πιστεύουν ακόμα ότι οι άνθρωποι αγωνίζονται για τον εκπρόσωπο, για να μπορέσει μόνο αυτός να φτιάξει τα έγγραφα του, όμως τους ξεκαθαρίζω πως κανείς δεν με πληρώνει και πως εργάζομαι για όλους. Έχουμε καταφέρει να το κάνουμε κατανοητό και οι άνθρωποι άρχισαν να δείχνουν εμπιστοσύνη. Η εμπιστοσύνη είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για τέτοιες μορφές οργάνωσης.

Β.: Η αυτονομία των Μαύρων Γιλέκων χτίζεται. Υπάρχει μία αρχή: όταν γίνεται μία επιτροπή δεν θα είναι Γάλλοι εκείνοι που θα

διαπραγματευτούν. Πρέπει οι χωρίς-χαρτιά να γνωρίζουν πως μπορούν και αυτοί να καλέσουν σε διαδήλωση, πως μπορούν να διαπραγματευτούν άμεσα με τα αφεντικά, πως είναι ικανοί να καταθέσουν τους φακέλους τους στην Υπηρεσία. Μας ενδιαφέρει να μάθουν όλοι να συμπληρώνουν το φάκελο τους και μετά να εξηγήσουν και σε άλλους. Είναι η δόμηση της γνώσης και κοινών πρακτικών.

Κ.: Πως λειτουργούμε; Για παράδειγμα στις 12 Ιουνίου του 2019 καταλάβαμε για αρκετές ώρες τον ουρανοξύστη Egée στη La Défense, όπου έχει την έδρα της η εταιρεία Elior. Ήταν η δεύτερη δράση της καμπάνιας «Τα Μαύρα Γιλέκα αναζητούν τον πρωθυπουργό». Στην αρχή, όταν σχεδιάζαμε τη δράση, αν και υπήρχαν πολλοί που γνώριζαν την κατάσταση, αρκετοί δεν μας υποστήριζαν και έμεναν αδιάφοροι. Όμως, μόλις είδαν τη μαζικοποίηση και την απήχηση στα ΜΜΕ, δηλαδή πως μπορούμε να κερδίσουμε πράγματα, μας πλησίασαν… και τώρα είναι μαζί μας και θα συμμετέχουν σε μελλοντικές δράσεις. Μιλάω συχνά με δημοσιογράφους, οπότε οι άνθρωποι δείχνουν ενδιαφέρον προς το πρόσωπό μου, κυκλοφορούν το όνομά μου, σε σημείο να λένε «Αν έχεις πρόβλημα πήγαινε και μίλα με αυτόν», λες και είμαι ο ηγέτης, παρόλο που στην πραγματικότητα είμαι απλά ένα μέλος του κινήματος. Μπορώ μόνο να εξηγήσω πράγματα σε ανθρώπους, να κυκλοφορήσω τις πληροφορίες, σε κάθε περίπτωση παίρνω κατευθύνσεις από τη La Chapelle Debout.

ΝΤ.: «Κατευθύνεσαι» δηλαδή (γέλια).

Κ.: Όχι αλλά κι εγώ μέχρι τον Ιανουάριο δεν ήξερα τίποτα. Άρα πρέπει να ακούω, για να ενημερώνομαι και να μαθαίνω. Στη συλλογικότητα γνώρισα ανθρώπους με εμπειρίες και γνώση.

ΝΤ.: Στη συλλογικότητα La Chapelle Debout πάντα υπήρχαν άτομα χωρίς χαρτιά ή άλλοι που ήταν στο παρελθόν, Γάλλοι και ξένοι, κόρες και γιοι μεταναστών κλπ.

ΠΑΜ: Αντί να καθορίζεστε από το διοικητικό σας καθεστώς και θέση ή για παράδειγμα ως κάτοικοι των ξενώνων, επιλέξατε το

όνομα Μαύρα Γιλέκα, ένα όνομα που αναφέρεται στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων. Γιατί;

ΜΠ.: Στην πραγματικότητα δημιουργήσαμε το όνομα Μαύρα Γιλέκα στις 16 Μάρτη, δηλαδή τη μορφή «Μαύρα Γιλέκα». Ήταν ο Κ. που διάλεξε το όνομα, είπε ότι αφού υπάρχουν τα Κίτρινα Γιλέκα εμείς πρέπει να είμαστε τα Μαύρα. Ήταν στις 19 Μάη στο αεροδρόμιο που το όνομα πραγματικά έπιασε. Όλος ο κόσμος φώναζε «Μαύρα Γιλέκα!» και μετά άρχισαν να μας ρωτάνε για τον αγώνα μας.

Κ.: Τα Κίτρινα Γιλέκα είναι ένα πολύ ισχυρό κίνημα: κάθε Σάββατο μέχρι και ο στρατός κατέβαινε ενάντια τους. Θέλαμε κι εμείς να δώσουμε μία ανάλογη ισχύ στο κίνημα των χωρίς-χαρτιά κι έτσι ξεσηκώσαμε το σύμβολο του γιλέκου, απλά το δικό μας είναι Μαύρο από την οργή επειδή ζούμε σε μία φυλακή! Εδώ είμαστε φυλακισμένοι: Το να μην έχεις δικαίωμα στη στέγη είναι φυλακή και οι ξενώνες είναι φυλακές… Επειδή έχουμε ελάχιστα δικαιώματα, μας στερούν τα πάντα: τέρμα οι αίθουσες προσευχής, τέρμα οι αίθουσες συνάθροισης, μας περιορίζουν μόνο στα δωμάτια και στη μοναξιά μας. Συνεπώς Μαύρα Γιλέκα, για να είμαστε οργισμένοι και ισχυροί. Όπως λένε και οι διάσημοι, το δύσκολο είναι να έχεις διάρκεια! Δεν είναι δύσκολο να γίνεις Μαύρο Γιλέκο, αλλά για να παραμείνουμε πρέπει να συντηρήσουμε το κίνημα, να τρομάξουμε το κράτος και τη γαλλική αστυνομία, να τους κάνουμε να προβληματίζονται. Μετά τη δράση μας στο αεροδρόμιο άρχισαν να μιλάνε για μας στην Αγγλία, τη Γερμανία, την Πορτογαλία, την Αμερική. Σκεφτήκαμε πως έπρεπε να εκμεταλλευτούμε τη χρονική στιγμή και κλιμακώσαμε τις κινητοποιήσεις με πιο δυνατές ενέργειες. Για παράδειγμα, όταν ο αρχηγός της αστυνομίας μας είπε ψέματα, στοχεύσαμε ψηλότερα, στον μεγάλο του αδερφό, τον πρωθυπουργό.

ΝΤ.: Κάναμε τη σύνδεση με τα Κίτρινα Γιλέκα διαπιστώνοντας κάτι απλό: για το φαντασιακό της αριστεράς ο αγώνας των χωρίς-χαρτιά αντιμετωπίζεται ως κάτι το περιορισμένο και απόμακρο, μία κατηγορία ατόμων ιδιαίτερων που αγωνίζονται μόνο για να κερδίσουν ένα καθεστώς νομιμότητας με κριτήρια αποκλειστικά

εξατομικευμένα. Εδώ και πολύ καιρό η Αριστερά θεωρεί πως η αλληλεγγύη περιορίζεται στην ετήσια πορεία όπου όλοι φωνάζουν «Αλληλεγγύη στους χωρίς-χαρτιά» (Solidarité avec les sans-papiers). Θέλουμε να βγάλουμε αυτόν τον αγώνα από το πολιτικό γκέτο που είναι αποκλεισμένος και να τον επανεγγράψουμε στο κοινωνικό κίνημα, ώστε να δείξουμε πως ο αγώνας του μετανάστη μπορεί να είναι και οποιουδήποτε άλλου, είτε με είτε χωρίς χαρτιά, μετανάστη ή όχι.

> *Είναι ένας αγώνας γενικευμένος όπως ο αγώνας για την αξιοπρέπεια του εργαζόμενου ή ενάντια στο υψηλό κόστος ζωής…*

Η ιδέα είναι να ενώσουμε όλες τις διαθέσιμες δυνάμεις, όχι απλά με μία στάση αλληλεγγύης αλλά ως μέρη με κοινούς στόχους. Πρόκειται για ένα κοινωνικό κίνημα που δεν έμεινε άθικτο από την καταστολή. Από τότε που αρχίσαμε έχουμε πολλούς συντρόφους, που βρίσκονται έγκλειστοι σε διοικητική κράτηση, άλλους που απελάθηκαν στην Ιταλία, την Ισπανία, τη Σενεγάλη, την Ακτή Ελεφαντοστού, κι ακόμα κι άλλους που κατάφεραν να επιστρέψουν στη Γαλλία χάρη σε διεθνείς πολιτικές διασυνδέσεις. Όσοι βρίσκονται στις φυλακές για ξένους είναι πολιτικοί κρατούμενοι όπως και εκείνοι από τα Κίτρινα Γιλέκα, είναι οι αγωνιστές που δέχονται επίθεση από το κράτος επειδή υπερασπίζονται έναν σκοπό. Και δεν είναι τυχαίο πως αποτελούν την κατηγορία του πληθυσμού που είναι περισσότερο στοχοποιημένη από την καταστολή, επειδή η οργάνωση των μεταναστών ενοχλεί την εξουσία.

Β.: Είναι εντυπωσιακό, πως Γάλλοι ακτιβιστές κατήγγειλαν το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων λέγοντας πως είναι ρατσιστικό, ενώ τα Μαύρα Γιλέκα τα αναγνώρισαν αμέσως ως ένα κίνημα λαϊκό και ισχυρό που δίνει έμπνευση.

Κ.: Εγώ δεν βλέπω κανένα ρατσισμό στα Κίτρινα Γιλέκα. Το κράτος είναι ο ρατσισμός. Τα Κίτρινα Γιλέκα μάχονται ενάντια στο κράτος άρα δεν γίνεται να είναι ρατσιστές κι εμείς έχουμε μιμηθεί τα Κίτρινα Γιλέκα.

NT.: Στην αρχή του κινήματος των Κίτρινων Γιλέκων, είχαμε μόλις πραγματοποιήσει τη δράση μας στο Εθνικό θέατρο (Comédie Française) και είπαμε ο ένας στον άλλο: «Είναι εντυπωσιακό ότι εκείνοι οι άνθρωποι, που επιτίθενται στα αεροδρόμια της Ναντ και καίνε αστυνομικούς σταθμούς στο Puy, χρησιμοποιούν πρακτικές υποστήριξης στους χωρίς-χαρτιά, που είναι δέκα φορές πιο ριζοσπαστικές από όλες τις συλλογικότητες αλληλεγγύης». Στο κείμενο μας για την παρέμβαση στο Εθνικό θέατρο είχαμε γράψει: «Ευχαριστούμε όσους καταλαμβάνουν τους δρόμους και τα αεροδρόμια από όπου μας απελαύνουν και τα αστυνομικά τμήματα, όπου μας περνάνε χειροπέδες». Έχουμε σχέσεις με πολλές συνελεύσεις των Κίτρινων Γιλέκων και με τοπικές συντονιστικές, όλα πάνε μια χαρά. Έχουμε να παίξουμε κι εμείς ένα ρόλο εκεί, για να υπενθυμίσουμε τον κεντρικό στόχο του αγώνα μας. Θα είμαστε μέρος κάθε κινήματος που επιτίθεται στο ρατσιστικό κράτος. Υπάρχει μία κοινή αντίληψη στη δράση ανάμεσα στα Κίτρινα και τα Μαύρα Γιλέκα: και αυτό φαίνεται από τους στόχους που επιλέγουμε. Είναι δύο αγώνες για την αξιοπρέπεια, στο πλαίσιο των οποίων έχουμε κοινούς εχθρούς.

*Στη συνέχεια της συνέντευξης αυτής τα Μαύρα Γιλέκα προκάλεσαν το ενδιαφέρον όταν έκαναν κατάληψη στο Πάνθεον (Panthéon)*** στις 12 Ιουλίου 2019. Ο στόχος ήταν να καταληφθεί ένας χώρος συμβολικός που ανήκει στο κράτος και να παραμείνουν αρκετές νύχτες αν ήταν αναγκαίο, με σκοπό να πετύχουν να κλείσουν συνάντηση με το γραφείο του πρωθυπουργού, για να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις ώστε να αποκτήσουν έγγραφα νόμιμα όλοι. Να σταματήσει η χωριστή «ανά περίπτωση» εξέταση των φακέλων προσπαθώντας να σπάσουν τα διοικητικά κριτήρια. Επίσης να καταγγείλουν τη βία στα σύνορα και να απονείμουν τιμή στη μνήμη των νεκρών στη Μεσόγειο ή κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Έτσι να τονιστεί πως είναι το ίδιο το κράτος που συκοφαντεί και προσβάλλει τους νεκρούς δομώντας την οργανωμένη ρατσιστική βία ενάντια στους μετανάστες και όχι τα Μαύρα Γιλέκα που «προσέβαλαν» το μνημείο. Η παρέμβαση είχε επιτυχία μιας και 700 Μαύρα Γιλέκα έκαναν κατάληψη στο μνημείο. Η αστυνομία που ήταν στο σημείο αναγκάστηκε να μεταφέρει τα αιτήματα και την*

απαίτηση για τη συνάντηση με τον πρωθυπουργό. Όμως ο Edouard Philippe προτίμησε να αγνοήσει την απαίτηση και έστειλε ένα τουίτ για την «αποκατάσταση της τάξεως» κατά τη διάρκεια της εκκένωσης. Ακολούθησε μεγάλη καταστολή που απασχόλησε τα ΜΜΕ. Όμως η καταστολή δεν σταμάτησε το κίνημα. Όλοι οι έγκλειστοι σε διοικητική κράτηση αφέθηκαν ελεύθεροι και δεν απελάθηκαν χάρη στη δικονομική και πολιτική αυτοάμυνα του κινήματος και επίσης χάρη στην αλληλεγγύη όλων. Οι πληγωμένοι θεραπεύτηκαν. Τα Μαύρα Γιλέκα στη συνέχεια συναντήθηκαν σε μία γενική συνέλευση για να αποφασίσουν πως:

-Ο αγώνας συνεχίζεται και πως η καταστολή δεν τρομάζει κανένα.

–Με οργή και αποφασιστικότητα τα Μαύρα Γιλέκα είναι πιο δυνατά από ποτέ!

Σημειώσεις:

* Prefecture de Police : Νομαρχιακό κτίριο που στεγάζει τις διοικητικές υπηρεσίες, το τοπικό αρχηγείο της αστυνομίας και τις υπηρεσίες ασύλου και άδειας παραμονής

** Τα Μαύρα Γιλέκα χρησιμοποιούν τον όρο référant. Αντίθετα με τον όρο «αντιπρόσωπος» που υποδηλώνει σαφώς την ανάθεση, εδώ μεταφράζεται ως «εκπρόσωπος» με την έννοια της ανάκλησης και την εκ περιτροπής αλλαγή προσώπων στη θέση αυτή, που ο ρόλος τους είναι να ενημερώνουν και να μεταφέρουν αυστηρά και μόνο ότι αποφασίζεται στη συνέλευση.

*** Panthéon: Είναι το εθνικό μνημείο του Παρισιού και της Γαλλίας.

Χιλή: Το τέλος της νεοφιλελεύθερης αφήγησης

Η Χιλή ζει μια από τις μεγαλύτερες κινητοποιήσεις μετά την επιστροφή τους στη δημοκρατία το 1990. Από τις 19 Οκτώβρη πολίτες διαφόρων πόλεων της Χιλής βρίσκονται στους δρόμους και ζητούν μια ζωή άξια να βιωθεί από όλους και όχι από τους λίγους. Ακολουθεί η συνέντευξη που πήρε η Βαβυλωνία από την ακτιβίστρια-φεμινίστρια Bree Busk, η οποία συμμετέχει στις κινητοποιήσεις στο Σαντιάγκο της Χιλής.

Μετάφραση: Θεόφιλος Βανδώρος

Επιμέλεια: Ελιάνα Καναβέλη, Στέφανος Μπατσής

Βαβυλωνία: Λίγο πριν το ξέσπασμα της εξέγερσης, η Χιλή είχε χαρακτηριστεί σύμφωνα με τα λεγόμενα του Προέδρου Πινέιρα ως "μία όαση μέσα στη καρδιά της ανήσυχης Λατινικής Αμερικής", συνεπώς δεν έχουμε παρά να θεωρήσουμε τη Χιλή ως ένα γίγαντα που κοιμάται. Κάτω από την ήρεμη επιφάνεια, ποιες ήταν οι κοινωνικές δυναμικές που οδήγησαν στην τρέχουσα εξέγερση όλης της χώρας;

Bree Busk: Η παρούσα κυβέρνηση είχε επενδύσει πολλά στην προβολή της Χιλής προς τον έξω κόσμο ως χώρα της σταθερότητας και των πολιτικών που είναι φιλικές προς την επιχειρηματικότητα. Επίσης, πολλοί Χιλιανοί είχαν πιστέψει σε αυτό το όνειρο, πιστεύοντας πως οι νεοφιλελεύθερες οικονομικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν από τη δικτατορία του Πινοσέτ, τελικά θα τους ανέβαζαν στη μεσαία τάξη. Όμως είναι αδύνατο να αγνοηθεί το γεγονός πως το διευρυνόμενο χάσμα ανάμεσα στους πλούσιους και τους φτωχούς, καθορίζει κάθε πλευρά της ζωής σε αυτή τη χώρα. Εάν έχεις χρήματα, έχεις τη δυνατότητα πρόσβασης στο ιδιωτικό σύστημα υγείας όπως και στα καλύτερα σχολεία και Πανεπιστήμια. Άν δεν έχεις όμως είσαι δέσμιος σε ένα διαρκή αγώνα επιβίωσης. Οι χαμηλοί μισθοί, έναντι ενός πολύ υψηλού

κόστους ζωής, οδηγούν πολλούς ανθρώπους να χρεωθούν. Η πραγματικότητα αυτή έχει γίνει ιδιαίτερα προφανής στον μέσο Χιλιανό και αρκετοί πολίτες οργανώνονται σε κοινωνικά κινήματα για να επιτεθούν στο σύστημα από διάφορες πλευρές. Η τρέχουσα εξέγερση δεν προκάλεσε τόσο μεγάλη έκπληξη επειδή ήρθε ως εξέλιξη 30 ετών κινημάτων που απαιτούσαν την εξάλειψη της οικονομικής κληρονομιάς της δικτατορίας.

Διαδηλωτές στους δρόμους του Σαντιάγο ενώ στο βάθος καπνοί τυλίγουν την Plaza Italia. (Φωτογραφία Bree Busk)

Β: Φαίνεται πως οι άμεσες διεκδικήσεις των κινητοποιήσεων είναι η άμεση παραίτηση του προέδρου Πινέιρα και ένα νέο σύνταγμα. Ας υποθέσουμε πως σύντομα ικανοποιούνται και τα δύο αιτήματα. Τι πρόκειται να αλλάξει στη Χιλή; Τα αιτήματα αυτά, στοχεύουν περισσότερο στο συμβολικό επίπεδο ή μήπως είναι απαραίτητα για τη θεραπεία των οικονομικών ανισοτήτων;

Β.Β: Πιστεύω πως η κυβέρνηση Πινέιρα θα ήθελε πάρα πολύ, όλα

αυτά να παραμεριστούν. Μετά από το πρώτο Σαββατοκύριακο της εξέγερσης, άρχισε να προσφέρει ψευδο-μεταρρυθμίσεις σαν να μοίραζε κομφετί τις Απόκριες. Όμως αυτές οι μεταρρυθμίσεις δεν ήταν εκείνες που ήθελε ο λαός. Εάν πρότεινε ένα νέο σύνταγμα, ο λαός θα το αρνιόταν αμέσως επειδή το αίτημα είναι για μία συντακτική συνέλευση από τα κάτω, δηλαδή, ένα σύνταγμα που θα εκπορεύεται από το λαό και όχι από την κυβέρνηση. Αν επιτύχουμε αυτή τη διαδικασία, πιστεύω πως θα ήταν πολύ σημαντικό για τη χώρα. Το σύνταγμα γράφτηκε κατά τη διάρκεια της δικτατορίας και υπηρετεί ως νομική βάση για τις σκληρές οικονομικές πολιτικές ενάντια στις οποίες ξεσηκώθηκε ο λαός. Επίσης προστατεύει κάποιες αυταρχικές πρακτικές που ο λαός θέλει να τις δει να καταργούνται. Βέβαια, κάποιοι άλλοι ελπίζουν πως η διαδικασία των συνταγματικών συνελεύσεων θα σταθεί ικανή να θεσμίσει άμεση δημοκρατία στο επίπεδο της γειτονιάς. Αν συντονιστούν όλες μαζί, αυτές οι οριζόντιες οργανώσεις γειτονιάς θα μπορούσαν να γίνουν η βάση μιας αληθινής αντιεξουσίας, ικανής να απαιτήσει πολλά περισσότερα.

Β: Παρακολουθώντας βίντεο από τις κινητοποιήσεις ή κοιτάζοντας φωτογραφίες των διαδηλώσεων, παρατηρούμε κυρίως σημαίες της Χιλής και ελάχιστα αριστερίστικα, κομμουνιστικά και αναρχικά πανό και πλακάτ. Αναρωτιόμαστε ποιος είναι ο ρόλος τους; Κατά πόσο και με ποιο τρόπο προσπαθούν να μεταστρέψουν τη διάθεση της εξέγερσης προς ένα πιο αντικαπιταλιστικό ή και επαναστατικό δρόμο;

Β.Β: Είναι απόλυτα ακριβές το γεγονός πως τα πολιτικά κόμματα δεν κινητοποιούνται με τις σημαίες τους στις μεγαλύτερες διαδηλώσεις και πορείες. Σε ένα επίπεδο αυτό δείχνει πόσο ενωμένος αισθάνεται ο λαός αυτή τη στιγμή. Νιώθουν περισσότερο ως Χιλιανοί παρά ως μέλη ενός συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος. Από τη έναρξη της εξέγερσης αρκετά νέα σύμβολα έχουν κάνει την εμφάνιση τους, συμπεριλαμβανομένης μιας εκδοχής της χιλιανής σημαίας που είναι σχεδόν τελείως μαύρη. Αυτή τη στιγμή, με αυτή τη μαύρη εικόνα εκφράζεται το πώς αισθάνονται οι άνθρωποι για τη χιλιανή δημοκρατία. Υπάρχει, επίσης, το

γεγονός πως τούτες οι κινητοποιήσεις στοχεύουν σε περισσότερα από τη συντηρητική κυβέρνηση του Πινέιρα. **Τα αριστερά κόμματα που συμμετείχαν στην κυβέρνηση, μετά την επιστροφή της δημοκρατίας το 1990, είναι επίσης ένοχα στα μάτια του λαού.** Όταν βρέθηκαν στην εξουσία, τόσο τα αριστερά όσο και τα δεξιά κόμματα, διατήρησαν τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές που κληρονόμησαν και κατέφυγαν στη βία ενάντια στον πληθυσμό. Στην πραγματικότητα, παρά τη μεγάλη τους βάση, τα αριστερά κόμματα άφησαν πίσω τους τα πολλά και εντυπωσιακά κοινωνικά κινήματα. Τώρα φυσικά, τα κόμματα αυτά ανυπομονούν να γίνουν οι μεσολαβητές ανάμεσα στο λαό και την κυβέρνηση και εργάζονται σκληρά για να ρευστοποιήσουν τα τρέχοντα γεγονότα σε μελλοντικές εκλογικές νίκες. Το πιθανότερο αποτέλεσμα είναι πως οι προσπάθειές τους θα διασπάσουν και θα εξασθενήσουν το κίνημα.

Β: Η αστυνομική βαρβαρότητα είναι προφανής και ο στρατός είναι παρών στους δρόμους. Πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν πως οι λόγοι για την επιτυχία των κινητοποιήσεων είναι ότι οι νέοι δεν έχουν μνήμες από τη δικτατορία του Πινοσέτ και πως αυτό το γεγονός τους κάνει ατρόμητους. Πώς νιώθουν σήμερα οι Χιλιανοί για την κρατική καταστολή; Νιώθουν ότι είναι δυνατό να συμβεί ένα άλλο πραξικόπημα; Πώς οργανώνουν και υπερασπίζονται τις συνελεύσεις τους, τις διαμαρτυρίες τους, τις πολιτικές τους;

Β.Β.: Πέρασα τα πρώτα 30 χρόνια της ζωής μου στις ΗΠΑ και όταν έφτασα στη Χιλή σοκαρίστηκα από τη λαϊκή δυσαρέσκεια ή και το μίσος ενάντια στους “pacos” ή μπάτσους στη Χιλή. Ακόμα και άνθρωποι που δεν είχαν σχέση με την πολιτική είχαν μία αρνητική εικόνα για αυτούς. Η “ατρόμητη γενιά” ξεκίνησε μεγαλειώδεις φοιτητικές εξεγέρσεις το 2006 και ξανά το 2011 ως το 2013, κινητοποιώντας μία τεράστια μάζα υποστήριξης γύρω από αιτήματα για τα βασικά δικαιώματα, όπως η εκπαίδευση και το τέλος των ιδιωτικοποιήσεων σε όλες τους τις μορφές. Οι μαθητές γυμνασίου είναι γνωστό πως τακτικά εμπλέκονται σε συμπλοκές με την αστυνομία, με συνέπεια να έχουν κακοποιηθεί, συμπεριλαμβανόμενων και περιπτώσεων βασανιστηρίων. Όλα αυτά

συνέβησαν σε καθεστώς “δημοκρατίας”. Στην παρούσα κατάσταση, μπορείς να δεις τη βαρβαρότητα σε μία τρομακτική κλιμάκωση. Η αστυνομία χρησιμοποιεί όπλα απώθησης πλήθους για να φιμώσει ή ακόμα και να σκοτώσει νεαρούς διαδηλωτές. Μέχρι τώρα πάνω από 200 άνθρωποι έχουν χάσει την όραση τους.

> *Όλα αυτά έρχονται να συμπληρώσουν ένα μεγάλο κατάλογο καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως απαγωγές και σεξουαλικά βασανιστήρια.*

Ακόμα και άνθρωποι που δεν δέχτηκαν άμεσα πλήγματα, παραμένουν τραυματισμένοι όταν εκτίθενται σε τέτοια ακραία μορφή βίας. Για την παλαιότερη γενιά, το Καθεστώς Έκτακτης Ανάγκης ήταν ιδιαίτερα τρομακτικό. Για πρώτη φορά από τότε που ο Πινοσέτ καταψηφίστηκε και εγκατέλειψε την εξουσία, ο στρατός χρησιμοποιήθηκε για να καταστείλει τον πληθυσμό της Χιλής. Πολλοί αισθάνθηκαν πως γύρισε η δικτατορία. Εγώ προσωπικά ένιωσα τρομοκρατημένη καθώς παρακολουθούσα τα άρματα μάχης να κατεβαίνουν στους δρόμους. Δεν είχα ποτέ άλλοτε ανάλογη εμπειρία. Αν και το Καθεστώς Έκτακτης Ανάγκης έχει τελειώσει, η αστυνομία ενεργεί ουσιαστικά όπως ο στρατός και το επίπεδο της βίας είναι πολύ υψηλό. Σε αντίδραση, οι διαδηλωτές έχουν δημιουργήσει το δικό τους δίκτυο “ άμεσης αντίδρασης ” μέσω του οποίου ιατρικό προσωπικό προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του. Μπορείς να δεις ιατρικές ομάδες με προστατευτικές ασπίδες να ορμάνε ανάμεσα στους διαδηλωτές για να προσφέρουν βοήθεια. Αυτή την εβδομάδα έχουν γίνει ανοικτά καλέσματα για δωρεές ιατρικού υλικού και μόνο του αυτό, αντικατοπτρίζει το μεγάλο αριθμό των ανθρώπων που έχουν τραυματιστεί. Επί πλέον, ομάδες φίλων, γειτόνων και συντρόφων έχουν στήσει μέσω του WhatsUpp “καταλόγους παρουσιών” ώστε να βεβαιωθούν πως όλοι είναι καλά στο τέλος κάθε ημέρας. Σε ότι αφορά σε ένα επερχόμενο πραξικόπημα, δεν νομίζω πως είναι πιθανό και δεν έχω ακούσει καμία υπόθεση γύρω από αυτό το θέμα. Ανεξάρτητα από όλες τις κινητοποιήσεις, η κυβέρνηση είναι ακόμα αξιοθαύμαστα σταθερή και δεν βλέπω καμία ξεχωριστή δύναμη, είτε από αριστερά ή και από δεξιά, έτοιμη ώστε να την

ανατρέψει.

Β: Η Χιλή έχει ένα από τα πιο ισχυρά φεμινιστικά κινήματα. Πιστεύεις πως αυτό έχει επηρεάσει την παρούσα κατάσταση; Ποια είναι η φεμινιστική προσέγγιση των των κινητοποιήσεων;

Β.Β.: Είμαι μέλος του Coordinadora Feminista 8 de Marzo (Φεμινιστικό Συντονιστικό της 8ης Μαρτίου), του συνασπισμού που ξεκινώντας από το 2018, υπήρξε ο κεντρικός πολιτικός κορμός του κινήματος. Κάτι το οποίο βρίσκω ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι πως όπως τα άλλα κινήματα που δημιούργησαν μεγάλες κινητοποιήσεις μέσα στο χρόνο (το φοιτητικό και το κίνημα ενάντια στο διεφθαρμένο σύστημα συντάξεων), το φεμινιστικό κίνημα στη Χιλή επικεντρώθηκε ουσιαστικά στη σκληρότητα του νεοφιλελευθερισμού.

> *Σε άλλες χώρες της Λατινικής Αμερικής, τα φεμινιστικά κινήματα έχουν αιτήματα να σταματήσουν οι γυναικοκτονίες ή να νομιμοποιηθούν οι εκτρώσεις. Την ίδια στιγμή οι Χιλιανές φεμινίστριες διαδήλωσαν με ένα πανό που έγραφε: "Ενάντια στο καθεστώς της διαρκούς επισφάλειας της ζωής".*

Κατά κάποιο τρόπο, η τελευταία αυτή περίοδος έντονης φεμινιστικής δραστηριότητας ήταν ο αεροδιάδρομος από όπου απογειώθηκε το αεροπλάνο της πλήρους εξέγερσης. Κι αυτό συνέβη επειδή το Φεμινιστικό Συντονιστικό της 8^{ης} Μάρτη θεωρούσε πως ο φεμινισμός ήταν μια ικανή δύναμη για να ενώσει τα πολλά κοινωνικά κινήματα της χώρας. Κινήματα που επανενεργοποιήθηκαν χάρη στην ενέργεια που δημιούργησε το φεμινιστικό κύμα του 2018. Κοιτώντας προς τα πίσω, νομίζω πως μπορώ να πω ότι η θεώρηση τους ήταν η ορθή. Οι φεμινίστριες κατάφεραν να ενοποιήσουν ως ένα βαθμό την αριστερά και να δημιουργήσουν συμμαχίες ανάμεσα στους φοιτητές, τους συνδικαλιστές, το κίνημα κατά των φόρων και τις οργανώσεις δικαιωμάτων των μεταναστών. Αυτές οι συμμαχίες αντιπροσωπεύουν δυνητικά μία πηγή οριζόντιων δομών για την εξέγερση. Δυστυχώς όμως, εμφανίζονται ρωγμές ήδη καθώς διάφορες δυνάμεις αρχίζουν να

διαχωρίζονται πάνω σε ιδεολογικά ζητήματα ή ακόμα και να συγκρούονται για την την εξουσία. Πέρα από αυτά, το κίνημα, επιφανειακά, βρίσκεται σε άνθηση. Η πορεία των φεμινιστριών της περασμένης Παρασκευής ήταν μεγαλειώδης, με φοβερή ενέργεια. Τόσο οι οργανωμένες, όσο και οι ανεξάρτητες φεμινίστριες, εμπλέκονται διαρκώς σε δράσεις διαμαρτυρίας και προπαγάνδας. Ένα από τα συνθήματα που ξεπήδησε το 2018 είναι: " Ποτέ ξανά στην πίσω θέση. Δεν θα ξαναγίνει επανάσταση χωρίς εμάς". Οι φεμινίστριες σίγουρα θέτουν αυτή τη δέσμευση στην πράξη σε τούτη την εξέγερση.

Από την πορεία που κάλεσαν φεμινιστικές συλλογικότητες στις 8 Νοέμβρη (Φωτογραφία Romina Akemi)

Β: Υπάρχει μία μακρά ιστορία σεξουαλικής και πολιτικής βίας στη Χιλή και τη Λατινική Αμερική σε κρίσιμες ιστορικές περιόδους όπως αυτές που περνάει τώρα η χώρα. Πιστεύεις πως όλη αυτή η έμφυλη βία που ασκείται στα σώματα των γυναικών

εκφράζει μία προσπάθεια έμφυλης πειθάρχησης και ελέγχου των γυναικών;

Β.Β.: Απαντώ με απόλυτο τρόπο ναι! Εδώ και πολλά χρόνια υπήρξε θέση του φεμινιστικού κινήματος ότι η κρατική βία και η πατριαρχική βία είναι βαθιά διασυνδεδεμένες. Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας οι γυναίκες υπέστησαν βιασμούς και σεξουαλικά βασανιστήρια. Αυτό δεν γινόταν μόνο για να πειθαρχήσουν ατομικά "τον εχθρό" αλλά για να δημιουργήσουν ένα τρομακτικό παράδειγμα ως προς το τι μπορεί να σου συμβεί αν δεν καθίσεις πειθήνια στο σπίτι. Τώρα έχουμε καταγγελίες για βιασμούς και σεξουαλικά βασανιστήρια με καθεστώς δημοκρατίας. Άρα μπορείτε να αντιληφθείτε το γιατί ο λαός δεν θα συγχωρήσει ποτέ τον Πινέιρα για όλα αυτά, ανεξάρτητα από το τι θέλει να προσφέρει.

Η Bree Busk είναι Αμερικανίδα αναρχική που ζει στο Σαντιάγκο της Χιλής. Εκεί είναι ενεργή στο φεμινιστικό κίνημα μέσω των συνελεύσεων March 8th Art και της Propaganda Brigade. Όταν δεν ζωγραφίζει τοιχογραφίες ή πραγματοποιεί καλλιτεχνικές παρεμβάσεις, συνεχίζει να προσθέτει κεφάλαια στο χρονολόγιο της εξελισσόμενης κατάστασης στη Χιλή, γράφοντας στα αγγλικά. Είναι ακτιβίστρια της ελευθεριακής κομμουνιστικής οργάνωσης φεμινιστριών Solidaridad.

Κι όμως, η Χούντα τελείωσε το '73

του Νίκου Μαρκετάκη

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου συνέτριψε τα σχέδια των χουντικών για μια ελεγχόμενη -απ' τους ίδιους φυσικά- μεταπολίτευση. Αυτή είναι η σπουδαιότερη αλήθεια του. Συνέτριψε ένα

εξουσιαστικό πρόγραμμα που είχε όλες τις προϋποθέσεις να επιτύχει, καθώς το παλαιό πολιτικό προσωπικό ήταν παραπάνω από πρόθυμο να το υπηρετήσει, παίρνοντας εκείνο το τιμάριο εξουσίας, το οποίο θα αναλογούσε στην νομιμοφροσύνη του ενώπιον του στρατού και του ευρύτερου μιλιταριστικού κράτους που είχε στηθεί κατά την επταετία. Ένα τιμάριο μόνιμο και εγγυημένο από την ίδια τη φύση αυτής της κατ' όνομα φιλελευθεροποίησης, η οποία όσο εγγυόταν τη μόνιμη και «νόμιμη» πρωτοκαθεδρία του Στρατού στην άσκηση της κρατικής εξουσίας, άλλο τόσο θα φρόντιζε για την μακροημέρευση του πιστού πολιτικού προσωπικού που θα τη νεμόταν.

Έτσι ώστε μπορούμε με ασφάλεια να φανταστούμε τον Παπαδόπουλο και τον Παττακό ως και το θάνατό τους, σε βαθιά γεράματα, να προΐστανται αυτού του κράτους από θεσμικές θέσεις, υποτίθεται τιμητικές, μα καθόλα ουσιαστικές, όπως λ.χ. οι Βρετανοί βασιλείς. Ασφαλώς γνωρίζουμε ότι οι βασιλείς στο Ηνωμένο Βασίλειο εγγυώνται θεσμούς φεουδαρχικούς, διόλου διακοσμητικούς, διόλου υπόγειους και αθέατους, αλλά απολύτως φανερούς, νόμιμους και άκρως εξουσιαστικούς. Φέρ' ειπείν, στη Μεγάλη Βρετανία υπάρχουν οι ευγενείς υπό των βασιλέων, που ως τσιφλικάδες κατέχουν ένα τεράστιο ποσοστό της ιδιόκτητης γης, προνόμιο κατ' ουσίαν ελέω θεού, το οποίο ουδέποτε αμφισβητείται από τον βρετανικό εθνικό κορμό – ήτοι ολόκληρο το πολιτικό σύστημα. Πέραν, φυσικά, του ότι η μη ιδιωτική γη, η δημόσια ας πούμε, τυπικά ανήκει στην βασιλική οικογένεια. Οι συγκρίσεις ίσως να είναι πιο εύληπτες, βέβαια, με καθεστώτα ακόμα λιγότερο φιλελεύθερα από τις βασιλευόμενες δημοκρατίες τύπου Η.Β. – ας κοιτάξουμε το ρόλο του Κόμματος λ.χ, στην Κίνα, ή το ρόλο του Στρατού στην Τουρκία προ Ερντογάν.

Στα καθ' ημάς, λοιπόν, η εξέγερση του Πολυτεχνείου απέτρεψε μια ανάλογη εξέλιξη, ένα κράτος δηλαδή στο οποίο ο μιλιταρισμός ως εξουσιαστικό μπλοκ δεν θα αρκούνταν μονάχα στη φανερή αναπαραγωγή του μέσω των γιγαντωμένων ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, καθώς και στην κεκαλυμμένη άσκηση της δικαστικής εξουσίας και της εξωτερικής πολιτικής, έχοντας

ουσιαστικά υπό τον έλεγχο του το δικαστικό και διπλωματικό σώμα αντίστοιχα -όπως συμβαίνει σήμερα δηλαδή. Στο κράτος που φιλοδοξούσαν να δομήσουν οι δικτάτορες μέσω της διακηρυγμένης «φιλελευθεροποίησης», ο Στρατός θα εξασφάλιζε για τον εαυτό του το θεσμικό στάτους μιας upper class στο πλαίσιο ενός θεσμικά ταξικού απαρτχάιντ. Ένα στάτους απρόσβλητο, αναπαλλοτρίωτο και κληρονομικό.

> *Αυτός είναι ο λόγος που το Πολυτεχνείο του '73 θα βυσσοδομείται εσαεί από τους εγχώριους καραβανολάγνους, χουντόψυχους και φασίστες.*

Υπάρχει και γραμμή αίματος, και σχέση υλικών προνομίων, που συνέχει τους χουντόψυχους αυτής της χώρας, η οποία εκπορεύεται από τις λέσχες αξιωματικών και τους συλλόγους εφέδρων, από την εποχή του Όθωνα και εξής. Ως γνωστόν, ελλείψει ευγενών στο νεοσύστατο κράτος, ο Στρατός κυρίως αυτόν το ρόλο ανέλαβε να διεκπεραιώσει, υπό την ελέω θεού σκέπη του Στέμματος. Και πάνω στον κολοφώνα της δύναμής του, στα πρόθυρα της πιο θεαματικής εξουσιαστικής εδραίωσής του, έχοντας ήδη ξεφορτωθεί ως περιττό ακόμα και το ιδεολογικό δεκανίκι του, το Στέμμα, η εξέγερση του Πολυτεχνείου έδωσε στον εγχώριο μιλιταρισμό το πιο βαρύ αλλά και αναπάντεχο πλήγμα, ανατρέποντας πλήρως δρομολογημένες εξελίξεις και βέβαιες προοπτικές.

Οι συγκρίσεις με το διεθνές περιβάλλον της εποχής είναι -και πάλι- δελεαστικές και διαφωτιστικές για το μέγεθος και την ποιότητα του αυτού του πλήγματος. Η Δύση συνταράσσεται από τα νεολαιίστικα κινήματα αμφισβήτησης της δεκαετίας του 1960. Το αντιπολεμικό κίνημα ως αυθεντικά αντιμιλιταριστικό κλονίζει συθέμελα εκ των έσω το αμερικανικό ιμπέριουμ. Και ενώ ο γαλλικός Μάης του 1968 επαναφέρει ολικά τα αντικαπιταλιστικά προτάγματα, ταυτόχρονα η σοβιετική στρατοκρατία δέχεται το πρώτο θανάσιμο χτύπημα στην Τσεχοσλοβακία. Σε πλήρη αντιδιαστολή, λοιπόν, εδώ, στο νοτιοανατολικό άκρο των Βαλκανίων, στις παρυφές της Δύσης, με ένα σαφώς ξενοκίνητο πραξικόπημα η Ελλάδα μπαίνει στο γύψο.

Η μεσοπολεμικού ύφους στρατιωτική αριστοκρατία αποκτά τον ολοκληρωτικό έλεγχο του κράτους και στον έκτο χρόνο της εξουσίας της ξεφορτώνεται και την βασιλεία. Το παλαιό πολιτικό σύστημα που την εξέθρεφε ως εγγυητή της, και από κοινού συνιστούσαν το διαβόητο «κράτος της Δεξιάς», βρίσκεται πρόσκαιρα εκτός νυμφώνος, γνωρίζει όμως το πρόσκαιρο και αναγνωρίζει την σκοπιμότητα της περίστασης, εξ ου και βρίσκεται σε φάση ανεκτικής αναμονής. Η Αριστερά πλήρως εξανδραποδισμένη στις φυλακές και στις εξορίες και διασπασμένη στα δύο παράφορα αλληλοσπαρασσόμενα ΚΚΕ, τιμωρείται ανηλεώς για το πρόσφατο αναθάρρεμά της στα Ιουλιανά – μόλις δηλαδή 15 χρόνια από την στρατιωτική ήττα της στον Εμφύλιο. Εκείνη η Αριστερά, που απείλησε την ίδια την υπόσταση του αστικού κράτους και ως εκ τούτου τη μιλιταριστική αριστοκρατία του.

> *Ανήμπορη επί έξι χρόνια για οποιαδήποτε ουσιώδη αντίδραση, κείτεται πλέον σε σπαραγματικούς -φοιτητικούς κυρίως- ολιγοπρόσωπους αντιστασιακούς θύλακες.*

Έως τις αρχές του 1973, αν όχι ουσιαστική, σίγουρα όμως θεαματική και μετρήσιμη είναι η αντιδικτατορική δράση μονάχα ορισμένων κεντρώων ένοπλων οργανώσεων, οι οποίες διέθεταν μια σχετική ευχέρεια κινήσεων, αφενός λόγω της μη σύνδεσης των νεαρών κατά βάση μελών τους με την καθ’ ολοκληρίαν φακελωμένη Αριστερά, αφετέρου λόγω της υποστήριξης που διέθεταν από κάποιους πρώην θεσμικούς κύκλους της Ένωσης Κέντρου, οι οποίοι λόγω Ιουλιανών διακρίνονταν από μια πιο ριζοσπαστική αντιδεξιά διάθεση.

Όσον αφορά το κοινωνικό πεδίο, η ζωή συνεχιζόταν as usual για τον πολύ κόσμο. Η ελληνική κοινωνία δυστυχώς είχε ανεχτεί τη δικτατορία. Οι διωκόμενοι της δικτατορίας ήταν πάνω-κάτω οι ίδιοι που διώκονταν και πριν, οι νοικοκυραίοι συνέχισαν να είναι νοικοκυραίοι, έτσι που εν πολλοίς μπορούμε να πούμε πως η όποια αντιδικτατορική πάλη ήταν ουσιαστικά αμελητέα (αν εξαιρέσουμε φυσικά την απόπειρα τυραννοκτονίας, η οποία όπως προλέχθηκε έγινε από κεντρώους, και όχι αριστερούς). Η Χούντα

δεν ήταν μια ανωμαλία. Αντιθέτως, ήταν η συνέχιση της κανονικότητας μετά την ανωμαλία των Ιουλιανών.

Αυτό που άλλαξε βέβαια ήταν η αποχαλίνωση και εξαχρείωση των φασιστών. Διώκτης πλέον μπορούσε να είναι πολύ πιο άνετα ο γείτονας, η θεία, ο συνάδελφος. Αυτή όμως η συνθήκη ήταν που επέφερε ένα βουβό και αδιόρατο συναίσθημα πνιγμού σε ευρύτερα της Αριστεράς κοινωνικά κομμάτια. Ένα αίσθημα αυτοσυστολής που ενώ δεν σε έστελνε -προφανώς- αυτόματα στην αντικαθεστωτική δράση και την παρανομία, καθίζανε όμως σαν βαρύ μέταλλο στο στομάχι μέρους της ελληνικής κοινωνίας, τουλάχιστον εκείνου που δεν σιτιζόταν καταδίδοντας τον διπλανό του. Το γύψινο πέπλο που πλάκωνε την κοινωνία επέτασσε την προσοχή. «Να προσέχεις», λέγανε. Έτσι γενικώς κι αορίστως. Αν πρόσεχες, ήσουν υποτίθεται εντάξει. Αλλά γιατί να πρέπει να προσέχεις; Και τι ακριβώς; Και πώς ακριβώς; Κάνοντας ή μην κάνοντας τι;

> *Και το κομμάτι εκείνο που περισσότερο δυσκολευόταν να προσέχει ήταν η νεολαία. Η νεολαία δεν ξέρει να προσέχει, ούτε είναι φυσιολογικό να προσέχει. Δεν θέλει να προσέχει. Δεν έχει ευθύνες, δεν έχει στόματα να θρέψει, θέλει να ξεσκάσει, θέλει να ζήσει. Εν προκειμένω θέλει να ακούσει Rolling Stones, θέλει να αφήσει μαλλί και μούσι, θέλει να ντύνεται όπως γουστάρει.*

Η μαθητιώσα, η εργαζόμενη, η νεολαία των γηπέδων και των σφαιριστηρίων, οι αλήτες, οι τεντιμπόηδες και οι γιεγιέδες, ήταν που έσπευσαν πρώτα απ’ όλους να στηρίξουν τους πρώτους φοιτητές που μπήκαν στο Πολυτεχνείο, τον πρώτο πυρήνα της κατάληψης, την πρώτη μέρα. Αυτοί και αυτές υποχρέωσαν τις οργανωμένες φοιτητικές νεολαίες να μπουν κι εκείνες στο Πολυτεχνείο και να στείλουν στο διάβολο τις Κεντρικές Επιτροπές και τους σχεδιασμούς τους για το μέλλον τους εντός της μελλοντικής φιλελευθεροποιημένης δικτατορικής Ελλάδας. Να στείλουν στο διάβολο τις αναλύσεις για τις συνθήκες, για τα μέσα της πάλης, για το ποια προτάγματα είναι οπορτουνιστικά και μαξιμαλιστικά και ποια όχι. Αυτή η άγρια νεολαία είχε και

τη μερίδα του λέοντος στη λίστα των νεκρών.

Παρά ταύτα, κανείς και καμία δεν κλείστηκε στο Πολυτεχνείο για να πεθάνει και να γίνει σύνθημα στα πανό μας. Πιθανότατα σήμερα εμείς δεν μπορούμε να κατανοήσουμε αυτό που τους ώθησε σε μια τόσο θαρραλέα κίνηση, ειδικά εκείνους τους πρώτους, τους λεγόμενους προβοκάτορες. Σίγουρα όμως ήταν η δίψα για μια ζωή που να αξίζει κι όχι η μεταθανάτια δόξα. Και ίσως, μια εκτίμηση της κατάστασης και μια πρόσληψή της που διαφέρει στο μυαλό εκείνων που δεν το είχαν γυμνάσει στην πεποίθηση πως οι εκτιμήσεις είναι δουλειά άλλων, πιο ειδικών και αρμοδίων για αυτές.

Συνιστά αναντίρρητη αλήθεια ότι οι πρώτοι φοιτητές που κλείστηκαν μέσα στο Πολυτεχνείο, ο αρχικός πυρήνας της κατάληψης που εξελίχθηκε σε ανοιχτή εξέγερση κατά της χούντας, εκτός από αλήτες για τον εθνικό κορμό και το καθεστώς, υπήρξαν για ένα 24ωρο και προβοκάτορες, στο μυαλό, στο στόμα και τις γραφίδες του λεγόμενου οργανωμένου ταξικού κινήματος. Κάτι βαλτοί δηλαδή, με «οπορτουνιστικά και άκαιρα συνθήματα», σε μια συγκυρία που για τις παράνομες μεν, οργανωμένες δε αριστερές νεολαίες, ακόμα και το «Κάτω η Χούντα» θεωρούνταν μαξιμαλιστικό -ή «πολιτικό», όπως το έκριναν οι οργανωμένες πρωτοπορίες- σύνθημα, για να τεθεί ανοιχτά και δημόσια.

> *Οι πρώτοι «300 του Πολυτεχνείου», ως «αυτόνομοι» (ή «τροτσκιστές» ή «αριστεριστές»), προφανέστα δεν έφεραν το βάρος της ιστορικής ήττας του Εμφυλίου να τους φρενάρει, να τους κάνει προσεκτικούς ή ρεαλιστές.*

Δεν κουβαλούσαν τις φριχτές εμπειρίες του Γράμμου, των μετεμφυλιακών διώξεων, της εξορίας, ούτε το ιστορικό τους βάρος ως διάδοχοι εκείνων που τις είχαν. Είχαν την αναίδεια και την αποκοτιά εκείνων που δεν ξέρουν τι τους περιμένει αν χάσουν, εκείνων που δεν είχαν ηττηθεί ξανά στο παρελθόν, εκείνων που δεν υπολογίζουν τα πλην και τα συν της υποσχεθείσας «φιλελευθεροποίησης» του καθεστώτος. Αυτή η

αναίδεια και αποκοτιά αρκούσε για να φαντάζουν ως προβοκάτορες στα μάτια εκείνων που ενώ είχαν κληρονομήσει ένα αντάρτικο που έφτασε πιο κοντά από ποτέ στην ανατροπή του αστισμού, μια απλή διαμαρτυρία μπορούσε να τους στείλει σε ένα ξερονήσι. Ήταν άγνωστοι -ακόμα- στην Ασφάλεια, αλλά ήταν επίσης άγνωστοι και στους φακελωμένους αριστερούς και κομμουνιστές της εποχής.

Εξαιτίας τους όμως, χάρη στην απαράμιλλη τόλμη και αδιανόητη αποκοτιά τους, τα δύο ΚΚΕ σύρθηκαν από τη στάση της συκοφαντίας σε αυτήν της στήριξης μιας τροχιάς χωρίς επιστροφή. Και μολονότι μετέπειτα έγιναν τιμητές της εξέγερσης, αυτή δεν συνιστά αυτό με την οποία την επένδυσαν κατόπιν: την «κορύφωση της αντιδικτατορικής πάλης». Δεν συνιστά κορύφωση καμιάς «λαϊκής αντίστασης στην λαομίσητη χούντα». Δεν υπήρξε λαϊκή αντίσταση κατά της χούντας στην εφταετία, και η χούντα δεν ήταν λαομίσητη. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου αποκαθήρε την ελληνική κοινωνία.

Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ως εκ τούτου στέκεται ψηλότερα κι από τη μυθική διάσταση που της επένδυσε κατόπιν η επίσημη Αριστερά και το ΠΑΣΟΚ. Η πρωτοφανής εισβολή του αυθόρμητου λαϊκού παράγοντα -και πρώτα και κύρια της νεολαίας- στο πεδίο της πολιτικής, μακριά από και κόντρα σε κομματικούς υπολογισμούς και μεσιτεύσεις, σπάζοντας παραδοσιακές διαμεσολαβήσεις και θεσμίζοντας οριζόντια, ενάντια σε συντριπτικούς συσχετισμούς, έφερε -εκ του αποτελέσματος- την πιο βαθιά τομή στην ιστορία του νεοελληνικού κράτους: ήταν η απαρχή της δραστικής εξέλιξης που έστειλε τους καραβανάδες για πρώτη φορά στο παρασκήνιο της πολιτικής ζωής, περιορίζοντάς τους σε αυτό που διαισθητικά εντοπίζουμε σήμερα ως βαθύ κράτος.

Αιώνια δόξα και τιμή στους προβοκάτορες του Πολυτεχνείου, νεκρούς και επιζήσαντες. Δεν άξιζαν σε αυτόν το λαό τότε, και ο λαός αυτός δεν είχε να επιδείξει τίποτα που να αξίζει περισσότερο από κείνους. Ή όπως είπε κάποιος φοιτητής σε κάποιον άλλον την ώρα που τα τανκς έριχναν την πύλη: «τι θλιβερό που είναι να πεθάνουμε με την υπόκρουση του εθνικού

ύμνου…».

Συνέντευξη Γιάννη Γιουλούντα (Δεύτερο Μέρος)

Την συνέντευξη επιμελήθηκαν η Μαριλένα Ευσταθιάδη και ο Αναστάσης Τ.

Σήμερα δημοσιεύουμε το δεύτερο και τελευταίο μέρος της συζήτησης με τον Γιάννη Γιουλούντα, η οποία και πραγματοποιήθηκε στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο "Αλιμούρα", στα Γιάννενα.

Βαβυλωνία: Φεύγοντας από τα Κίτρινα Γιλέκα, ένα άλλο θέμα που μας απασχολεί, όπως κι εσάς φαντάζομαι, είναι η άνοδος της Λεπέν. Υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι θα είναι η επόμενη κυβέρνηση. Πώς το βλέπεις εσύ το θέμα;

Γιάννης Γιουλούντας: Υπάρχει, όντως, μεγάλη πιθανότητα να κερδίσει η Λεπέν τις επόμενες εκλογές. Αυτό δε σημαίνει ότι ο φασισμός θα φτάσει στην κυβέρνηση σε δυόμισι χρόνια, την άνοιξη του 2022. Ο φασισμός βρίσκεται ήδη στην κυβέρνηση και άμα βγει η Λεπέν θα γίνει πιο έντονος. Αυτό που εννοώ είναι ότι μέσα σε αυτήν την κοινωνία, που είναι ήδη εξουσιαστική, που η ιεραρχία βρίσκεται παντού: στις σχέσεις, στην εκπαίδευση, στα εργοστάσια, στο σύστημα υγείας… Σε αυτή την κοινωνία η εξουσία είναι τόσο έντονη, τόσο ριζωμένη, που συχνά γίνεται φασιστική. Δεν προσπαθεί να φανεί δημοκρατική λόγω παράδοσης, δεν ψάχνει δικαιολογίες, δε φοράει κάποια μάσκα, αλλά χρησιμοποιεί τόση βία που οδηγεί πολλές φορές μέχρι το θάνατο. Ο φασισμός λοιπόν, εξελίσσεται μέσα σε μια τέτοια κοινωνία, μέσα στην κοινωνική εξουσία που ήδη υπάρχει παντού. Και είναι δημιουργημένος από τον καπιταλισμό. Γιατί είναι η

εκμετάλλευση που προωθεί την κυριαρχία. Ο δεσποτισμός δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την κυριαρχία. Ο καπιταλισμός έχει ανάγκη την εξουσία. **Ο καπιταλισμός που έχει ως στόχο την εκμετάλλευση της γης, του ανθρώπου και της ζωής, δεν μπορεί να λειτουργήσει αν δεν είναι βασισμένος σε μια κοινωνία εξουσιαστική, γιατί χωρίς κυριαρχία δεν μπορεί να υπάρξει εκμετάλλευση.** Οπότε, ο φασισμός υπάρχει ούτως ή άλλως σε αυτές τις κοινωνίες. Φαίνεται σε διάφορες στιγμές μέσα στην ιδιωτική ή τη δημόσια ζωή, αλλά προχωράει παράλληλα με τον καπιταλισμό και την εξουσιαστική κοινωνία.

Όταν είναι πιο δυνατός ο καπιταλισμός, όπως τώρα στη Γαλλία με τον Μακρόν, περνάνε νόμοι και γίνονται ενέργειες από την κυβέρνηση που είναι βγαλμένες ακριβώς από το πρόγραμμα της Λεπέν. Αυτό σημαίνει πως τώρα, στο τέλος του 2019, ήδη το μισό πρόγραμμα των Λεπέν, πατέρα και κόρης, έχει ήδη περάσει χωρίς να είναι στην εξουσία εδώ και 15 χρόνια. Τα υπόλοιπα ίσως να τα περάσει ο Μακρόν μέσα στα επόμενα δυόμισι χρόνια, καθώς γίνεται όλο και πιο εξουσιαστής κι όλο και πιο ρατσιστής. Προσπαθεί να ακολουθήσει τη Λεπέν για να μην του πάρει τη θέση. Όταν και αν φτάσει, λοιπόν, η Λεπέν στην κυβέρνηση την άνοιξη του 2022, θα είναι σαν τον Πούτιν, τον Μπολσονάρο, τον Τραμπ, τον Ορμπάν κλπ. θα περάσουμε σε ένα νέο στάδιο, δηλαδή, το οποίο θα είναι χειρότερο, αλλά δε θα είναι και η μέρα με τη νύχτα με αυτό που ήδη υπάρχει.

Δεν μπορώ να απαντήσω σε αυτή την ερώτηση χωρίς να ενημερώσω πως υπάρχουν άνθρωποι μέσα στα κινήματα που πιστεύουνε πως αν βγει η Λεπέν θα δημιουργηθεί μια κοινωνική επανάσταση. Είναι ένας μύθος που υπάρχει από παλιά και σε άλλες χώρες. Οι περισσότεροι μαοϊστές και λενινιστές στη Γαλλία έχουν αυτή την άποψη. Υπάρχουν μέχρι και άνθρωποι οι οποίοι την ψηφίζουν για να προωθήσουν αυτήν την κατάσταση, αυτό το μύθο για να δημιουργηθεί χάος. Αλλά δε θα υπάρξει κανένα χάος. Η μπουρζουαζία είναι έτοιμη να ψηφίσει τη Λεπέν. Οι Λεπέν είναι πάρα πολύ πλούσιοι, είναι μπουρζουαζία 100%. Δεν έχει να φοβηθεί κάτι ο καπιταλισμός από την εκλογή της. **Ούτως ή άλλως**

ο φασισμός, από το παρελθόν, είναι ο μπαλαντέρ του καπιταλισμού. Όταν ο καπιταλισμός δεν μπορεί να μας κοροϊδέψει με το θέαμα, όταν δε βαστάει γερά στα πόδια του, τότε βλέπουμε απέναντί μας το φασισμό. Δεν είναι η πρώτη του επιλογή, βέβαια, αλλά όταν ζορίζεται χρησιμοποιεί τον μπαλαντέρ του απέναντι σε όποιον σηκώσει το κεφάλι του. Οπότε κάθε φορά που το κίνημα είναι πιο έντονο, τότε ο καπιταλισμός και η εξουσία αλλάζουν μορφή και βγαίνει ξανά η μορφή του ολοκληρωτισμού.

Β.: Μιας και μιλάμε για ολοκληρωτισμό, πιστεύεις πως έχει αναβαθμιστεί η καταστολή στη Γαλλία τα τελευταία χρόνια;

Γ.Γ.: Η λέξη ολοκληρωτισμός μας βοηθάει πολύ να καταλάβουμε την κατάσταση που επικρατεί. Παρόλο που, όπως έλεγα και πριν, δεν έχουμε φτάσει στον απόλυτο φασισμό και παρόλο που οδεύουμε προς αυτόν, ο φασισμός δεν υπάρχει μόνο όταν στις κυβερνήσεις των εκάστοτε χωρών εκλέγονται φασιστικά κόμματα. Τα μέσα που χρησιμοποιεί μια κυβέρνηση, δεξιά ή αριστερή, μπορούν να είναι φασιστικά: οι νόμοι, τα εργαλεία, ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιεί την αστυνομία απέναντι στο κοινωνικό κίνημα ή τους μετανάστες… Δεν μπορούμε να πούμε ότι με τον Μακρόν, για παράδειγμα, βιώνουμε το φασισμό στο 100%, βιώνουμε σίγουρα, όμως, τον ολοκληρωτισμό. Έχει γεννηθεί τα τελευταία χρόνια ένας ολοκληρωτισμός, ο οποίος βασίζεται στην τεχνολογία και στο φόβο απέναντι στην τρομοκρατία. Στην Ευρώπη, κυρίως, υπάρχει μεγάλη ισλαμοφοβία. Οπότε οι κυβερνήσεις χρησιμοποιούν το επιχείρημα “Λιγότερη ελευθερία, περισσότερη ασφάλεια”. Αρχικά με τους αντιτρομοκρατικούς νόμους των ΗΠΑ με τους Δίδυμους Πύργους, μετά στη Γαλλία με το “κράτος έκτακτης ανάγκης” και με ένα σωρό άλλα παραδείγματα, η εξουσία χρησιμοποιεί τη δικαιολογία της ασφάλειας για να έχει απόλυτο έλεγχο της προσωπικής ζωής μας. Τώρα στη Γαλλία, για να μπει η αστυνομία σε ένα σπίτι δε χρειάζεται καν εισαγγελέας. Σε σχέση με τρία χρόνια πριν, είναι φοβερό το πόσο εύκολα μπορεί να μπει η αστυνομία μέσα σε ένα σπίτι. Η Γαλλία είναι πολύ μπροστά σε θέματα τεχνολογίας και τη χρησιμοποιεί στο στρατό και στην παρακολούθηση. Η Τυνησία, βέβαια, είναι ένα

παράδειγμα που αποδεικνύει ότι δεν είναι παντοδύναμη η κυβέρνηση, παρά τη χρήση της τεχνολογίας που κάνει. Κι αυτό γιατί λίγο πριν πέσει η κυβέρνηση της Τυνησίας, η Γαλλία της είχε πουλήσει τον τεχνολογικό εξοπλισμό που διαθέτει και η ίδια.

Από τη μια η ελληνική κοινωνία είναι σαν πειραματόζωο ενός πιο εντατικού καπιταλισμού. Από την άλλη, στη Γαλλία βλέπουμε μια μορφή ολοκληρωτισμού που δεν υπάρχει ακόμα τόσο έντονα στην Ελλάδα. Γιατί το ελληνικό κράτος δε χρησιμοποιεί ακόμα τόσο πολύ την τεχνολογία, όπως επίσης και ο λαός τη χρησιμοποιεί λιγότερο σε σχέση με το εξωτερικό. Πέρα από τα smartphones, ένα πρόβλημα στη Γαλλία είναι η χρήση της πιστωτικής κάρτας. Διαρκώς βγαίνουν νόμοι που περιορίζουν τη δυνατότητα χρήσης και ανάληψης μετρητών. Όταν περνάς από τα διόδια για παράδειγμα, σε ελάχιστες περιπτώσεις επιτρέπεται η πληρωμή με μετρητά και όπου επιτρέπεται οι ουρές είναι τεράστιες. Επίσης, η Γαλλία είναι η δεύτερη χώρα στην Ευρώπη σε επίπεδο παρακολούθησης. Υπάρχουν κάμερες παντού. Μεγάλη είναι και η παρακολούθηση που γίνεται μέσα από το διαδίκτυο: με ποιόν μιλάμε, τι ψάχνουμε… Όταν κάποιος παρακολουθείται από την αστυνομία, πολλές φορές του βάζουν τσιπάκι κάτω από το αυτοκίνητο. Απ’ όσο ξέρω, οι ασφαλίτες στη Γαλλία είναι αναλογικά λιγότεροι απ’ ότι στην Ελλάδα. Αλλά τη δουλεία τους την κάνει η τεχνολογία. Οπότε, ο ολοκληρωτισμός που βιώνουμε βασίζεται πρώτα απ’ όλα στη δυνατότητα της εξουσίας να μας παρακολουθεί στην ιδιωτική μας ζωή.

Β.:Η διαφορά ανάμεσα στο φασισμό και τον ολοκληρωτισμό ποια είναι;

Γ.Γ.: Μίλησα για το φασισμό πριν. Ο ολοκληρωτισμός, νομίζω ξεκινάει εκεί που η εξουσία εξαφανίζει τη διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στην δημόσια και την ιδιωτική ζωή του ατόμου. Και για έναν άνθρωπο που απλά κάθεται στον καναπέ του και βλέπει σειρές, ίσως αυτό να μην είναι πρόβλημα, ίσως να μην τον ενοχλεί. Όμως για όποιον θέλει να αντιδράσει στις κοινωνικές ανισότητες, στο ρατσισμό, στην απώλεια της ελευθερίας του

λόγου, στις διακρίσεις από την πλευρά του κράτους, η εξουσία μπαίνει εμπόδιο. Δηλαδή, για να το κλείσουμε, ο ολοκληρωτισμός είναι ένα βήμα προς το φασισμό κατά το οποίο η εξουσία μαζεύει τα εργαλεία και τις πληροφορίες που χρειάζεται για να κάνει το επόμενο βήμα. Με όλη αυτή τη δουλειά που έχει κάνει ο Μακρόν στο κομμάτι του ολοκληρωτισμού, αν ανέβει η Λεπέν στην εξουσία θα τα βρει όλα έτοιμα κι αυτό θα βάλει φοβερές δυσκολίες στο αντιφασιστικό κίνημα.

Β.: Κλείνοντας, θα ήθελες να ευχηθείς κάτι θετικό;

Γ.Γ.: Το περίεργο είναι ότι σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση που μας κάνει όλους πιο απαισιόδοξους, υπάρχει και μια θετική πλευρά. Γιατί πολύ απλά, ένας άνθρωπος, τόσο στη δημόσια όσο και την ιδιωτική ζωή του, δεν κάνει βήματα μπροστά αν δεν είναι ανάγκη. Αυτή τη στιγμή η ανθρωπότητα δεν έχει επιλογή. Όπως μας λέτε κι εσείς στις συνεντεύξεις για την καινούρια ταινία, δεν υπάρχει άλλος πλανήτης. Όταν πριν 150 χρόνια ο Μπακούνιν δημιουργούσε ένα διεθνές αντιεξουσιαστικό κίνημα, δεν υπήρχαν οι ίδιες συνθήκες. Τότε παλεύαν να πάρουν οι άνθρωποι τη ζωή στα χέρια τους, να είναι ελεύθεροι και ίσοι. Τώρα δεν είναι μόνο αυτό το επίδικο. Προτεραιότητα είναι να σώσουμε την ίδια μας τη ζωή. **Γιατί βρισκόμαστε σε ένα οικολογικό αδιέξοδο.** Κι επειδή όσο περνάει ο καιρός η εξουσία θα γίνεται πιο ισχυρή, εμείς πρέπει να τη διαλύσουμε πριν να μας διαλύσει.

Εννοώ πως με τόση δύναμη στα χέρια της η εξουσία δε θα περάσει από πρώτο και δεύτερο βήμα, αλλά θα μας πάει κατευθείαν στο φασισμό. Και τέλος, σχετικά με τις κοινωνικές ανισότητες, οι οποίες γίνονται όλο και πιο έντονες (8 άτομα σε όλο τον κόσμο είναι τόσο πλούσια όσο τα φτωχότερα 3,5 δις). Και δεν υπάρχει λόγος για να αλλάξει αυτό. Όσο υπάρχει η δυνατότητα να συντηρείται αυτή η οικονομική ανισότητα θα συνεχίζει να υπάρχει. Για εμάς, οι άνθρωποι αυτοί που έχουν τόσο πλούτο στα χέρια τους και θέλουν να γίνονται όλο και πλούσιοι είναι νάρκισσοι, είναι σα κατά συρροή δολοφόνοι για την υπόλοιπη κοινωνία, είναι επικίνδυνοι. Πώς γίνεται κάποιος να ζητάει όλο

και περισσότερα πράγματα από ένα εργοστάσιο ας πούμε, στο οποίο δουλεύουν δεκάχρονα παιδιά στην Κίνα; Πώς γίνεται να κυνηγάει η αστυνομία ανθρώπους που κλέβουν στα σούπερ μάρκετ για να φάνε και να αφήνουν αυτούς; Όχι η αστυνομία, αλλά η κοινωνία πρέπει να κυνηγήσει αυτούς τους ανθρώπους και να μην τους αφήσουμε να μας κάνουν όλο αυτό το κακό που μας κάνουν αυτή τη στιγμή. Οπότε, κλείνοντας, αυτή τη στιγμή είμαστε αναγκασμένοι να κουνηθούμε, πρέπει να διακινήσουμε αυτό το μήνυμα. Δε γίνεται να προχωρήσουμε έτσι· ή θα φτάσουμε στην κοινωνική απελευθέρωση ή θα μας πατήσει όλους η εξουσία. Η κοινωνική απελευθέρωση είναι προς το συμφέρον όλων, εκτός αυτών των ελάχιστων ζάμπλουτων ανθρώπων. Ο καπιταλισμός που τα βλέπει όλα σαν εμπόρευμα και η εξουσία, με τη μορφή και με τα εργαλεία που έχει στα χέρια της θα μας πατήσει όλους κάτω μέχρι το τέλος.

Δεν υπάρχει επιλογή. Ή ζωή ή θάνατος.

Συνέντευξη Γιάννη Γιουλούντα (Πρώτο Μέρος)

Την συνέντευξη επιμελήθηκαν η Μαριλένα Ευσταθιάδη και ο Αναστάσης Τ.

Πρν λίγες ημέρες, βρέθηκε στην πόλη των Ιωαννίνων ο Γιάννης Γιουλούντας. Ο Γιάννης, σύντροφος και αγωνιστής στις τάξεις πλειάδας κοινωνικών κινημάτων στην Γαλλία, όπου και κατοικεί μόνιμα, συχνά-πυκνά επισκέπτεται την Ελλάδα, οργανώνοντας μεταξύ άλλων τα “καραβάνια αλληλεγγύης”, τα οποία τόσο τράβηξαν την προσοχή – για όλους τους λάθους λόγους – των εγχώριων ΜΜΕ. Συγγραφέας, ποιητής και ντοκιμαντερίστας, βρέθηκε στην Ήπειρο, στα πλαίσια της δημιουργίας ενός νέου

ντοκιμαντέρ, με τίτλο "*Να μη φοβόμαστε τα ερείπια*", και περιηγήθηκε τα βουνά της περιοχής για να συνομιλήσει με τους ανθρώπους των κινημάτων κατά των εξορύξεων υδρογονανθράκων. Τις ημέρες που έμεινε στην πόλη επισκέφθηκε τον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο "Αλιμούρα" και συζήτησε με μέλη της συντακτικής ομάδας της Βαβυλωνίας. Σήμερα δημοσιεύουμε το πρώτο μέρος αυτής της πολύ ενδιαφέρουσας συζήτησης.

Βαβυλωνία: Γιάννη, τι είναι αυτό που σε έκανε να ασχοληθείς με το πολιτικό ντοκιμαντέρ;

Γιάννης Γιουλούντας: Ξεκίνησα να κάνω ταινίες γιατί πολύ απλά, δεν αρκούσε να βγάζω φωτογραφίες και να γράφω κείμενα για να αναδείξω μια κατάσταση με τον τρόπο που ήθελα. Τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Ελλάδα, μέσα στα κινήματα, έλειπε η άμεση επαφή, ένας τρόπος για να μιλάνε τα κινήματα κατευθείαν. Οπότε, άρχισα να παίρνω συνεντεύξεις με βίντεο και μετά από πολλές συζητήσεις και πολλή σκέψη, αποφάσισα να γυρίσω το κουμπί της κάμερας, όπως δηλώνω και στην αρχή του "*Να μη ζήσουμε σα δούλοι*". Από τότε και μετά προσπαθήσαμε μέσα στις ταινίες – όχι μόνο εγώ, αλλά και η συλλογικότητα με την οποία φτιάχνουμε τις ταινίες – να χρησιμοποιούμε και τα βίντεο, αλλά και αποσπάσματα από βιβλία. Εγώ έρχομαι από τον κόσμο του βιβλίου. Έχω γράψει μερικά βιβλία και συμμετέχω σε μια ελευθεριακή έκδοση στη Γαλλία, "Les éditions libertaires". Επίσης, από παλιά γράφω στίχους. Πολλά τραγούδια που παίζουν στις ταινίες τα έχω γράψει εγώ. Δεν υπάρχει επανάσταση χωρίς μουσική. Όλα τα επαναστατικά φαινόμενα έχουν συνοδευτεί από τραγούδια. Γι' αυτό κι εμείς παίρνουμε τα μισά τραγούδια έτοιμα και τα υπόλοιπα τα δημιουργούμε μόνοι μας. Ήταν μεγάλη μου χαρά να συνδυάσω τα πράγματα που με ενδιαφέρουν κι αυτά που ξέρω να κάνω και μαζί με τη συλλογικότητά μου να προσφέρουμε μια "είσοδο" στο κίνημα. Σε κάποιους το συναίσθημα θα ξυπνήσει μέσα από ένα τραγούδι, σε άλλους από την εικόνα, σε άλλους μια συνέντευξη, μια σκέψη ή κάποιο συγκεκριμένο παράδειγμα και σε άλλους από τα αποσπάσματα των βιβλίων (πχ. Καζατζάκης, Καστοριάδης κλπ). Η εικόνα είναι πολύ σημαντική,

γιατί δίνει τροφή για σκέψη. Έχουμε δει πολλές φορές στο ίντερντετ κόσμο να χρησιμοποιεί πλάνα από τις ταινίες μας, μόνο από τα κομμάτια με τα αποσπάσματα/ τα αποφθέγματα. Φαίνεται λίγο σα να είναι ένα μπάλωμα από διάφορα πράγματα και μπορούμε να κάνουμε την κριτική ότι πηγαίνουμε πολύ γρήγορα από το ένα θέμα στο άλλο, αλλά εμείς προσπαθούμε να ανοίγουμε παράθυρα, να δημιουργούμε μια πρόσβαση στο κίνημα. Επίσης, προσπαθούμε να μιλήσουμε στη νέα γενιά, δηλαδή, σε ανθρώπους που καταλαβαίνουν ότι υπάρχει πρόβλημα, αλλά δε βλέπουν ακόμα τις λύσεις που προτείνουμε εμείς μέσα στο αντιεξουσιαστικό κίνημα.

Β: Μας είπες ότι οι ταινίες σου είναι ένας τρόπος για να συνδεθεί το κίνημα στην Ελλάδα με το κίνημα στο εξωτερικό, κάτι που κατάφερε και το κομβόι αλληλεγγύης ως ένα βαθμό. Ποιο ήταν το σκεπτικό πίσω από αυτή τη δράση;

Γ.Γ:Από την πρώτη στιγμή που συμμετείχα στο κίνημα στην Ελλάδα, στον αντιεξουσιαστικό χώρο γενικά, προσπάθησα να συνδέσω την αντιπληροφόρηση με την αλληλεγγύη. Για εμένα αυτά τα δύο λειτουργούν μαζί. Ίσως όχι πάντα, αλλά συχνά. Οπότε από το Δεκέμβρη του ’08 που ήμουν στην Ελλάδα, το πρώτο πράγμα που έκανα στο εξωτερικό ήταν, όχι μόνο να ενημερώσω για όσα σύμβαιναν, αλλά και να μαζέψω υπογραφές στήριξης για τους πολιτικούς κρατούμενους, που αυξήθηκαν πάρα πολύ γρήγορα στην Ελλάδα. Το 2011 έβγαλα ένα βιβλίο με τίτλο “*Paroles des murs athéniens*” (Λόγια στους αθηναϊκούς τοίχους), για τα γκράφιτι στην Αθήνα. Τα έσοδα από το βιβλίο πήγαν σχεδόν όλα για αλληλεγγύη στον Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο Nosotros, στα Εξάρχεια, γιατί είχαν κάποιες οικονομικές δυσκολίες. Ήταν η πρώτη φορά που χρησιμοποιήσαμε τη δημιουργία για να βοηθήσουμε άμεσα, με αλληλεγγύη, τις δομές μας. Μετά, έγραψα κι ένα δεύτερο βιβλίο, το “*Exarcheia la noire*” με τον ίδιο τρόπο. Και τα δυο βιβλία βγήκαν από τις εκδόσεις “Editions Libertaires”. Το 2013, με την ταινία “*Να μη ζήσουμε σα δούλοι*”, στην αρχή ήταν όλα δωρεάν: οι προβολές, οι συζητήσεις… Αλλά μετά, λόγω της μεγάλης απήχησης, δε χωρούσε ο κόσμος στους χώρους και τις

καταλήψεις μας στη Γαλλία. Οπότε ξεκινήσαμε τις προβολές μέσα σε κινηματογράφους που χωρούσαν μέχρι και 300 άτομα. Βάζαμε όσο χαμηλότερη τιμή μπορούσαμε και μας έμενε ένα ελάχιστο κέρδος. Με αυτά τα λεφτά αποφασίσαμε να βοηθήσουμε τις δομές που φαίνονται μέσα στην ταινία. Από τη BIO.ΜΕ, για παράδειγμα, αγοράσαμε σαπούνια. Βοηθήσαμε την κοινωνική κουζίνα "Άλλος άνθρωπος", πάλι το Nosotros, το ΒΟΞ, αλλά και την ΑΔΥΕ (Αυτοοργανωμένη Δομή Υγείας Εξαρχείων). Μέσα στο "Να μη ζήσουμε σα δούλοι" φαίνεται πώς βοηθήσαμε στην αρχή την ΑΔΥΕ, από το χτίσιμο. Δεν ήταν πάντα πολλά τα λεφτά, αλλά προσπαθούσαμε να βοηθήσουμε αρκετές δομές. Στην αρχή στηρίζαμε καμιά δεκαριά και φτάσαμε μέχρι τις τριάντα δομές το χρόνο. Έτσι κάναμε και με τη δεύτερη και με την τρίτη ταινία, έτσι θα κάνουμε και με την τέταρτη.

Το κομβόι δημιουργήθηκε χάρη στη δύναμη που είχαν οι ταινίες. Δηλαδή, είχαμε κάποια χρήματα από τις ταινίες και κάναμε πολλές γνωριμίες χάρη σε αυτές. Είχαμε δημιουργήσει σχεδόν ένα ρεύμα, ένα κίνημα αλληλεγγύης μέσα στη Γαλλία. Ήδη ξέραμε κόσμο αλλά πολλοί άνθρωποι ήρθαν σε επαφή μαζί μας για να βοηθήσουν. Οπότε, με τη σκέψη του Elisée Reclus "Travaillons à nous rendre inutiles" (Ας δουλέψουμε για να γίνουμε άχρηστοι). Σε αυτό το πνεύμα είπαμε σε 50-60 άτομα να έρθουν μαζί μας στο κομβόι για να έρθουν σε άμεση επαφή με το κίνημα στην Ελλάδα. Πήγαμε Θεσσαλονίκη, πήγαμε Κρήτη, πήγαμε Αθήνα κι έτσι δημιουργήσαμε επαφές πέρα από το θεωρητικό και πέρα από τις ταινίες. Μέσα στο κομβόι το 70% των χρημάτων που φέρνουμε στις δομές βγαίνουν από τις ταινίες. Όμως, τα υπόλοιπα τα μαζεύουν οι σύντροφοι, για παράδειγμα από συναυλίες που κάνουν σύντροφοι. Τα μαζεύουμε αυτά τα χρήματα και όταν είμαστε όλοι μαζί, συνήθως μέσα στο πλοίο, συζητάμε πού πήγαν τα λεφτά την προηγούμενη φορά και πού θέλουμε να τα διαθέσουμε. Όμως υπάρχει και κόσμος ο οποίος δε θέλει να δίνει χρήματα, προτιμάει ας πούμε να δίνει γάλατα για τα παιδιά, πάνες κλπ γιατί μπορεί να είναι δύσπιστος. Κάνουμε, λοιπόν, μια λίστα με ό,τι ανάγκες υπάρχουν στις δομές (Νοταρά, Δομή προσφύγων στο Μικρόπολις, ΑΔΥΕ κλπ) και την κυκλοφορούμε πολύ στη Γαλλία.

Μαζεύουμε τα πιο χρήσιμα από όσα μας φέρνουν -γιατί, πολλές φορές μας φέρνουν πράγματα που δεν έχουν καμία σχέση με αυτά που ζητάμε- και τα οργανώνουμε. Γιατί για εμάς η αναρχία είναι το αντίθετο από το χάος και η αλληλεγγύη δεν είναι φιλανθρωπία. Οπότε δε φέρνουμε τα σκουπίδια μας και ό,τι δε θέλουμε. Οργανώνουμε τα προϊόντα σε μια σειρά, μέσα σε κουτιά και κατά είδος και τα φέρνουμε στις δομές με τρόπο που να τις βοηθάμε. Πριν το πρώτο μεγάλο κομβόι μαζευόμασταν λίγα αμάξια, χωρίς φορτηγάκια και πηγαίναμε κατευθείαν στις δομές χωρίς να κάνουμε θόρυβο. Το πρώτο μεγάλο κομβόι, το Μάρτιο του ’17, ήρθαμε με 27 φορτηγάκια -24 από τη Γαλλία, ένα από το Βέλγιο, ένα από την Ελβετία κι ένα από την Ισπανία. Από τότε άρχισε να γίνεται πολύ γνωστό και άρχισαν να το παίζουν στις ειδήσεις, όπως δείχνει το “Έρωτας και Επανάσταση”. Υπήρξε μεγάλη παραπληροφόρηση, έλεγαν ότι είχαμε καλάσνικοφ, ότι φέρναμε φαγητό μόνο για τους πρόσφυγες και όχι για τους Έλληνες. Όλα αυτά ήταν ψέματα και το ήξεραν αυτοί που το έλεγαν ότι είναι ψέματα. Η αστυνομία πήρε τις πινακίδες μας για να μας πιέσει και να μας σταματήσει την επόμενη φορά. Η επόμενη φορά που ήρθαμε ήταν το Νοέμβριο του ’17. Έτσι ξεκίνησε, λοιπόν, η δράση με τα κομβόι. Δεν τελείωσε, απλά αυτή τη στιγμή έχουμε βάλει μια παύλα, λόγω της κατάστασης στην Αθήνα και γενικά στην Ελλάδα με τη δεξιά. Περιμένουμε να δούμε πώς θα κινηθούν τα πράγματα και θα συνεχίσουμε την αλληλεγγύη. Εμείς, στο κομβόι αλληλεγγύης, αυτό που βάζουμε σε πρώτη σειρά προτεραιότητας είναι η πολιτική αλληλεγγύη. Δεν είμαστε εδώ γιατί είμαστε πιο πλούσιοι από τους Έλληνες και τους πρόσφυγες. Δεν είμαστε εδώ για την οικονομική και την υλική αλληλεγγύη, αλλά για την πολιτική αλληλεγγύη. Τα υπόλοιπα είναι το αποτέλεσμα αυτής. Και ίσως μια μέρα να χρειαστεί να γίνει και το αντίθετο, μπορεί να το χρειαστούμε στη Γαλλία περισσότερο. Γι’ αυτό προσπαθήσαμε με τους συντρόφους μας να οργανώσουμε και επιστροφή προς τη Γαλλία με Έλληνες κι έχει γίνει σε κάποιες περιπτώσεις με άτομα της Νοταρά, της ΑΚ, του ΒΟΞ, του Perseus 999. Προσπαθούμε, λοιπόν, να φτιάξουμε την επαφή κι από την αντίστροφη πλευρά.

Β: Σε μερικές μέρες, τη 17 Νοέμβρη, κλείνει ένας χρόνος από τα Κίτρινα Γιλέκα. Πιστεύεις πως αυτό το κίνημα υπάρχει ακόμα; Ποια είναι η εκτίμησή σου για τη φετινή συγκέντρωση;

Γ.Γ: Η 17 Νοέμβρη είναι μια σημαντική μέρα στην Ελλάδα, αλλά και στη Γαλλία τώρα πια, αφού ξεκίνησε το κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων στις 17 Νοέμβρη του 2018. Πρέπει να πω πρώτα απ' όλα ότι, στην αρχή, ήμασταν πολύ δύσπιστοι μέσα στο αντιεξουσιαστικό και το αντιφασιστικό κίνημα γενικά, γιατί αφενός, σκοπός αρχικά ήταν μόνο να παλέψουν ενάντια στην αύξηση των τιμών στα καύσιμα και αφετέρου, μέσα σε αυτό το λαϊκό κίνημα υπήρχε πολύς κόσμος από την ακροδεξιά, μέχρι και βασιλικοί. Κάποιες φορές υπήρξαμε και πολύ δύσπιστοι απέναντί τους και περιμέναμε να δούμε τι έκρυβε μέσα του, τι βάθος μπορούσαμε να βρούμε. Και τελικά εκπλαγήκαμε. Δεν το περιμέναμε τόσο έντονο. Μέσα σε μια βδομάδα έγινε ακόμα πιο έντονο και μέχρι τις αρχές Δεκέμβρη έγινε χαμός. Έχουμε εικόνες απίστευτες από εκείνες τις μέρες, τις οποίες είχαμε να δούμε στη Γαλλία, τόσο στο Παρίσι όσο και αλλού, από το Μάιο του '68. Οπότε, το αντιφαστιστικό κίνημα αποφάσισε να μπει μέσα στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων και να το καθαρίσει, όσο μπορούσε, από φασίστες. Αυτό με την άδεια και τη βοήθεια από πολλούς ανθρώπους από τα Κίτρινα Γιλέκα που μας κατάλαβαν και που ενοχλούνταν πολύ από την παραπληροφόρηση των μέσων, τα οποία διέδιδαν ότι τα Κίτρινα Γιλέκα είναι μόνο ακροδεξιοί. Δεν ήταν ψέμα ότι υπήρχαν πολλοί ακροδεξιοί ανάμεσά τους, αλλά η εικόνα που παρουσιάζανε ήταν μια καρικατούρα. Αυτοί οι άνθρωποι, λοιπόν, συμφώνησαν ότι έπρεπε να γίνει αυτή η δουλειά, χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα. Έπρεπε, ενώ ήμασταν μέσα στο κίνημα, να αφήσουμε τους φασίστες απ' έξω, χωρίς όμως να κάνουμε χαμό. Δεν μπορούμε, όμως, να πούμε ότι έχουμε διώξει τους φασίστες από αυτό το κίνημα. Φασίστες δεν είναι μόνο όσοι φαίνονται. Υπάρχει και το κοινωνικό φαντασιακό του φασισμού. Εννοώ ότι υπάρχει πολύς κόσμος μέσα στα Κίτρινα Γιλέκα που, μάλλον, έχει ψηφίσει Λεπέν, μάλλον είναι φαλλοκράτες, μάλλον είναι ρατσιστές και είναι ακόμα μέσα σε αυτό το κίνημα. Όμως, η μεγάλη διαφορά είναι ότι δεν υπάρχουν

σχεδόν καθόλου οι αρχηγοί των γνωστών φασιστικών ομάδων. Εκτός από κάποια σημεία στη Γαλλία όπου είναι πολύ δυνατοί, πιο δυνατοί από το αντιφασιστικό κίνημα. Στα περισσότερα μέρη όμως, έχουμε καταφέρει να αλλάξουμε την εικόνα των Κίτρινων Γιλέκων.

Μέσα στα Κίτρινα Γιλέκα οι αριστεροί, οι ακροαριστεροί και οι αντιεξουσιαστές, προσπαθούν να μη μιλάνε μόνο για τα καύσιμα. Μιλήσαμε για την ομοφοβία, το ρατσισμό, μέχρι και για την οικολογία. Μιλήσαμε και για τον ταξικό πόλεμο. Σε αυτό το κίνημα υπάρχουν άνθρωποι από τη μεσαία τάξη, οι οποίοι έχουν δικά τους μαγαζιά, όμως έχουν "πέσει" από την τάξη τους. Στη Γαλλία υπάρχει γι' αυτούς ο όρος "*declassé*" (~υποβιβασμένος/ξεπεσμένος). Ένας τέτοιος άνθρωπος είναι, για παράδειγμα κάποιος που έχει ένα μαγαζί, αλλά δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα. Οι "declassés", λοιπόν, τείνουν να πηγαίνουν αργά ή γρήγορα προς την ακροδεξιά. Μπορούμε να πούμε ότι καταφέραμε και προλάβαμε αυτές τις ομάδες να τις κρατήσουμε μαζί μας σε μεγάλο βαθμό. Καταφέραμε να τους κάνουμε να καταλάβουν, τώρα που έχουν πέσει στη δικιά μας τάξη, από πού έρχεται το πρόβλημα. Εμείς δεν πιστεύουμε ότι υπάρχει το 1% κατά του 99%. Δεν πιστεύουμε, όπως στηρίζει ο Γκρέμπερ, ότι είμαστε στο 99%. Γιατί μέσα στο 99% υπάρχουν μπάτσοι, φασίστες, υπάρχει μια μεσαία τάξη που συνεργάζεται εύκολα με τα αφεντικά κι έχει μια καλή ποιότητα ζωής. Αυτοί που παλεύουμε για έναν άλλο κόσμο δεν είμαστε και τόσο πολλοί. Αυτό είναι μύθος. Μπορεί να αποτελούμε μια πλειοψηφία αυτοί που το θέλουμε, αλλά σίγουρα δεν είμαστε το 99%.

Για να τελειώσουμε αυτό το θέμα, θέλαμε μέσα στην άνοιξη του 2019 να γίνουν πιο πολιτικοποιημένοι οι άνθρωποι δίπλα στους οποίους παλεύουμε. Προσπαθήσαμε να δημιουργήσουμε δομές "λαϊκής εκπαίδευσης", κάναμε προβολές. Για παράδειγμα, το σύνθημα "Να μη ζήσουμε σα δούλοι" το έχουν χρησιμοποιήσει τα Κίτρινα Γιλέκα 2-3 φορές σαν κάλεσμα. Και το "Αγωνίζομαι, άρα υπάρχω" το έχουν χρησιμοποιήσει σα σύνθημα και τώρα, στις 17 Νοέμβρη θα γίνουν προβολές των ταινιών μας.

Πέρα από αυτά, οι εκλογές της άνοιξης έχουν δημιουργήσει διάσπαση μέσα στο κίνημα. Εκείνη την περίοδο το κίνημα έχασε την έντασή του. Οι εκλογές είναι ο μεγαλύτερος εχθρός του κοινωνικού κινήματος. Γι' αυτό κάθε φορά που φοβάται η εξουσία, καλεί εκλογές. Γι' αυτό ο Ντε Γκωλ το Μάιο του '68 τι έκανε; Κάλεσε εκλογές μέσα σε 3 βδομάδες. Έτσι ο κόσμος άρχισε να ασχολείται με αυτό και να μπλέκει σε εσωτερικούς τσακωμούς και το κίνημα αποδυναμώθηκε. Το ίδιο έγινε και με το Ρωμανό το Δεκέμβριο του '14. Ο Σαμαράς θα μπορούσε να μείνει στην κυβέρνηση άλλα δύο χρόνια σχεδόν, αλλά τελικά κάλεσε εκλογές και "ηρέμησε τα πνεύματα". Τουλάχιστον έτσι το έζησα εγώ εδώ στην Ελλάδα. Το ίδιο έγινε και στη Γαλλία. Υπήρχε μια αφίσα με κάτι πρόβατα που έλεγε "Επιστροφή στην κανονικότητα". Η εξουσία χρησιμοποίησε τις εκλογές για να σπάσει το κίνημα, μετά ήρθε το καλοκαίρι και τώρα περιμένουμε να δούμε μέχρι που μπορεί να φτάσει το κίνημα και πόση ένταση μπορεί να έχει. Έχουμε ένα ραντεβού 16 Νοέμβρη, που πέφτει Σάββατο για τα "γενέθλια" και ένα στις 5 Δεκέμβρη που είναι η Γενική Απεργία στη Γαλλία.

Το επόμενο μέρος της συζήτησης θα δημοσιευθεί αύριο.

Το Χονγκ Κονγκ, η Κίνα κι Εμείς

Άρθρο του Sandro Mezzadra, καθηγητή Πολιτικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια,στο Ντιούκ (ΗΠΑ) κ.ά. δημοσιευμένο στην Πλατφόρμα Αγωνιστικών Ερευνών (Plateforme d'Enquête Militante), με το οποίο επιχειρείται μία προσπάθεια κοινωνικής και ταξικής ανάλυσης της σύνθεσης του κινήματος στο Χονγκ Κονγκ καθώς και σύνδεσής του με την Κίνα και τα τεκταινόμεα σε αυτή.

Μετάφραση του Θεόφιλου Βανδώρου

Όποιος προσγειώνεται στο διεθνές αεροδρόμιο, στο τεχνητό νησί στα δυτικά του Χονγκ Κονγκ, θα δυσκολευτεί να πιστέψει πως για μέρες είχε καταληφθεί και ήταν ουσιαστικά αποκλεισμένο από χιλιάδες διαδηλωτών κατά το μήνα Αύγουστο. Εκατοντάδες ακυρωμένων πτήσεων, επιθέσεις των αστυνομικών δυνάμεων μέσα στο αεροδρόμιο, καταβαράθρωση των τιμών των μετοχών της αεροπορικής εταιρείας Cathay Pacific (εθνικός αερομεταφορέας του Χονγκ Κονγκ) και αποκλεισμός της διεθνούς κινητικότητας ενός από τους πιο σημαντικούς οικονομικούς κόμβους. Όλα αυτά αρκούν ώστε να υποδείξουν την ισχύ ενός κινήματος μαζικού το οποίο για πάνω από τρεις μήνες συντάραξε το Χονγκ Κονγκ με μία εντυπωσιακή διάρκεια και μία αξιοθαύμαστη ικανότητα να αναμιγνύει διαφορετικές μορφές πάλης και πολιτικών πρωτοβουλιών. Αν και οργανωμένο μέσω δικτύων και κοινωνικών μέσων, το κίνημα αυτό εμφανίζεται άνευ ηγεσίας – φυσικά κάποιες περιπτώσεις ατόμων που προτάθηκαν ως δημόσιοι εκφραστές του δεν έλειψαν, χωρίς όμως να είναι πάντα ικανά να ανταπεξέλθουν στην επικοινωνιακή στρατηγική.

Συνολικά θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε πως αυτοί οι τρεις μήνες κινητοποιήσεων και πάλης στους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, αποτέλεσαν την εμπειρία μίας μεγάλης επιτυχίας (που από ορισμένες απόψεις είναι χωρίς προηγούμενο) μίας απεργίας κοινωνικής και μητροπολιτικής, ικανής να παραλύσει την κυκλοφορία και τη συσσώρευση σε ένα χώρο κρίσιμο για τον σύγχρονο καπιταλισμό. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως **το Χονγκ Κονγκ πρέπει να μας απασχολήσει.**

θα μας αντιπαραθέσουν βέβαια πως οι διαδηλωτές κρατούσαν στις πορείες σημαίες βρετανικές και αμερικανικές, δοξάζοντας τον Τραμπ, τη Δύση και την προηγούμενη αποικιοκρατική εξουσία. Δεν γίνεται να αρνηθούμε ορισμένες καταστάσεις. Ίσως όμως να μπορούμε να υποστηρίξουμε πως θα χρειαζόταν πολύς χώρος για να συνοψίσουμε την πολύπλοκη ερμηνεία αυτών των τριών μηνών πάλης και πως υπάρχουν ισχυρές εντάσεις και μη αναστρέψιμα πλεονάσματα ανάμεσα στη σύνθεση του κινήματος, στο φαντασιακό

και τις ανάγκες που εκφράστηκαν, από τη μία μεριά και από την άλλη, στην επίκληση της Δύσης. Και ακόμα πως αυτές οι εντάσεις και τα πλεονάσματα, εμφανίζονται στο φως, εκεί ακριβώς που προβάλλονται, πάνω στην Κίνα και στην περίπλοκη μετάβαση που διαβαίνει η χώρα υπό την ηγεσία του Προέδρου Xi Jinping. Το Χονγκ Κονγκ μετατρέπεται έτσι σε ένα καθρέφτη όπου αντανακλάται εκείνο που είναι πραγματικά η Κίνα, ανοίγοντας μία προοπτική μεγάλης σημασίας και ενδιαφέροντος πάνω στις αντιθέσεις που καταγράφει η σύγχρονη ιστορική και πολιτική φάση.

Σε μία εποχή όπου η προσοχή στην κοινωνική ποιότητα της διαδικασίας που υποστηρίζει την κατάρρευση του παραδοσιακού γεωπολιτικού πλαισίου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μία ικανή πολιτική ανάλυση των ίδιων δυναμικών που απασχολούν τις περιφερειακές συνθήκες όπως στην Ιταλία (ΣτΜ και στη χώρα μας), έχουμε ένα παραπάνω λόγο για να ενδιαφερθούμε σε ότι αφορά στο Χονγκ Κονγκ.

Σε ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στους New York Times στις 7 Σεπτεμβρίου[1], διαβάσαμε πως ο μεγαλύτερος φόβος της Κινεζικής Κυβέρνησης "*μοιάζει να είναι μήπως τα αιτήματα για μεγαλύτερη διαφάνεια και καθολική ψηφοφορία που δονούν τους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, μεταδοθούν ως ένα είδος μόλυνσης στην ηπειρωτική Κίνα*". Όμως η αλήθεια είναι πως δεν φαίνεται να διακρίνονται σημάδια πως κάτι τέτοιο πρόκειται να πραγματοποιηθεί: από όσο είμαστε σε θέση να αντιληφθούμε, η εθνικιστική συναίνεση που προώθησε και δόμησε ο Xi, διατηρείται χωρίς σημαντικές ρωγμές και στο Χονγκ Κονγκ. Αξίζει όμως τον κόπο να ακολουθήσουμε την ένδειξη των NY Times, ακολουθώντας όμως μία άλλη κατεύθυνση από εκείνη που υπονοείται από τις αναφορές στην πολιτική διαφάνεια και την "καθολική ψηφοφορία" (ζητήματα που είναι βασικά στην κινητοποίηση των τριών αυτών μηνών), δηλαδή **να διερευνήσουμε υλικά τον αγώνα για τη δημοκρατία στο Χονγκ Κονγκ και να καταλάβουμε τι είδους επιρροή θα μπορούσε να έχει αυτή η πάλη στην ίδια την Κίνα.**

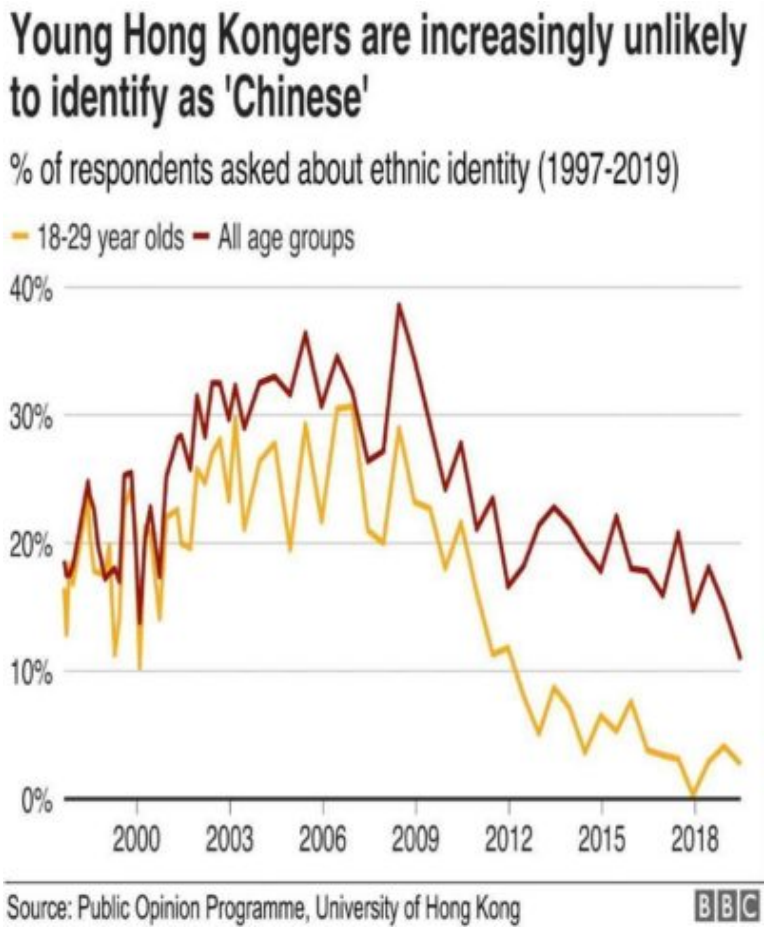
Όπως μας εξηγεί με γλαφυρό τρόπο ο Simone Pierranni στις σελίδες του Il Manifesto, η Κίνα βρίσκεται στη διαδικασία μετάβασης με στόχο να μεταμορφωθεί σε μία μεγάλη τεχνολογική δύναμη, αφήνοντας πίσω της την εποχή με τις μεταρρυθμίσεις του Deng [2], όταν είχε γίνει το "εργοστάσιο του πλανήτη". Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών παρακολουθήσαμε μέσα από τα γραπτά κινέζων αγωνιστών όπως ο Pun Ngai, την ταραχώδη εξέλιξη της ταξικής πάλης στο εσωτερικό, και ενάντια σε μία Κίνα που λειτουργούσε ως το "εργοστάσιο του πλανήτη".

Τελικά μία νέα τάξη εργατών που ουσιαστικά αποτελείται από εσωτερικούς μετανάστες, καθόρισε με τους δικούς της αγώνες τον ρυθμό της εξέλιξης. Και "υπό μία έννοια" θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε, σχεδόν ακολουθώντας ένα εγχειρίδιο λειτουργίας, πως ο μεγάλος κύκλος απεργιών του 2010, που ξεκίνησε από το εργοστάσιο της Χόντα στην πόλη Φοσάν (Foshan) στην περιοχή Γκουανγκντόνγκ (Guangdong) και στη συνέχεια διευρύνθηκε μέχρι που έφτασε να μετρά εκατοντάδες χιλιάδες εργατριών-εργατών, έπαιξε έναν ουσιαστικό ρόλο ώστε να προσδιορίσει την έναρξη της μετάβασης που περνάει η χώρα σήμερα. **Οι εργατικοί αγώνες δεν έχουν ολοκληρωθεί και βρίσκονται πάντα "εν εξελίξει"** (κανείς δεν μπορεί να διανοηθεί πως θα εξαφανιστεί η γιγαντιαία εξοπλισμένη δομή παραγωγής). Αλλά αυτοί οι αγώνες τοποθετούνται στο εσωτερικό μίας νέας συνθήκης, σύμφωνα με την οποία η επένδυση και η συμπύκνωση του αστικού παραγωγικού ιστού εναποθέτουν στο μέσο της τεχνολογίας μία ιδιαίτερη σπουδαιότητα ούτως ώστε να το ονομάζουν σε κάποια άλλα πλαίσια ως **την "οικονομία της γνώσης" και τους ουσιαστικά νέους τομείς γνωστικής εργασίας.**

Συνεπώς, η ερώτηση που ουσιαστικά πρέπει να τεθεί στο εσωτερικό κάθε ανάλυσης για τη σύγχρονη Κίνα, πιστεύω πως είναι εκείνη που σχετίζεται με τις γραμμές του ανταγωνισμού και των συγκρούσεων που αναδύονται σε αυτή τη νέα συνθήκη. Στρέφοντας το βλέμμα προς το κίνημα της Κίνας, αυτή είναι η ερώτηση που θα ήθελα επίσης να κρατήσω στο νου μου.

Σε πρώτη φάση αν κοιτάξουμε τις αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό

του κινήματος, αδιαμφισβήτητα παρουσιάζονται ως κεντρικά τα ζητήματα της δημοκρατίας και της αυτο-κυριαρχίας. Η “καθολική ψήφος” που ποτέ δεν παραχωρήθηκε από τους Βρετανούς κατά την αποικιακή περίοδο, είναι μία διεκδίκηση ιδιαίτερα σημαντική (που ήδη υπήρξε προέλευση της εξέλιξης του περίφημου κινήματος “με τις ομπρέλες” του 2014), που εντάσσεται σε μία γενικότερη επιθυμία “αυτο-διακυβέρνησης”, συνδυασμένης με εξειδικευμένες δικονομικές εγγυήσεις. Οι απόψεις που ορίζονται ως “τοπικιστικές” δεν φαίνεται να υπόσχονται πολλά αν και έχουν προωθηθεί μετά την ήττα του κινήματος “με τις ομπρέλες” (και παράλληλα με την εντεινόμενη παρουσία της ηπειρωτικής Κίνας σε όλες τις εκδοχές της καθημερινότητας της πρώην αποικίας). Αν από τη μία μεριά μπορούμε σίγουρα να αποδώσουμε σε αυτές τις απόψεις (συχνά σε διάλογο με το διάχυτο “αυτονομισμό” της Ταϊβάν) μία βασική έλλειψη πολιτικού ρεαλισμού, από την άλλη πλευρά αναρωτιόμαστε αν αξίζει τον κόπο ο αγώνας για την ανεξαρτησία ενός παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού κόμβου όπου το επίπεδο των κοινωνικών ανισοτήτων είναι από τα υψηλότερα στον πλανήτη. **Αυτή η επιθυμία για δημοκρατία και “αυτο-διακυβέρνηση” παραμένει πολύ ισχυρή μέσα στο κίνημα.** Μένει λοιπόν να αναρωτηθούμε αν υπάρχουν οι βάσεις να παιχτεί το παιχνίδι με έναν άλλο τρόπο από εκείνον που καθορίζουν οι “τοπικιστικές” θέσεις.

Έρευνα 1997-2019. Οι νεαροί στο Χονγκ Κονγκ αρνούνται όλο και περισσότερο την κινεζική ταυτότητα. Η ερώτηση αφορά στην Κινεζική εθνική ταυτότητα. (Με κίτρινο ηλικίες 18-29, με κόκκινο ο υπόλοιπος πληθυσμός).

Ας αρχίσουμε ανατρέχοντας στα τελευταία χρόνια, όταν το Χονγκ Κονγκ γνώρισε μία έντονη ιστορία κινητοποιήσεων και κοινωνικών αγώνων.

Θυμάμαι πως του “κινήματος με τις ομπρέλες” του 2014, προηγήθηκε όπως και ακολούθησε μία πρωτοβουλία διαρκείας στο πεδίο των δημοκρατικών διεκδικήσεων. Αλλά **πρέπει να αναφερθεί επίσης η μεγάλη απεργία των λιμενεργατών του 2013, που κράτησε σαράντα μέρες και τελικά απέβη νικηφόρα**. Πρέπει ακόμα να προσθέσουμε εδώ τον σημαντικό ρόλο που έπαιξε η “πολιτική των φτωχών” σε μία πόλη βεβιασμένης ανισότητας, την αυτό-οργάνωση

στο εσωτερικό της παράτυπης οικονομίας και τη βουβή, διαρκή πάλη ενάντια στις εξώσεις στις γιγαντιαίες λαϊκές γειτονιές όπως το Sham Shui Po και το Kowloon.

Αυτό το σύνολο εμπειριών διαστρωματωμένο μέσα στο χρόνο αναγκαστικά αναδύεται και πάλι στο σύγχρονο κίνημα σηματοδοτώντας τη σύνθεση και τη συμπεριφορά του. Η συμμετοχή των φτωχών και διαφόρων τμημάτων της εργατικής τάξης έχει κατατεθεί σε πολυάριθμα άρθρα, **εκείνο όμως που αναδύεται είναι η απέχθεια τεράστιων τμημάτων νεολαίας (τόσο φοιτητών όσο και πτυχιούχων) εμπρός σε δυναμικές μιας πρωτόγνωρης βίας εξ ίσου στην αγορά ακινήτων όσο και την αγορά εργασίας**. Η ιλιγγιώδης αύξηση των ενοικίων έσπρωξε χιλιάδες φοιτητές (όχι απαραίτητα "φτωχούς") να διαβιούν σε δωμάτια λίγων τετραγωνικών μέτρων, αποτέλεσμα του διαμοιρασμού των διαμερισμάτων, ενώ παράλληλα το να βρεθεί μη περιστασιακή εργασία και με καλό μισθό είναι πάντα πολύ δύσκολο ακόμα και για εκείνες κι εκείνους που έχουν τίτλους σπουδών από ιδρύματα με περισσότερο ή λιγότερο κύρος.

Μου φαίνεται πως είναι αυτή ακριβώς η σύνθεση που κάνει το κίνημα του Χονγκ Κονγκ ιδιαίτερα ενδιαφέρον για εμάς, γύρω από τη ώθηση τμημάτων της νεολαίας που βρίσκονται απέναντι σε υλικές συνθήκες διαρκώς πιο σκληρές, ένα σύνολο ετερογενών τμημάτων και κοινωνικών υποκειμένων (από τμήματα της εργατικής τάξης έως τους άθλιους των αστικών κέντρων) που συγκλίνοντας, δίνουν ζωή σε ένα ισχυρό συλλογικό σώμα, σε μία ανωμαλία ικανή να αναπαράγεται κατά τη διάρκεια μηνών, υπερνικώντας έναν από τους πιο σημαντικούς χρηματοπιστωτικούς κόμβους στον πλανήτη. Βέβαια, οι βρετανικές κι αμερικανικές σημαίες παραμένουν ένα πρόβλημα όπως και οι "τοπικιστικές" απόψεις· θα αποφύγω να υποστηρίξω πως πρόκειται για ένα απλό επιφαινόμενο! Όμως ο πίνακας είναι σίγουρα πολύ πιο περίπλοκος από όσο επιτρέπουν αυτές οι σημαίες και οι απόψεις να διαφαίνεται. **Θα χρειαστεί μία καλύτερη ακρόαση του εσωτερικού διαλόγου του κινήματος ώστε να αντιληφθούμε εάν και με ποιο τρόπο τα στοιχεία που**

θεωρώ ως “πλεονάζοντα” βρίσκουν θέση και διάρθρωση.

Από τις διαδηλώσεις του Κινήματος των Ομπρελών.

Ακόμα περισσότερο μπορούμε να πούμε πως χωρίς να αρνηθούμε την ιδιαιτερότητα του Χονγκ Κονγκ, οι δυναμικές όπως εκείνες που αναφέρθηκαν με επίκεντρο την αγορά ακινήτων και την αγορά εργασίας, απασχολούν χωρίς καμία αμφιβολία πολλές από τις μητροπόλεις της ηπειρωτικής Κίνας. Η εφημερίδα Guardian για παράδειγμα, πριν τρία χρόνια ανακοίνωσε μία ιλιγγιώδη αύξηση στις τιμές των ακινήτων στη πόλη Shenzhen, που την όριζε ως την πλέον ταχεία στον κόσμο. Ίσως εδώ να μπορούμε να εντοπίσουμε τη δυναμική του συντονισμού των κινητοποιήσεων του Χονγκ Κονγκ με την ηπειρωτική Κίνα.

Ένα δημοκρατικό κίνημα μίας εξέγερσης εξαρτημένης σε υλικές συνθήκες, τεράστιων τμημάτων της νεολαίας που απασχολείται στη γνωστική εργασία ικανών να συγκλίνουν με ένα κίνημα εξαθλιωμένων των αστικών κέντρων και άλλων τομέων των εργατριών κι εργαζομένων.

Ίσως πρόκειται για μία πρόβλεψη ή το λιγότερο μία υπόθεση εργασίας πάνω στον ανταγωνισμό και τη σύγκρουση που σχηματίζουν τη σύγχρονη κινεζική μετάβαση.

Και σίγουρα, δεν μπορούμε να αρνηθούμε το γεγονός πως αυτή η πρόβλεψη ή και υπόθεση εργασίας, έχει πολλά να πει και σ’ εμάς τους ίδιους.

Παραπομπές

1. New York Times, 7/9/2019, Is Xi Mishandling Hong Kong Crisis? Hints of Unease in China’s Leadership, Steven Lee Myers, Chris Buckley, Keith Bradsher, https://www.nytimes.com/2019/09/07/world/asia/china-hong-kong-xi-jinping.html, τελευταία ανάκτηση 12/11/2019
2. Deng Xiaoping (1904-1997), διάδοχος του Μάο στην ηγεσία του Κινεζικού ΚΚ και εισηγητής των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που άλλαξαν τελείως την μορφή της Κίνας

Βόλος, ο αποτεφρωτήρας της νότιας Ευρώπης

από την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου

Ένα σοβαρό έγκλημα κατά του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της τοπικής οικονομίας συντελείται στον Βόλο τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ του γαλλο-ελβετικού ομίλου Lafarge-Holcim αδειοδοτήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ήδη καίει ως «εναλλακτικό καύσιμο» σκουπίδια ελληνικής ή ξενικής προέλευσης. Συγκεκριμένα, η εταιρεία, η οποία απέχει μόλις 150 μέτρα από τα πρώτα σπίτια, πήρε άδεια από τον πρώην Υφυπουργό κ. Φάμελλο

για να καίει –μεταξύ άλλων– 200.000 τόνους απορριμματογενών καυσίμων ετησίως (RDF, SRF), καθώς και να χρησιμοποιεί λιμενικές εγκαταστάσεις προκειμένου να μεταφέρει με πλοία μεγάλες ποσότητες –και με χαμηλότερο κόστος– απορριμμάτων από το εξωτερικό, κάτι που ήδη κάνει εισάγοντας ιταλικά, ισπανικά και αφρικανικά σκουπίδια.

Το επικίνδυνο στην υπόθεση είναι ότι η καύση αυτών των υλικών παράγει διοξίνες, φουράνια και άλλες μεταλλαξιογόνες και καρκινογόνες ουσίες, όπως και ουσίες που επιδρούν βλαπτικά στον εγκέφαλο, στο ορμονικό και νευρικό σύστημα, εισχωρούν σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς μέσω της εισπνοής, αλλά και της τροφικής αλυσίδας, και βλάπτουν σωρευτικά. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα είναι κατηγορηματική: Δεν υπάρχουν κατώτερα όρια έκλυσης διοξινών στην ατμόσφαιρα με ασφάλεια για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Επιπλέον, δεν υπάρχει «ασφαλής καύση» σε τσιμεντοβιομηχανίες!

Ακόμα κι αν η ΑΓΕΤ-LAFARGE προμηθευτεί τον κατάλληλο εξοπλισμό, οι διοξίνες θα συνεχίσουν να εκλύονται, καθώς επανασχηματίζονται μετά την καταστροφή τους στις υψηλές θερμοκρασίες λόγω του τρόπου λειτουργίας των τσιμεντοβιομηχανιών. Αυτό δείχνουν οι παγκόσμιες επιδημιολογικές μελέτες.

Το σκανδαλώδες στην υπόθεση είναι ότι η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ-LAFARGE δεν διαθέτει καν τον στοιχειώδη εξοπλισμό για την ασφαλή καύση απορριμμάτων, ότι η Περιφέρεια θεσσαλίας, που αρχικά γνωμοδότησε θετικά, δεν διαθέτει αξιόπιστο δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης και ότι ο υπουργός αδειοδότησε, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις και να υφίστανται οι υποδομές που συνοδεύουν ένα τέτοιο εγχείρημα, ώστε να εξασφαλίζεται στο ελάχιστο η ασφάλεια πολιτών και φυσικού περιβάλλοντος.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, εγκυμονεί ο κίνδυνος να υλοποιηθεί προηγούμενη απόφαση από τον Δήμο Βόλου για τη δημιουργία

μονάδας κατασκευής SRF στην περιοχή του ΧΥΤΑ Βόλου, που θα επεξεργάζεται τα σκουπίδια και θα τα στέλνει προς καύση στην τσιμεντοβιομηχανία! Ένα έργο 42.000.000 ευρώ που θα μπορούσε να επενδυθεί στην οικολογική διαχείριση των απορριμμάτων και στην αντιμετώπιση της αέριας ρύπανσης, που είναι ήδη αυξημένη στο Βόλο. Επιπρόσθετα, όπως έδειξε πρόσφατη μελέτη θνησιμότητας και νοσηρότητας, που παρουσιάστηκε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο Βόλος κατέχει την πρώτη θέση σε ποσοστά σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας, όσον αφορά σε εγκεφαλικά (500%) και καρκίνο του ήπατος (400%), εκτός των άλλων μορφών καρκίνου και καρδιαναπνευστικών παθήσεων.

Αν η Περιφέρεια ήθελε πράγματι να προστατέψει την υγεία των πολιτών, θα είχε ήδη εγκαταστήσει δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης, θα είχε ήδη προχωρήσει σε τακτικούς ελέγχους για βαρέα μέταλλα στο έδαφος της περιοχής, θα είχε ήδη προχωρήσει σε ελέγχους για διοξίνες στα κτηνοτροφικά και αγροτικά προϊόντα και θα είχε απορρίψει κάθε σχεδιασμό για μονάδα παραγωγής SRF στο Δήμο Βόλου αλλάζοντας το ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας. Επιπλέον, αντί να επιτίθεται κατά των ενεργών πολιτών, θα είχε συγκρουστεί πραγματικά με τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν νομοθετήσει την καύση απορριμμάτων. Ανάλογες είναι οι ευθύνες και της δημοτικής αρχής Βόλου, η οποία φαίνεται, βέβαια, πως έχει αναλάβει «εργολαβικά» το ρόλο του λασπολόγου των ενεργών πολιτών.

Θυμίζουμε ότι η Περιφέρεια ήταν αυτή που κάλεσε τον Δημόκριτο για να ελέγξει την ΑΓΕΤ-LAFARGE, αλλά όλως τυχαίως το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν έδειξε κάτι. Όλως τυχαίως όμως το κλιμάκιο της Περιφέρειας δεν ήξερε, αν καίγονταν σκουπίδια τις ώρες των ελέγχων. Περιορίστηκαν στις διαβεβαιώσεις των υπευθύνων της ΑΓΕΤ-LAFARGE.

> *Πρόσφατα, κλιμάκιο της Περιφέρειας έκανε τα στραβά μάτια σε παραβάσεις της εταιρείας κατά τη μεταφορά και εκφόρτωση φορτίου από την Ιταλία.*

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου έχει ακολουθήσει τη νομική οδό και στις 17 Οκτωβρίου εκδικάστηκαν τα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία έχει καταθέσει. Επιπροσθέτως, με την παράβλεψη των παραβάσεων της ΑΕΠΟ, έγινε συγκάλυψη από τους αιρετούς και τις διαβρωμένες υπηρεσίες αναφορικά με δύο πλοία που κατέπλευσαν, καθώς από τα δεδομένα προκύπτει ότι η πορεία των πλοίων ήταν ύποπτη, και άρα τα φορτία παράνομα και επικίνδυνα. Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις του πλοιάρχου και του πληρώματος του Fiona δεν συνάδουν με τα στοιχεία που δόθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας σχετικά με τις ημερομηνίες και τα λιμάνια στα οποία κατέπλευσε και απέπλευσε το συγκεκριμένο πλοίο. Η έγγραφη απάντηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας προς την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου δεν αφήνει αμφιβολίες για την ύποπτη προέλευση του FIONA και τις αλλοιώσεις της δορυφορικής παρακολούθησής του, γεγονός που συμβαίνει όταν το φορτίο είναι παράνομο και επικίνδυνο (ραδιενεργά απόβλητα, όπλα, ναρκωτικά κτλ.).

Λόγω, επομένως, αμφιβολιών περί της ποιότητας και της προέλευσης του φορτίου, θα έπρεπε να έχει δοθεί εντολή από τις αρμόδιες υπηρεσίες να σταματήσει η εκφόρτωση των τοξικών -πιθανότατα ραδιενεργών- αποβλήτων και να γίνει κατάσχεση του πλοίου. Αυτά όμως είναι ψιλά γράμματα σε σχέση με την κερδοφορία της πολυεθνικής LAFARGE.

Αντίθετοι στα ρυπογόνα σχέδια βιομηχανίας και Δήμου είναι χιλιάδες πολίτες του Βόλου, που ανησυχούν για την υγεία τους και για το μέλλον των παιδιών τους. Η οσμή καμένου πλαστικού αποτελεί καθημερινό πλέον φαινόμενο, είναι διάχυτη στην ατμόσφαιρα της πόλης κατά τις βραδινές έως πρωινές ώρες και το γεγονός αυτό αυξάνει τις ανησυχίες των κατοίκων αλλά και του Ιατρικού και του Φαρμακευτικού Συλλόγου Μαγνησίας.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου κατά της καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ-LAFARGE διεξάγει καθημερινό αγώνα για την ανάδειξη του ζητήματος και την επίτευξη του διπλού στόχου: την ανάκληση της άδειας καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ και τη μη επαναφορά της δημιουργίας εργοστασίου παραγωγής SRF στο Βόλο. Ακόμη και

με ακτιβιστικές ενέργειες που καταλήγουν σε προσαγωγές μελών της επιτροπής στα κρατητήρια, πλήθος πολιτών αγωνίζονται προκειμένου να αποδείξουν ότι η εταιρεία παρανομεί κάτω από τη σκόπιμη (;) απουσία ελεγκτικού μηχανισμού.

Οι πολίτες του Βόλου όμως δεν το βάζουν κάτω και αφού διοργάνωσαν δύο πρωτοφανή συλλαλητήρια, στις 5 Μαΐου 2018 και 16 Μαρτίου 2019, στα οποία συμμετείχαν 10.000 πολίτες, προχωρούν σε κλιμακούμενης έντασης δράση. Όπως μπορεί κανείς να καταλάβει, η διαχείριση των σκουπιδιών είναι μια πολύ κερδοφόρα επιχείρηση. Έχει πολλές πτυχές και θα είναι μόνο η αρχή για την καύση αποβλήτων σε όλη την Ελλάδα, με συνέπεια την ακύρωση της οικολογικής τους διαχείρισης.